

Job i ny retning

Godt råd til de jobsøgende psykologer: Tænk alternativt! I de kommende år findes mulighederne ikke mindst i det private erhvervsliv.

Året i kort udgave

Uden kongelige manerer vil jeg dog træde en smule i Hendes Majestæts fodspor og på kort afstand af årsskiftet se tilbage på, hvad året bragte. Ikke af nostalgiske grunde, men fordi så meget af det, der er sket i foreningsregi, peger frem mod både 2011 og 2012.

Generalforsamlinger er i sagens natur prosaiske – her er vi seriøse, koncentrerede, altid klemt af fyldte dagsordener. Selv om dette billede er sandt nok, bragte årets generalforsamling os alligevel smukt videre i den demokratiske proces. Debatterne var modne, præget af politik og strategisk tænkning. Handlingsprogrammet blev løftet op på det principielle niveau, hvor det hører hjemme, det blev retningsgivende og dermed netop *politisk*. Strukturspørgsmålene er en 30-40-årig evergreen, men også de blev løftet, så vi i løbet af en til to perioder må kunne lande den og sikre den fornødne sammenhæng og handlekraft i foreningen.

For år tilbage talte vi mest i futurum om de muligheder, psykologerne har for markant at bidrage til en bedre psykiatri. Rykket kom i sandhed i 2010 med sanktioneringen af uddannelsen til specialpsykolog i psykiatrien. Her kort inden jul trådte så den ny bekendtgørelse i kraft, som uddannelsen skal hvile på. Der er tale om en offentlig blåtæmping af en fireårig uddannelse på videnskabeligt grundlag, og allerede i 2011 begynder de første 50 psykologer på forløbet – dels inden for voksenområdet, dels inden for børne- og ungdomsområdet. Det er en gammel sandhed, at læger og psykologer kan noget forskelligt – nu skal vi for alvor til at vise, hvilken gavn de psykiatriske patienter vil få af det.

Selvfølger kan året ikke gøres op i succeser og nederlag. Imellem det, vi fik udrettet eller omvendt ikke havde held til at om-

sætte til de ønskede politiske resultater, ligger der mængder af det, vi kalder det daglige arbejde. Store dele af det kan ikke reduceres til overskrifter, eller også må vi konstatere, at det også i årene fremover må forblive på vores dagsorden. Jeg *ville* således med glæde og stolthed gerne have fortalt historien om, at tilbuddet om offentlig støtte til depressionsbehandling omsider havde brudt den beskæmmende grænse 18-37 år. For det danske samfund er det trist, at en så oplagt forbedring ikke kan medtages i kroniken om 2010.

Trist på en anden led er det også, at psykologledighed er blevet et begreb, vi igen må børste støvet af. Jeg kan love, at Dansk Psykolog Forening sammen med Akademikerne Centralorganisation og Akademikerne A-kasse sætter alle sejl til for at skubbe til kurven. For psykologerne tegner i det mindste jobpotentialer rigtig godt, uanset at det berømte lys for enden af tunnelen lader vente på sig.

En tekst som denne er envejs og selvfølgelig båret af den oplevelse af virkeligheden, skribenten har. Så jeg tænker: Har man mon også som medlem bemærket, at foreningen har markeret sig langt mere synligt i medierne i 2010 end tidligere? Faktum er, at det har vi, og at vi gennem en kommunikationsoprustning af rang får sat dagsordener og styrket vores position i de besluttede fora, i medierne og i befolkningens bevidsthed. Vi har tænkt og gjort sådan i mange år, men der er sat en raketmotor under – noget, der også vil kunne mærkes fremadrettet.

Foran os venter et år, der også vil stå stærkt, når status skal skrives. Nu puster vi dog kort ud i dagene omkring jul og årsskifte. Jeg ønsker alle medlemmer og samarbejdspartnere en glædelig jul og et godt nytår.

Medlemsblad for
Dansk Psykolog Forening

Dansk Psykolog Forening

Stockholmsgade 27,
2100 København Ø.
Tlf. 35 26 99 55.
E-mail: dp@dp.dk
www.danskspsykologforening.dk

Psykolog Nyt

Stockholmsgade 27,
2100 København Ø.
Tlf. 35 26 99 55.
E-mail: p-nyt@dp.dk
Fax/Psykolog Nyt: 35 25 97 07.

Redaktion:

Rebecca Savery Trojaborg, ansv. redaktør
Jørgen Carl, redaktør
Heidi Strehmel, bladsekretær/annoncer

DK ISSN: 0901-7089

Design og produktion:

Mediegruppen A/S

Tryk:

Jørn Thomsen/Elbo A/S
Trykt med vegetabiliske farver
på miljøgodkendt papir

Oplag:

Kontrolleret oplag (FMK): 8.550 ex.
Trykoplæg: 9.300 ex.

Medlem af
Danske Specialmedier

Indsendt stof: Indsendte artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller foreningens holdninger. Redaktionen forbeholder sig ret til at afvise, forkorte eller redigere indsendte artikler. Redaktionen påtager sig ikke ansvar for artikler, der indsendes uopfordret.

Forside: Colourbox

Jobannoncer 2011

Psykolog Nyt + www.psykologjob.dk

	Ved manus	Ved reproklar
Helsider:	Kr. 12.060,-	Kr. 10.410,-
	176 x 237 mm:	

Halvsider:	Kr. 6.945,-	Kr. 6.085,-
	86 x 237 mm eller 176 x 118 mm:	
	Priserne gælder jobannoncer med 1 stilling.	
	Prisliste: www.danskspsykologforening.dk	

Farvetillæg (CMYK):

Sort + 1, 2 eller 3 farver: **Kr. 1.500,-**

Alle priser ekskl. moms.

Abonnement/2011: 1.200 kr. + moms.

Deadline (kl. 12)

Nr.	Deadline	Udgivelse
1	3/1	21/1
2	17/1	4/2
3	31/1	18/2

SØGES: 3000 nye job

Nyuddannede psykologer vil strømme ud på markedet de næste mange år, mens langt færre går på pension. Behovet for psykologer er let at få øje på, men der skal skabes nye job især på sygehusene, i det private erhvervsliv og blandt de praktiserende.

Beskæftigelse ■ Af Bille Sterll

■ 722 studerende fik i år besked om, at de var optaget på psykologstudiet. Det er dobbelt så mange som for bare 13 år siden. Og de unge sværmer om studiet, som med sine tårnhøje adgangskvotienter er blandt landets mest søgte lange, videregående uddannelser.

I den anden ende af karrieren har ældre psykologer ikke travlt med at trække sig tilbage. Tværtimod. Mange ser frem til at arbejde videre langt over pensionsalderen. Mens universiteterne i de kommende år sender mellem 400 og 600 nye kandidater ud, regner kun mellem 150 og 200 psykologer med at trække sig tilbage. Så der skabes flere hundrede nye psykologjob hvert år de næste mange år, hvis de mange nye kandidater skal i arbejde.

Disse tendenser fremgår af en ny, omfattende undersøgelse af psykologers beskæftigelse, som Dansk Psykolog Forening har gennemført blandt sine aktive medlemmer.

Og det er ikke svært at finde områder, som fremover får behov for flere psykologer. Foreningens formand, Roal Ulrichsen, peger på flere, som springer umiddelbart i øjnene: De mange, der ikke kan få behandling for depression og

angst, de lange ventelister på de psykiatriske afdelinger, den tidlige indsats i forhold til børn og familier, og det store behov for psykologer i det private erhvervsliv.

- Ifølge de officielle kilder lider mindst 200.000 danskere af depressioner, og dobbelt så mange behandles hvert år med antidepressiv medicin. Patienter mellem 18 og 37 år kan få tilskud til behandling hos en psykolog, og at udvide dette tilbud står højt på ønskelisten hos Dansk Psykolog Forening.

- Vi taler om klar diskrimination, så længe det kun er de 18-37-årige, som kan få tilskud til behandling af depression. I stedet for at blive raske risikerer depressive at forsvinde fra arbejdsmarkedet, og det er stik imod regeringens politik om, at vi alle skal arbejde – og arbejde mere. Det går ud over folkesundheden på langt sigt, mener Roal Ulrichsen.

Tilskud til depressive betaler sig

Danske Regioner ser også gerne ordningen udvidet. Regionerne har beregnet, at det koster 90 mio. kroner at give tilskud til alle, der rammes depressioner. Til gengæld kan sam-

>

> fundet så spare skønsmæssigt 700 mio. kroner i sygedagpenge, pensioner og tabt arbejdsfortjeneste. I sidste ende er det op til Folketinget at bevilge pengene.

I Danske Regioner forventer kontorchef Tommy Kjelsgaard, at sygehusene i årene fremover vil ansætte flere psykologer:

- Især i psykiatrien vil antallet af psykologer stige, blandt andet fordi specialpsykologer vil øge kvaliteten og samtidig kan stå for en større del af arbejdet. Psykiatrien vil trække væsentligt, men også inden for andre specialer. Vi ved, at psyken har stor betydning for folk, der er ramt af livstruende sygdomme, så der vil også blive brug for psykologer på andre områder end i dag, siger Tommy Kjelsgaard.

Fra 2001 til 2008 er antallet af psykologer i psykiatrien vokset med 70 procent. En af de helt store opgaver i psykiatrien bliver de tusinder af børn, unge og voksne, som venter på at blive behandlet. Danske Regioner håber på, at kapaciteten med årene kan øges.

- Ventelisterne er desværre kun toppen af isbjerget. Vi behandler flere og flere patienter, men hver gang, ventelisterne kommer ned, dukker der nye patienter op, fordi vi ikke

” Især i psykiatrien vil antallet af psykologer stige, blandt andet fordi specialpsykologer vil øge kvaliteten og samtidig kan stå for en større del af arbejdet. ”

har fat i alle de mennesker, der har en psykisk lidelse, siger Tommy Kjelsgaard.

Dansk Psykolog Forenings formand peger på, at nogle af de dyre indlæggelser kunne undgås, hvis kommunerne satte ind i tide.

- Men når en indlæggelse ikke kan undgås, kan den hurtige og rigtige indsats gøre den afgørende forskel. De lange ventelister kan uden problemer blive bragt ned ved flere psykologer. Det samme gælder også andre afdelinger end de psykiatriske. Flere videnskabelige undersøgelser har påvist, at patienter med somatiske sygdomme kommer sig bedre og hurtigere, hvis patienten selv har greb om sin sygdom. Det kan psykologerne hjælpe med, siger Roal Ulrichsen.

Om undersøgelsen

Dansk Psykolog Forening har i 2010 spurgt alle medlemmer, som er i arbejde og har oplyst deres mailadresse til foreningen. 5.212 medlemmer har modtaget et spørgeskema sendt på e-mail. 2.074 har svaret, hvilket giver en svarprocent på 40 % af den samlede population. Deltagerne er repræsentative i forhold til hele medlemsgruppen.

Læs hele undersøgelsen ”Psykologers beskæftigelse 2010 – En undersøgelse af tendenser og udvikling blandt psykologer på arbejdsmarkedet” på www.dp.dk > publikationer. Se i denne boks udvalgte resultater fra undersøgelsen.

Antal aktive medlemmer fordelt på alder

Mens de store årgange fra 1960'erne, som i dag er mellem 40 og 50 år, er den største generation på arbejdsmarkedet, er de i undertal blandt Dansk Psykolog Forenings medlemmer. Det skyldes blandt andet, at optaget på studiet var langt mindre for 25 år siden, og at de studerende den gang var langt ældre. I dag tæller Dansk Psykolog For-

ening således 2.834 medlemmer i alderen +55 år, men kun 2.610 i alderen 40-54 år. Så når andre brancher om 15-20 år vinker farvel til de store årgange, sker der ikke den samme udskiftning blandt psykologerne.

Hvornår regner du med at trække dig tilbage?

60 år: 2 %
62 år: 11 %
65 år: 38 %
67 år: 12 %
70 år: 18 %
75 år: 4 %

I undersøgelsen er beskæftigede medlemmer fra 58 år og opefter blevet spurgt, i hvilken alder de regner med at trække sig tilbage. Et flertal forventer at skippe efterlønnen og arbejde, til de går på pension. Næsten fire ud af ti forventer først at stoppe som 65-årige, og mere end hver femte forventer tidligst at gå af, når de runder 70 år.

Godt råd: Søg bredt!

Hos Dansk Industri forventer direktør Bolette Christensen, som selv er uddannet psykolog, at globaliseringen vil bane vej for flere psykologer i erhvervslivet.

- Vi lever i en global verden med nye former for ledelse og organisation. Virksomhederne får brug for folk, som ved, hvordan man leder meget mangfoldige medarbejdergrupper med vidt forskellig baggrund, uddannelse, kultur, alder og religion. Alt ligger i kortene til, at psykologer kan varetage flere af de opgaver, siger hun.

- Forudsætningen er i første omgang, at psykologerne søger – og at de søger bredt. Selv om der ikke står ”Psykolog søges” øverst i jobopslaget, kan en psykolog sagtens søge job som ledelseskonsulent eller HR-medarbejder.

- Når jeg slår et job op, så er der nogle, der spørger mig: ”Er det psykologarbejde?” Det er måske ikke et traditionelt psykologjob, men du kan komme med din faglighed og din viden og bruge den i arbejdet med ledelse og medarbejderudvikling.

- Virksomhederne har brug for folk, som ved noget om, hvordan mennesker og systemer reagerer på forandringer

og kriser. Psykologer har hele den menneskelige viden og er dygtige til at stille spørgsmål. Måske skal de i højere grad se sig selv som eksperter, som også kommer med løsningsmuligheder, mener Bolette Christensen.

Andre faggrupper bejder til jobbene, og også cand.merc. er og antropologer står stærkt. Bolette Christensen peger på, at psykologer med deres viden om mennesker, organisationer og trivsel er oplagte til at søge job inden for HR og ledelse. Men det kræver, at de opdaterer deres viden og følger med i internationale forhold, læser udenlandske aviser og relevante nyhedsbreve for at kende den verden, virksomhederne opererer i.

- Og hvorfor skulle en psykolog ikke kunne blive en god leder? Rigtig mange psykologer siger, at de gerne vil arbejde med mennesker. Er der noget, man gør som leder, så er det at arbejde med mennesker. Det er stort set det eneste, man gør, siger Bolette Christensen.

Kun otte procent af Dansk Psykolog Forenings medlemmer arbejder i dag i det private erhvervsliv, så her er plads til vækst.

Bille Sterll, journalist, Dansk Psykolog Forening

FAKTA ■ Kommentar & debat

Giver denne artikel eller den følgende (side 6) anledning til kommentarer? Vi har åbnet for debat på www.dp.dk > Aktuelt > Aktuelle temaer.

Optaget på universiteterne 2010

Psykologstudiet var i 2010 det tredje mest søgte på Københavns og Aarhus Universitet efter lægevidenskab og jura. På Syddansk Universitet var psykologi på andenpladsen efter lægevidenskab. Og i Aalborg toppede psykolog på ønskelisten. Adgangskvotienten svinger fra 8,9 i Aalborg over 9,3 i Odense og 9,8 i Århus til 10,5 i København.

Optaget på universiteterne 2010:

Antal ansøgere	Antal optagne			
	Total	1. prioritet	Kvote 1 + 2	Standby
Københavns Universitet	1583	906	229	23
Syddansk Universitet	990	359	110	8
Aalborg Universitet	842	215	157	11
Aarhus Universitet	1254	517	226	10

Efterløn – ikke her!

Psykologer arbejder videre, selv om de er modne til både efterløn og pension. I snit regner de først med at trække sig tilbage, når de nærmer sig de 67 år. Hver femte vil blive, til de fylder 70.

Jobglæde ■ Af Bille Sterll

■ For tre år siden overvejede Bjørn Danielsen at gå på pension. Han ville imidlertid nødig tabe sine klienter på gulvet, så han annoncerede efter en efterfølger. Og endte med at stifte et nyt anpartsselskab, hyre en efterfølger og et føl og skifte praksis hjemme i villaen ud med nye lokaler i hovedgaden.

Og den nu 68-årige psykolog møder op hver morgen ved nitiden, enten på kontoret i Frederikshavn eller afdelingen i Sindal, for som han selv siger: - Jeg fortsætter, så længe folk får noget ud af at have samtaler med mig. Så længe jeg synes, jeg gør en forskel.

Bjørn Danielsen er langt fra alene. De psykologer, som i dag er 58 år og ældre, forventer i snit at gå på pension, når de bliver 66,6 år. Lidt over halvdelen forventer at trække sig tilbage ved pensionsalderen. Men én ud af fem regner med at arbejde, til de fylder 70. Tallene stammer fra Dansk Psykolog Forenings ny beskæftigelsesundersøgelse, som også viser, at langt de fleste psykologer er glade for jobbet og føler sig meget motiverede.

I dag er de fire psykologer på fuld tid og to tilknyttede på Psykolog-Centret i Frederikshavn, og Bjørn Danielsen har fået tre medianpartshavere.

- De, der skal tage over efter mig, skal være parate. Jeg lovede dem fem år, nu er de tre gået. Jeg arbejder stadig fuld tid hver dag, og jeg kæmper da for at komme ned i timetal, men jeg har nok svært ved at sige nej, siger Bjørn Danielsen.

Psykologer skipper efterlønnen

Blandt efterlønnere leder man længe efter psykologerne. I november 2010 var 19 pct. af de forsikrede psykologer i alderen 60-65 år på efterløn. For andre faggrupper svinger tallet mellem 22 og 67 pct.

De fleste psykologer er glade for deres arbejde og oplever, at arbejdsmængden er passende. En del arbejder på deltid i stedet for at gå på pension eller efterløn. Og det er ifølge Dansk Psykolog Forenings formand Roal Ulrichsen ikke så underligt:

- Der har det seneste års tid været stor politisk opmærksomhed om efterlønsordningen, men vores undersøgelse viser, at det altså ikke er psykologerne, der går på efterløn. De arbejder og bliver gerne længere på arbejdsmarkedet.

- Det er ikke faget, men rammerne, der fører til, at nogle psykologer går på pension og andre ikke gør. De fleste mennesker ønsker meningsfuldhed og mulighed for at kunne gøre en forskel i deres arbejde. Så længe dette indfris, er der god grund til at fortsætte i sit job, siger Roal Ulrichsen.

Blandt de 55-65-årige forventer fire ud af ti at trappe ned uden at stoppe helt inden for den kommende fem år. Blandt de endnu ældre, dem over 65 år, regner lidt over halvdelen med at trappe ned, men arbejde videre inden for de kommende fem år. Halvdelen af de psykologer, som er 65 år eller ældre, arbejder på deltid.

- Jeg kan selv bestemme, hvornår jeg tager klienter ind. Den frihed og fleksibilitet, vi har som praktiserende psykologer, er der mange ansatte, som efterlyser. Mit arbejde holder mig i live og gør, at jeg ikke føler mig så gammel. Det er næsten lige så sundt som at gå på golfbanen, siger Bjørn Danielsen.

Især de selvstændige regner med at blive ved. Men i alt hver fjerde psykolog har job ved siden af, således driver mange offentligt ansatte deltidspraksis ved siden af og bliver ved med det, når de går på pension.

Bille Sterll, journalist, Dansk Psykolog Forening

FAKTA ■ Knap hver femte psykolog er på efterløn

Blandt de godt 128.000 danskere, som er på efterløn, er der kun 111 psykologer. Knap halvdelen af alle danskere mellem 60 og 65 år, som er medlemmer af en a-kasse, går på efterløn. For akademikere samlet er andelen 23 pct.

Mens de 111 psykologer på efterløn udgør 19 pct. af de forsikrede psykologer i alderen 60 til 65 år.

De psykologer, som er fyldt 58 år, regner i gennemsnit med at trække sig tilbage, når de er 66,6 år – kvinder lidt før og mænd lidt senere. Men hver femte regner først med at stoppe, når de er fyldt 70.

Livsindkomst og statistik

■ Vi er vant til at betragte tal som elementer i de eksakte videnskaber. Men når de bliver del af statistikker, åbner fortolkningsmulighederne sig.

I Psykolog Nyt 22/10 refererer vi således en ny undersøgelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, som blandt andet viser, at psykologers livsindkomst er ca. 13,2 mio. kroner.

Disse tal stemmer ikke med Dansk Psykolog Forenings egne beregninger og heller ikke med resultaterne fra regeringens Lønkommission, som når frem til, at psykologers livsindkomst er omkring 18,9 mio. kroner.

Forklaringen er, at AE's tal er base-

ret på indkomstoplysninger fra 2007, og der er sket meget på psykologernes arbejdsmarked siden da. Særligt kan fremhæves, at psykologernes arbejdsmarked og antallet af psykologjob har været i vækst siden 2007 – efterspørgslen har dermed været stigende. Som det nævnes i Psykolog Nyt, opererer AE-undersøgelsen med tal, der ikke angår psykologer alene, men som også rummer antropologer og sociologer. Siden hen har Danmarks Statistik valgt at dele tallene op, sådan at psykologer optræder alene i en gruppe.

Lønkommissionens resultater bygger dermed på et bedre talmateriale,

idet psykologernes indkomster her er beregnet på tal, der alene stammer fra psykologer. Ifølge Lønkommissionen er psykologernes lønindkomst derfor ikke 2/3 af andre akademikerer, men på niveau med andre akademikergrupper. Det stemmer overens med den logik, at Dansk Psykolog Forening forhandler overenskomst som en del af Akademikerens Centralorganisation. Her er psykologerne omfattet af den fællesakademiske overenskomst på linje med blandt andre magistre, djøf'ere og dyrlæger.

meh & le

Nye specialistgebyrer

■ Dansk Psykolog Forenings forretningsudvalg har i november 2010 besluttet, at gebyrerne for vurdering af specialistanøgning, supervisoransøgning og cv for undervisere/supervisorer, der *ikke* er medlemmer af Dansk Psykolog Forening, pr. 1. april 2011 reguleres i forhold til forbrugerprisindek-

set. Gebyrerne har været uændrede siden 2000.

Vurdering af specialistanøgning stiger fra 1.300 kr. til 1.600 kr. Vurdering af supervisoransøgning stiger fra 700 kr. til 900 kr. Og vurdering af cv stiger fra 2.500 kr. til 3.100 kr.

nl

Benny Andersen Prisen 2011

■ Benny Andersen Prisen på 10.000 kr. er en nyindstiftet pris med fokus på børn og børns vilkår. Prisen gives for en ekstraordinær indsats for at forbedre vilkårene for et eller flere socialt udsatte børn.

Du kan indstille din kollega til Benny Andersen Prisen 2011. Indstillinger skal være indsendt senest 28. januar 2011 for at komme i betragtning. Det er muligt at indstille enhver medarbejder eller leder, der arbejder med børn og børns vilkår. Det er ligeledes muligt at indstille en gruppe af personer, der

sammen har forbedret børns vilkår. OVERRÆKKELSEN finder sted på Børnekonferencen i marts. Prisen overrækkes af Benny Andersen selv.

På konferencen vil der blandt oplægsholderne være en række anerkendte fagfolk inden for børneområdet sammen med et panel, hvor Børnerådet, BUPL, Dansk Socialrådgiverforening, Skolelederne, Dansk Psykolog Forening, Socialpædagogerne og KL

Link: www.bennyandersenprisen.dk

nl

Dyrere forsikringer

■ Med virkning fra årsskiftet hæver Codan Forsikring præmien for sygedriftstabsforsikring fra 1,3 til 2,1 % af den årlige omsætning.

Codan Forsikring har begrundet forhøjelsen med, at forsikringssekskabets udbetaling af sygedriftstabsersstatning siden 2007 har overstegt præmieindbetalingerne til ordningen. Dansk Psykolog Forening har ikke medbestemmelse på Codans fastsættelse af præmien og har med beklagelse taget Codans beslutning til efterretning.

Det er i øjeblikket ikke muligt at finde et andet forsikringssekskab, som er interesseret i at udbyde en tilsvarende forsikring til privatpraktiserende psykologer, men foreningen vil fortsat overvåge forsikringsmarkedet med henblik på at forsøge at finde et alternativ.

chf

MØDRENE TIL BØR

Børn, der har været udsat for seksuelle overgreb, har indlysende brug for psykologhjælp. Men hele familien kan være i knæ. På Thora Center har man det sidste år haft et tilbud til kriseramte mødre.

■ Forældre til børn udsat for seksuelle overgreb står over for næsten umenneskelige udfordringer. De forventes ikke blot at kunne håndtere barnets svære krisereaktion, men også at kunne forvalte de psykiske følgevirkninger, der rammer dem selv og resten af familien efter opdagelsen af seksuelt misbrug.

Det er normal procedure at tilbyde det misbrugte barn psykologbistand som støtte til bearbejdelse af de overgreb, der truer med at hæmme dets udvikling og trivsel. Derimod er det langt fra typisk, at barnets forældre kan få hjælp til at håndtere deres egen reaktion og bearbejde den belastning, det seksuelle overgreb – især i tilfælde af incest – har på familien. Dette på trods af at en sådan støtte er afgørende for, at familien igen kan komme til at fungere både på individ- og systemplan (Hernandez 2009).

Hvilke vanskeligheder, følelser og frustrationer er det, der rammer familien, når børn udsættes for seksuelt misbrug? Hvad gør man, når familien splittes, hverdagen falder fra hinanden og ens tillid til andre rystes i sin grundvold? På Thora Center – center for seksuelt misbrugte o.a. i Danmark – har vi arbejdet med specielt mødre til disse børn og vil gerne dele vores erfaringer med kolleger for at gøre det klart, hvor betydningsfuld hjælpen er.

Oprettelse af støttegruppe

Forældrene er naturligt nok dybt mærkede af det seksuelle misbrug, deres barn har været udsat for. De beretter om stigmatisering fra omverdenen, hvad der fører til ufrivillig isolation. Følelser af frustration og vrede, rettet både mod krænkeren, omverdenen og til tider barnet selv, beskrives som

uhåndterbare og overvældende. Barnets ændrede adfærd – der kan være præget af en pseudomodet seksualiserende eller selvdestruktiv adfærd, angst- og depressionstilstande samt regressive og psykosomatiske lidelser – skaber forvirring og sorg, og forældrene udtrykker, at de ikke længere ved, hvordan de skal værne om barnet, rumme dets reaktioner og forholde sig til de følgevirkninger, der gennemsyrrer hele deres hverdag. I tilfælde af incestuøse overgreb beskrives et ubegribeligt svigt og en følelse af at have fået fjernet hele sit eksistensgrundlag.

Derfor oprettede Thora Center i 2009 et støttegruppetilbud, Kænguru Gruppen, for mødre til seksuelt misbrugte børn. De behov, der afspejledes i kvindernes fortællinger – at de ønskede hjælp til at håndtere og modarbejde isolation, magtesløshed og frustration – var samstemmende med teoretisk viden om brugbarheden af gruppetilbud til bearbejdning af traumereaktioner. Da grupper kan være fora for social støtte, psykoedukation samt identificering og spejling mellem ligesindede, er de optimale som såkaldte healende matricer for den traumatiserede (Klein & Schermer 2000).

Falder man uden for omverdenens gængse normalitetsbegreb, kan det være befriende at begå sig i et forum, hvor seksuelle overgreb er en del af alles hverdag og forhistorie, og hvor der kan sættes ord på handlinger og følelser uden frygt for fordømmelse eller manglende forståelse.

Kænguru Gruppen blev normeret til seks personer, som samledes hver 14. dag. Gruppen er stadig aktiv. Vi besluttede, at personale specialiseret i den seksuelle overgrebsproblematik skulle lede hvert møde for at sikre, at alle deltagere blev mødt med åbenhed og forståelse, og at samtalerne centreredes omkring et aftalt emne.

Arbejdet med gruppen

Det grundlæggende omdrejningspunkt i mødrenes fortællinger var følelsen af tab, der blev beskrevet som altomsluttende og med vidtrækkende konsekvenser. Tabet af kernefamilien var et gennemgående tema for mødre i de incestramte familier. Ved afsløring af misbruget oplever disse kvinder at miste deres partner, hvilket ikke bare splitter familien ad, men også fører til en ændret økonomisk situation, der kan tvinge dem væk fra fx bolig, job og netværk. Til tider har kvinderne endda oplevet at blive mødt med vantrø og anklager om at være psykisk ustabile og have opfundet historien om det seksuelle misbrug. I visse tilfælde har kvinderne mistet kontakten til forældre og søskende, der har i mistro har valgt, at forbindelsen til dem skal ophøre.

Det svære tab af det livfulde barn fylder ligeledes meget hos mødre, der føler, at overgrebene har forvandlet deres børns personlighed fuldstændigt, og at de ikke længere kan finde det glade barn, de engang kendte. Forsøger mødre at genopbygge deres liv, melder tabene sig igen. Oplevelsen af svigt har sat sig så dybt i kvinderne, at de har mistet tilliden til mænd. På berøringsfladen mellem alt det opstår tabet af eksistensudfoldelse, idet muligheden for et liv med mand, >

RNENE

- > velfungerende børn og socialt netværk synes at være forsvundet.

Hovedfokus i Kænguru Gruppen har været at få sat ord på og bearbejdet alle de tab i et forstående forum af ligesindede. Kvinderne har haft en række temaer oppe at vende for at få diskuteret dels de følelser, der har været aktuelle, dels hvordan de hver især har håndteret den store opgave, det er at holde sammen på sig selv, sit liv og sin familie:

Magtesløshed

En mor beretter om sin niårige datter, der har betroet en pædagog i SFO'en, at hun har haft seksuel kontakt til sin far. Forvaltning og politi bliver underrettet, kommunen bliver orienteret, men på trods af det får hverken mor eller datter tilbudt hjælp. Forvaltningen iværksætter både en § 50-undersøgelse og en børnesagkyndig-undersøgelse, der begge trækker ud. Halvandet år efter er undersøgelserne stadig i gang og mor og datter har endnu ikke modtaget den hjælp, de så akut har brug for.

Den magtesløshed, mødrene fortæller om, udspringer især af en vedvarende kontakt til myndighederne, der beskrives som præget af vantro og mistillid. Ikke at føle sig troet på er

en kilde til voldsom frustration, hvad der især er tilfældet, hvis faderen angives som krænker, men ikke har modtaget dom. Der fortælles om et system og en lovgivning, der prioriterer faderens ret til samvær over barnets ret til at nægte samvær – og det på trods af en stærk mistanke om seksuelt misbrug samt modvilje og gentagne fortællinger om det hændte fra barnets side.

En række af mødrene har været nødt til at udlevere deres børn til samvær med en far, som mistænkes for at udøve seksuelle overgreb mod barnet. Det tærer på mødrenes selvpfattelse ikke at kunne beskytte deres børn mod yderligere overgreb, og troen på egen evne til at skabe tryghed og sikkerhed for deres barn svækkes. Udleveringen til faderen kan være et yderligere svigt for barnet og have til følge, at det retter sin følelse af vrede, mistillid og forladthed mod moderen ved genforening. Kvinderne beskriver, at især disse situationer frembringer en tvivl på deres værd som mor.

Mistet tro på egen forældreevne

En mor fortæller i gruppen, at hendes otteårige datter ikke bare har grædt, men skreget hele dagen. Kvinden prøver at trøste, men pigen bliver ved med at skrike hjerteskrærende.

FAKTA ■ Arbejdet med seksuelle overgreb

Thora Center arbejder med problematikken seksuelle overgreb og andre former for omsorgssvigt og tilbyder hjælp til enhver, der er direkte eller indirekte berørt af seksuelle overgreb: Personer, der er eller har været udsat for seksuelle overgreb. Personer, der begår eller har begået seksuelle overgreb. Pårørende til personer, der er berørt af en seksuel overgrebsproblematik.

Eksemplerne i artiklen er fra Kænguru Gruppen og videregives anonymt efter samtykke fra deltagerne.

Da det bliver aften, er moderen så påvirket af situationen, at hun overdrager barnet til de sociale myndigheder i en kortere periode. Hun har ikke overskuddet længere.

I kølvandet på mødrenes manglende følelse af værd kommer tvivlen på egen evne til at mestre opdragelsen og omsorgen for deres børn. Børnenes krisereaktion kan være så voldsom og adfærdsændringerne så store, at mødre bliver utrygge og usikre i samværet med børnene. Det kan betvivles, om bestemte reaktioner hos barnet er en følgevirkning af overgrebet eller et normalt udtryk for barnets udvikling. Har barnet behov for særlige hensyn, eller skal det udsættes for samme krav som andre børn?

Mest indvirkningsfuld er usikkerheden omkring den omsorgsmæssige kontakt til barnet. Kan man godt kramme og kysse sit barn uden at minde det om overgrebene?

Mødre beretter om, at visse handlinger og reaktioner fra deres side har fået børnene til at føle sig afvist, hvilket igen har forstærket den manglende tro på deres egen forældreevne.

Skyld og skam

Hvad skal man gøre, hvis man som mor bliver fyldt med negative følelser, når man kigger på sit barn? Hvis skyldfølelsen hele tiden ligger i baghovedet, fordi man ikke kan kontrollere sin frustration over den slående familielighed mellem barnet og krænkeren?

Tæt forbundet med kvindernes oplevelse af ikke at slå til som mor er deres følelse af skyld. Visse mødre fortæller om ikke at have troet på deres børns fortællinger om overgreb og ikke at have opdaget deres krisereaktioner i tide, hvilket giver dem massiv skyldfølelse. Dilemmaet mellem at gøre sig skyldig i henhold til loven (og nægte faderen samvær) eller at gøre sig skyldig i ikke at tage vare på deres børn (og udlevere barnet) beskrives som årsag til en uudgæelig følelse af skyld og dårlig samvittighed.

Følelsen af skam har ikke været eksplicit diskuteret i gruppen. Gruppeliderne har dog haft indtrykket af, at skamfølelser var mere aktuelle hos deltagerne, end der blev givet ud-

>

Equus – fordi et afregningssystem ikke behøver være indviklet

MIBIT ApS leverer software til sundhedssektoren, både praksissektoren, sygehuse og regionerne. Vores filosofi er ligetil: systemerne skal være brugervenlige og supporten skal være i top.

MIBIT ApS

Vængevej 2
5771 Stenstrup
Telefon 62 24 17 34
info@mibit.dk
www.mibit.dk

Afprøv Equus gratis i 3 uger

Equus er et **internetbaseret** afregningssystem, som du altid har ved hånden, uanset hvor du er. Du slipper for installation og sikkerhedskopiering samt bekymring om computer-nedbrud. **Vi sikrer, at dine data** altid er der.

Det er enkelt, **brugervenligt** og designet til dig, som skal koncentrere dig om andet og derfor vil slippe for teknisk bøv. l.

Vi yder fuld support, både telefonisk og via mail – **uden ventetid** og uden yderligere betaling.

Og så giver vi dig naturligvis en personlig og **grundig introduktion** til systemet – det koster heller ikke ekstra.

Equus kan anvendes fra alle computere, uanset om det er **Windows, Mac** eller **Linux**.

Tilmeld dig på internettet på www.MIBIT.dk, så får du tilsendt en adgangskode og kan afprøve Equus med det samme – gratis og uden forpligtelser.

Et årsabonnement på Equus koster 5.630 kr. inkl. moms og inkluderer alt – også support, opdateringer, nye sygesikrings-takster, edi-postkasse, forsendelse af edifactmeddelelser, aftalebog, journal-system, elektronisk fakturering, indrapportering til "danmark", online tidsbestilling og meget mere – og så er Equus naturligvis godkendt af MedCom.

Kontakt os på telefon **62 24 17 34** eller på **info@mibit.dk**

- > tryk for. Mødrene har fortalt om, hvilke vanskeligheder det har forvoldt dem at have elsket og levet i parforhold med en mand, som samtidig har begået overgreb mod deres børn. Af frygt for stigmatisering har de været utrygge ved at dele deres tanker og følelser om situationen med familie og venner. Resultatet har været, at mange af mødrene har gået rundt med en stor hemmelighed – og derigennem en frygt for at blive afsløret som dårlige mennesker med et medansvar for det seksuelle misbrug.

Isolation og stigmatisering

Frygten for stigmatisering har fået en del af mødrene til at trække sig fra tidligere sociale fællesskaber. De beretter om, hvor svært det kan være at interessere sig for de dagligdags-ting, som venner og kolleger taler om, når de seksuelle overgreb fylder så meget i deres liv. Den oplevede trussel om stigmatisering og manglende lyst og mulighed for at dele tanker og følelser om overgrebene fører til social isolation for de fleste af gruppens mødre.

Tillidsbrud

Efter opdagelsen af det seksuelle misbrug føler mange i gruppen, at de har mistet evnen til at nære tillid til andre. Især i nye kærlighedsrelationer bliver mistilliden vakt, idet mødrene føler, at de ikke kan stole på deres nye partnere. Splittelsen mellem ikke at nære tillid til mænd, men samtidig at ønske sig et nyt parforhold, er meget aktuel for kvinderne.

Meningsløshed

En mor fortæller, at faderen til hendes voksne børn aldrig er blevet konfronteret med overgrebene. Hun kan ikke finde mening med at have familiebillederne af ham hængende på væggen mere, men kan hun forsvare at tage dem ned? Hvad skal hun fortælle ham, venner og familie, hvis de spørger, hvorfor billederne er væk?

På et eksistentielt plan beskriver disse kvinder, at de har mistet den mening med livet, som de før fandt i deres hverdag. Tiden, hvor overgrebene stod på, kommer pludselig til at afspejle en periode fuld af svigt, mistillid og negativitet, hvilket kan være svært for mødrene at acceptere og integrere. Der opstår en intern splittelse hos mange af gruppens kvinder, hvis overgrebsmanden er et nært medlem af familien – kan man tillade sig også at mindes de gode stunder med denne person? Vanskeligheden ved at få omstruktureret mødrenes livshistorie således, at der er plads til de seksuelle overgreb på barnet, kan være så store, at kvinderne sidder tilbage med en fornemmelse af ikke at have en fortid, og at deres nu-

tid og fremtid er meningsløs og uden muligheder for en positiv udvikling.

Efter evalueringen

Igennem den krisebearbejdning, som Kænguru Gruppen har dannet rammen om, har visse af kvinderne tilegnet sig viljen og evnen til at redefinere deres liv. De har formået at integrere det seksuelle misbrug både i deres egen og barnets livshistorie. Hermed har de bedre kunne erkende forekomsten af de seksuelle overgreb og herigennem leve med følgevirkningerne.

Ved forløbets afslutning giver en række af deltagerne udtryk for, at arbejdet har gjort dem psykisk stærkere og kloge på sig selv, og at støtteforløbet har gjort det lettere at håndtere dagligdagen. De udtrykker, at ikke mindst deres egne, men også børnenes krisereaktioner er mindsket.

Efter evalueringen af forløbene med Kænguru Gruppen står vi på Thora Center tilbage med en række kvalitative data, der viser, at støtteforløbet har haft en markant indvirkning på mødrenes psykiske velbefindende og evnen til at møde deres kriseramte børn på en hensigtsmæssig måde. I forlængelse af det er vi dog klar over, at det er svært at isolere den effekt, som Kænguru Gruppen har haft på mødrenes og deres børns bedring, idet flere ydre faktorer ligeledes kan have haft en indvirkning.

Med udgangspunkt i vores erfaringer ligger det os på sinde, at forældre i lignende situationer får den hjælp, de så akut har behov for, idet det er afgørende for succes af det barnets behandlingsforløb. Vi kan derfor kun anbefale, at behandlere i kontakt med den seksuelle overgrebsproblematik benytter sig af denne form for gruppebaserede tiltag i deres arbejde.

Louise Bejerholm Christensen, BA.psych., psykologpraktikant

Bodil Dichow, cand.psych., daglig leder

Lone Holm Feddersen, cand.mag., psykoterapeut

Alle ansat på Thora Center

HENVISNINGER ■

Hernandez, A., Ruble, C., Rockmore, L., McKay, M., Messam, T., Harris, M. & Hope, S. (2009): In integrated approach to treating non-offending parents affected by sexual abuse. In *Social work in mental health*. Vol. 7 (6).

Klein, R.H. & Schermer, V.L. (2000): *Group Psychotherapy for Psychological Trauma*. New York: Guilford Press.

Anna Engquist:

■ **Kontrapunkt.**

'Kontrapunkt' er forfatterens minde til den datter, hun mistede i en trafikulykke – på samme måde som Bach skrev 'Goldberg-variationerne' af sorg over tabet af sin søn. I romanen følger man kvinden, der ved klaveret spiller sig igennem sorgen over et mistet barn. Den næsten fysiske håndgribelige måde, hvorpå hun beskriver det vanskelige klaverspil, står i hjerteskerende kontrast til kærlige minder om en legende, livsglad datter.

Turbineforlaget, 2010, 218 sider, 299 kr.

Henrik Brogaard:

■ **Gammel – aldrig i livet.**

En opmuntrende bog om livet efter de 50. Og en ærlig bog, der ikke lægger skjul på, at alderen sætter sine spor på både krop og sind. Bogen byder på mange tilgange og perspektiver på livsepoken: Undersøgelser, fakta, historier, interview, ekspertudsagn om de centrale spørgsmål. Skrevet af en journalist og en psykolog, der har brugt sit arbejdsliv på at drøfte livet og tilværelsen med mennesker, der har rundet 50 år.

Gyldendal Business, 2010, 196 sider, 249,95 kr.

Salvador Minuchin. Michael P. Nichols. Wai-Yung Lee:

■ **Vurdering af familier og par.**

Bogen viser i ti cases processen i en firetrinnsmodel for familierterapi, som udvider fokus fra klientens symptomer til den familiodynamik, der omgiver klienten. De fire trin består i: At åbne det præsenterede problem. At fremhæve de problem-opretholdende interaktioner. En strukturelt fokuseret udforskning af fortiden. En udforskning af alternative måder at forholde sig til hinanden på.

Dansk psykologisk Forlag, 2010, 316 sider, 298 kr.

Kari Killén:

■ **Omsorgssvigt. Det teoretiske grundlag.**

En grundbog for medarbejdere i socialforvaltningerne og i sundhedsplejen, småbørnspædagoger, lærere, læger, psykologer og psykiatere – som i deres arbejde møder børn, der er udsat for vanrøgt, psykiske, fysiske og/eller seksuelle overgreb. Denne 4. udgave er udtryk for et ønske om at integrere teori om omsorgssvigt, tilknytningsteori og hjerneforskning og bygger på forfatterens nære samarbejde med praksisfeltet

Hans Reitzels Forlag, 2010, 402 sider, 375 kr.

Karin Dyhr:

■ **Bag om borderline.**

I 'Bag om borderline' bygger forfatteren på egne og andre patienters erfaringer, når hun skriver om sygdommen, der især rammer kvinder. Populært sagt bliver mænd psykopater, kvinder får diagnosen borderline eller emotionel ustabil personlighedsforstyrrelse. Skønsmæssigt får cirka 2 procent af befolkningen borderline (100.000 mennesker). Forord af chefpsykolog Lars J. Sørensen fra Psykiatrihospitalet i Nykøbing Sj.

Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 2010, 144 sider, 199 kr.

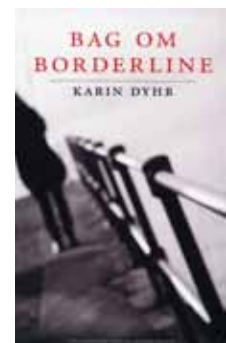
Charlotte Bech:

■ **Godt og sundt for børn.**

Undertitlen er: 'Lægens ABC for naturlige børn', og bogen er en holistisk tilgang til temaer af relevans for barnets fysiske og psykiske velbefindende. Spændvidden er den størst tænkelige – fra fodvorter til sengevædning – alt sammen båret af samtænkning af psyke og soma og hvilende på forfatterens lægelige baggrund.

Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 2010, 368 sider, 249 kr.

"BØGER" præsenterer løbende de nye bogudgivelser primært inden for det psykologiske område. Det redaktionelle princip er at søge inspiration til omtalen fx i forlagenes pressemeddelelser. En omtale er en omtale – ikke redaktionens anbefaling af bogen. Prisangivelserne er vejledende.

Seminar ■ Af Irene Christiansen

Følelsers transformerende kraft

Leslie Greenberg fra Canada leverede i dette efterår på dansk grund et seminar om emotionsfokuseret psykoterapi. Han gav plads til mening, tanker og adfærd, men vigtigst af alt er menneskets følelsesliv.

■ Allerede filosofen Spinoza var inde på, at for at ændre en følelse kræves en følelse. Leslie Greenberg indledte sit seminar – afholdt i København af Dansk Psykoterapeutisk Selskab for Psykologer – med en introduktion til emotioners hidtidige status i visse dele af psykoterapeutisk praksis. Psykodynamiske og kognitive traditioner ophøjer tanker og intellektuel indsigt, mens emotioner blot opfattes som biprodukt heraf.

I Greenbergs tilgang trækkes der på elementer fra humanistisk, eksistentiel, adfærds- og neuropsykologi, hvorved hans form for psykoterapi bliver et eksempel på integrativ psykologi – med emotioner som primus motor. Emotioner indvirker på, hvordan vi opfatter verden; de udgør et primært signalsystem, som giver os information om vores handlemuligheder. Emotioner organiserer vores handlinger, inden vi opnår kognitiv forståelse af en given situation – og de kan ændres på. Endelig er emotioner grundlaget for menneskets skabelse af mening i forskellige situationer:

Uden ængstelse og tryghed ville der ikke findes tilknytning, uden frygt ville der ikke være nogen undgåelse af trusler, uden interesse ville der ikke være noget engagement, uden stolthed og skam ville der ikke være nogen identitet – og uden glæde ingen nydelse, pointerede Greenberg.

Ud over at beskrive og undervise i sin emotionsfokuserede terapimetode viste Greenberg i løbet af seminaret fle-

re videooptagelser med sig selv som terapeut i dialog med forskellige klienter.

Emotionsfokuseret psykoterapi

I emotionsfokuseret terapi rettes opmærksomheden imod klientens egne erfaringer med emotioner, og psykologen hjælper vedkommende med at omforme utilpassede (eng. *maladaptive*) emotioner til mere tilpassede (eng. *adaptive*).

” Psykodynamiske og kognitive traditioner ophøjer tanker og intellektuel indsigt, mens emotioner blot opfattes som biprodukt heraf. ”

Kan klienten ændre sin emotionelle selvorganisering/sine emotionelle 'skemaer' og dermed få adgang til en anden måde at føle og efterfølgende handle på? Kan det, fx i stedet for skam, lykkes klienten at føle selvtilid og siden handle mere konstruktivt i eget liv? >

FAKTA ■ Baggrund

Heldagsseminaret med Leslie Greenberg blev holdt i Dansk Psykoterapeutisk Selskab for Psykologer, fandt sted i København 29. oktober 2010.

Leslie Greenberg er oprindelig fra Sydafrika, men bor og har sit virke i Canada. Han arbejder som professor ved York Universitet i Toronto, Ontario, og er desuden leder af Psykoterapeutisk Forskningsklinik ved selv samme universitet. Leslie Greenberg står bag udviklingen af den emotionsfokuserede tilgang til psykoterapi og har modtaget mange priser/udmærkelser herfor.

Der er evidens for denne terapiforms effekt over for depression, traumer og affektive lidelser. Metoden bruges også med positiv virkning i parterapi. Om emotionsfokuseret terapi bør anvendes eller ej, afhænger som udgangspunkt af, hvor dårlige klienterne er. Lider en klient eksempelvis af et misbrug eller en narcissistisk personlighedsforstyrrelse, er metoden ikke anbefalelsesværdig.

Metoden er til gengæld effektiv til at lindre og genopbygge menneskers indre, mere afgrænsede områder af emotionel sårbarhed, nævnte Greenberg. Følger psykologen klientens smerte, når psykolog og klient i fællesskab frem til klientens indre ømme punkter. At nærme sig en følelse i klienten hjælper med at skabe et fokus i terapi. Tillige er det altafgørende at finde frem til, hvad klienten *har behov for*, da det at mærke et behov kan hjælpe klienten til at ændre følelser.

I Greenbergs arbejde skelnes der mellem primære, sekundære og instrumentelle emotioner. Primære emotioner er biologisk funderede og kan enten være tilpassede eller

utilpassede; de kan sidestilles med en slags spontan 'mavefornemmelse' i en given situation (fx 'det er ikke rart at være i denne gruppe'; denne primære emotion kan såvel være tilpasset som utilpasset afhængigt af konteksten).

Sekundære emotioner kan ses som kognitive tillæg til de primære emotioner (fx 'jeg tror ikke, at personerne i denne gruppe kan lide mig').

De instrumentelle emotioner bruges til at påvirke en given situation eller sågar manipulere andre (fx 'jeg kniber en krokodilletåre for at opnå de andres medfølelse').

Føl det, og forlad det!

At praktisere emotionsfokuseret terapi er at forholde sig til *proces* – *hvordan* mennesker ændrer sig – snarere end, *hvorvidt* de gør det.

Greenberg demonstrerede, at det er nødvendigt at bringe klienten tilbage til en given smertefuld tilstand, før det er muligt at forandre den dertilhørende emotion. 'Feel it and you'll finish it.' Klienten føres med psykologens hjælp tilbage til det kritiske øjeblik, hvor der fandt en vanskelig reaktion sted, og alt identificeres så detaljeret som muligt: Den nøjagtige situation eller hændelse, klientens daværende sansning og fornemmelser, hans eller hendes spontane behov og den dertil hørende handleparathed i det fortidige nu. Hvilken betydning tillagde klienten situationen eller hændelsen?

I Greenbergs terminologi foregår forandringsarbejdet efter denne formel: Med afsæt i en sekundær emotion i klienten finder psykolog og klient i deres samarbejde vejen ind til klientens primære utilpassede emotion, som giver anledning til psykisk smerte. Klienten vil have et behov for at ændre denne følelse til en primær tilpasset emotion, som gerne skulle føre til reduceret smerte på sigt. Psykologen medvirker aktivt i denne proces, fx via 'stoleudvekslingsdialoger' a la humanistisk psykologi.

At sætte etikette på en følelse reducerer psykisk anspændthed og fører i sidste ende til kontrol. En del mennesker råder kun over få etiketter, de undgår helt etiketter – eller sæt-

ter de forkerte etiketter på. Psykologen hjælper klienten med at konfrontere sig selv med en given frygtet følelse såsom skam eller sårethed. Sammen giver psykolog og klient følelsen opmærksomhed, og klienten lærer at tolerere samt acceptere den. En vellykket gennemførelse af emotionsfokuseret terapi munder ud i noget, der giver narrativ mening (dog ikke i White'sk forstand) for klienten.

Flere og flere terapeutiske retninger er enige om, at fortiden kan forandres. Forandring er dog sjældent en engangsforestilling. Processen kræver gentagelser, og der vil ofte blive tale om mange tilfælde af 'To skridt frem – og ét tilbage'. I terapi internaliserer klienten psykologens empati og har i den forbindelse brug for den relationelle proces netop for at opnå en forbedret indlevelse i sig selv og andre. Når

” Flere og flere terapeutiske retninger er enige om, at fortiden kan forandres. Forandring er dog sjældent en engangsforestilling. ”

klienten oplever en virkning af sine ord og reaktioner i psykologen, mærker klienten tilsvarende virkningen i sig selv.

Hvordan hjælper vi mennesker i terapi frem til at kunne tage bedre vare på sig selv? spurgte Greenberg til slut. Hans eget svar lød, at også psykologer kan være bange for følelser, men at det handler om at overvinde denne angst og lære mere om egne følelser og kropslige fornemmelser.

Irene Christiansen, cand.psych.

Lidt mere om børnetegning

Der er nok at gå i gang med, både teoretisk og praktisk, når emnet er psykologens anvendelse af børns tegninger. Men man skal lære at se på billeder, lige så vel som man skal lære at lytte til ord i samtaler.

Synspunkt ■ Af Karen Vibeke Mortensen

■ Det er dejligt med den fornyede interesse for børnetegninger, som i efteråret har præget Psykolog Nyt. Det er et vigtigt område af børnepsykologien, som desværre i alt for mange år har levet en temmelig upåagtet tilværelse både i psykologuddannelserne og i psykologisk praksis.

I Psykolog Nyt 18, 20 og 22/2010 har der således været bragt tre artikler om børnetegning, af henholdsvis Else Marie Bech, Lise Maj Jensen og Grete Binger (Bech, 2010; Jensen, 2010; Binger, 2010).

Når Lise Maj Jensen skriver, at der specielt i dansk sammenhæng er udøvet meget lidt psykologisk forskning i emnet, må jeg dog undre mig over, at hun så i det mindste ikke tager med, hvad der faktisk findes. I 1985 forsvarede jeg min doktordisputats "Children's Human Figure Drawings" (1984) ved DPU, dengang Danmarks Lærerhøjskole. Disputatsen udkom på Dansk psykologisk Forlag og er altså, trods sin engelske titel, pæredansk. Den blev meget positivt modtaget, bl.a. i USA, hvor den senere blev genudgivet i en lidt strammet og mere læservenlig udgave på N.Y Univ. Press under titlen "Form and Content in Children's Human Figure Drawings" (1991).

I bogen foretog jeg en meget grundig gennemgang af

Goodenough/Harris-testen "Draw-A-Man" (1963), hvor jeg endte med at afvise brugen af tegning af en mand som udtryk for intelligens eller intellektuel modenhed, som Harris omdefinerede det til. Jeg foretog en lige så grundig analyse af litteraturen om tegning af et menneske som projektiv test, herunder selvfølgelig Machovers (1949) arbejde og Koppitz' (1968) beskrivelse af de såkaldte emotionelle indikatorer som tegn på emotionelle forstyrrelser. Meget kort beskrevet nåede jeg frem til at afvise sammenkædnin-gen af bestemte tegn med bestemte egenskaber eller træk og til at konkludere, at tegninger må vurderes på grundlag af en helhedsbetragtning på samme måde som alt andet projektivt og symbolsk materiale.

Når Else Marie Bech klager over endeløse lister over de tegn og moti-

ver, som indikerer forskellige psykopatologiske tilstande, og når Lise Maj Jensen plæderer for brugen af en kvalitativ tilgang og ikke en sammenkædning af bestemte træk i børns tegninger med bestemte egenskaber, kan jeg derfor ikke bare erklære mig enig, men kan faktisk forhåbentlig glæde dem med, at netop det videnskabelige arbejde, der understøtter en sådan holdning, er udført af en dansk forsker.

Et enestående godt materiale

Afhandlingens hovedindhold er i øvrigt en meget grundig gennemgang af 5-13-årige danske børns tegninger af mennesker (en person af hvert køn og et selv billede) med henblik på at beskrive dels tegneudviklingen og dels kønsforskellene i netop dette motiv, hvor jeg blandt andet fandt frem til en – synes jeg selv – meget spændende sammenhæng mellem tegningerne og body image.

Jeg mener fortsat, at tegninger er et enestående godt materiale til forståelse af børn, og at børn ofte netop gennem tegninger på en langt tydeligere måde end gennem ord kan give udtryk for deres følelser, hvad de frygter og håber, og for deres syn på sig selv og den verden, de bebor. Men man skal lære at se på billeder, lige så vel som man skal lære at lytte til ord i samtaler, og det er en stor skam, at denne form for indlæring er så underkendt i vores samfund. Det skrev den svenske billedterapeut og -pædagog Jan Thomæus allerede om i 1980 i sin bog ”Den förnekade bilden”.

Jeg er helt enig i, at børns billeder naturligvis præges af den kultur, de vokser op i, og den billedverden, de møder der; en meget smuk illustration af det kan man se i den svenske bog ”Livets træ” (1979), hvor børn fra alverdens lande er blevet bedt om at tegne dette motiv, og hvor man netop meget tydeligt kan se de kulturelle forskelle i tegnestil hos børn fra Afrika, de arabiske lande, fjernøstlige kulturer etc. Forfatterne gjorde den interessante iagttagelse, at tegningerne fra børnene i de såkaldt underudviklede lande meget ofte billedmæssigt var langt rigere end de relativt magre billeder, mange af børnene fra de vestlige lande leverede. I den henseende er vi altså, til trods for vores uhyre brug af billeder i medier og i det offentlige rum, temmelig underudviklede.

Men der er ingen modsætning mellem, at børns tegninger er påvirkede af den kultur, de lever i, og at de er dybt individuelle og personlige udtryk for barnets indre verden. Når jeg nu er i gang med at omtale noget af litteraturen om

børnetegninger, har jeg også lyst til at nævne en anden dansk bog, Karen Graversens ”Børns tegninger” og det Center for Analyse af Børnetegninger, hun er formand for. Og endelig kan man minde om hele den rige litteratur, der findes om billedterapi, hvor fx Edith Kramers bog ”Børnekunst i børneterapi” (1975) også foreligger på dansk. Der finder man fremragende skildringer af, hvordan man kan forstå og arbejde med børns billeder.

Der er nok at gå i gang med, både i teori og praksis.

Karen Vibeke Mortensen, cand.psych., adj. professor

ILLUSTRATIONER: ANNA 5 ÅR

LITTERATUR ■

- Bech, E.M. (2010). Et sprog der kan læres. *Psykolog Nyt*, 54(18), 4-8.
- Binger, Grete. Et sprog der kan udvikles. *Psykolog Nyt*, 54(22), 8-12.
- Graversen, K. (1992). *Børns tegninger – og hvad de fortæller om børns trivsel*. København: Borgen.
- Harris, D.B. (1963). *Children's Drawings as Measures of Intellectual Maturity*. N.Y.: Harcourt Brace Jovanovich.
- Jensen, L.M. (2010). *Synet på børns tegninger*. *Psykolog Nyt*, 54(20), 14-17.
- Koppitz, E. (1968). *Psychological Evaluation of Children's Human Figure Drawings*. N.Y.: Grune & Stratton.
- Kramer, E. (1975). *Børnekunst i børneterapi*. København: Munksgaard.
- Lindström, S., Berefelt, G. & Wik-Thorsell, A.L. (1979). *Livets træ – verden set med barnets øjne*. København: Sesam.
- Machover, K. (1949). *Personality Projection in the Drawing of the Human Figure*. Springfield, Ill.: Charles C. Thomas.
- Mortensen, K.V. (1984). *Children's Human Figure Drawings*. København: Dansk psykologisk Forlag.
- Mortensen, K.V. (1991). *Form and Content in Children's Human Figure Drawings. Development, Sex Differences, and Body Experience*. N.Y.: New York Univ. Press.
- Thomæus, J. (1980). *Den förnekade bilden*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Gravides angst påvirker barnets forstand

To psykologer fra Californien har undersøgt graden af angst og depression hos 125 gravide kvinder fem gange i løbet af graviditetsperioden, altså med knap to måneders mellemrum. Efter nedkomsten hos de 125 kvinder fulgte forskerne spædbørnene med grundige undersøgelser tre gange, nemlig da de var tre, seks og tolv måneder gamle.

I den forbindelse fandt de en bekymrende tendens til, at høj grad af angst og depression hos moderen – især tidligt i graviditetsperioden – så ud til direkte at kunne svække børnenes adfærdsmæssige og mentale udvikling, i hvert fald i barnets første leveår. Der var også en sammenhæng mellem en høj udskillelse af stresshormonet kortisol og en hæmmet udvikling hos børnene, men denne sammenhæng gjaldt dog kun for den første halvdel af graviditetsperioden.

Forskerne benyttede to lidt forskellige spørgeskemaer til at måle kvindernes angst gennem graviditeten. Det ene spørgeskema handlede om al slags angst, eller med andre ord om kvindens angsttilstand helt generelt, uanset årsagerne til angsten. Det andet var fokuseret på spørgsmål om angst, specielt i forbindelse med graviditeten og nedkomsten. Dette spørgeskema kaldes det graviditets-specifikke angstske- ma, og det viste sig, at det især var en høj scoring på det sidstnævnte spørgeskema, som udviste en klar sammen- hæng med barnets senere udvikling.

Spædbørnenes udvikling blev målt på to områder, dels det adfærdsmæssige og dels det mentale eller psykiske. Ved tremånedersundersøgelsen handlede den adfærdsmæssige undersøgelse bl.a. om at undersøge, om barnet liggende på maven kunne hæve sig selv lidt i armene, om det kunne sidde med støtte af moderen, og om det kunne holde sit hoved oppe, når det sad hos moderen. Den mentale udvikling på dette tidspunkt blev scoret ud fra, om barnet reagerede på en ny ting i synsfeltet (efter at have kigget på den samme ting i længere tid), om det kunne følge en genstand med øjnene, og om det ville række ud efter en genstand, som man rakte frem mod det.

Ved seksmånedersalderen blev den adfærdsmæssige ud- vikling scoret ud fra, om barnet selv kunne dreje sig om fra

at ligge på ryggen til at ligge på maven, og om det kunne sidde alene uden støtte; og den mentale test handlede om, hvorvidt barnet kunne finde ud af at trække en ting til sig ved at trække i en snor. Endelig blev barnet i etårsalderen testet adfærdsmæssigt med, om det kunne gå alene og ka- ste med bold, samt mentalt om det kunne forstå en simpel opfordring, og om det kunne anbringe den sidste brik i et simpelt puslespil.

Ved at analysere disse data kunne forskerne konstatere, at kvinder, der i første halvdel af graviditetsperioden scorede særlig højt på spørgeskemaet til måling af ”graviditetsangst”, fik børn, som i gennemsnit viste langsom adfærdsmæssig og mental udvikling på alle tre tidspunkter efter fødslen.

Forskerne konkluderer, at den specielle graviditetsangst på en eller anden måde kunne påvirke barnets hjerne i den tidligste fase i fosterudviklingen. Som nævnt var der også en forbindelse mellem en høj udskillelse af stresshormonet kortisol (som især udskilles under depressive tilstande) i den første fase af graviditeten og en hæmning af barnets se- nere udvikling. Men forskerne kunne ved særlige beregnin- ger konstatere, at hæmningen via stresshormonet kortisol og hæmningen via den oplevede graviditetsangst var uaf- hængige af hinanden, så det ikke blot var to sider af samme sag, men to forskellige og skadelige indflydelser på barnets hjerneudvikling.

Hvis man på denne baggrund kunne være interesseret i at afhjælpe angst og depression hos gravide kvinder, bør man dog næppe gøre det ved hjælp af den for tiden meget udbredte nervemedicin af typen SSRI-medicin (”lykkepil- ler”), for en helt ny dansk undersøgelse har fundet, at SSRI- medicin til gravide tilsyneladende kan risikere at medføre alvorlige former for fosterskade. Til gengæld har man do- kumenteret fine resultater af kognitiv adfærdsterapi for de- pression og angst – også hos gravide!

tn

Kilder: Davis, E.P. & Sandman, C.A. (2010). The Timing of Pre- natal Exposure to Maternal Cortisol and Psychosocial Stress Is Associated With Human Infant Cognitive Development. *Child Development*, 81(1). 131-148.

Aagaard, L. & Hansen, E.H. (2010). Adverse drug reactions from psychotropic medicines in the paediatric population: ana- lysis of reports to the Danish Medicines Agency over a decade. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine* (October 2010).

Forskningsnyt:

- Redaktionsgruppen: Thomas Nielsen (redaktør), Dion Sommer og Peter Krøjgaard, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet.
- Sekretariat: Ingrid Graversen (træffes man-fr. kl. 9-15 på tlf. 89 42 49 00, direkte: 89 42 49 21)

Hvem snyder ved netdating?

I gamle dage måtte man ofte nøjes med at vælge sin tilkommende blandt de relativt få mennesker i egen eller i de nærliggende landsbyer. I vore dage kan alle via netdating i princippet vælge mellem alle mulige partnere fra hele kloden! De fleste foretrækker dog nok at vælge mellem mulige partnere fra deres eget land, men det giver jo også et enormt udvalg. Alene i Danmark er der efter sigende over en million mennesker, der har tilmeldt sig en eller anden form for netdating, hvilket jo er omkring hver fjerde voksne person!

Netdating har altså sin oplagte styrke i det formidable antal potentielle partnere, man kan kontakte og vælge imellem. Til gengæld vil man via netdating som regel træffe en "mulig partner", man aldrig har set før – igen i modsætning til tidligere, hvor næsten alle kendte hinanden i landsbyerne. Når man beslutter sig til at træffe en mulig partner, man har kontaktet via nettet, har man som regel blot set et billede af vedkommende og fået en række oplysninger om den pågældende, som vedkommende selv har meddelt i sin præsentation af sig selv på nettet. Men holder disse præsentationer nu også vand? Kan det ikke være fristende for mange at præsentere sig selv mere fordelagtigt, end der er hold i i virkelighedens verden – for at få fat i de bedst mulige partnere?

Det kan der i høj grad ifølge en ny amerikansk undersøgelse, der fandt, at ganske mange af de 5000 netdatere, der indgik i undersøgelsen, indrømmede at have snydt lidt (eller meget) på visse områder i deres selvbeskrivelse.

Det spørgeskema, som blev besvaret af de 5000 netdatere, fokuserede på syv forskellige typer af snyd med hensyn til:

1. Tiltrækkende egenskaber i form af fx fejlagtigt at oplyse en høj løn, lang uddannelse og god intelligens.
2. Formål med dating: Fx at gå efter et langvarigt parforhold, snarere end blot sex.
3. Interesser: Fx at omtale "finere" interesser som litteratur, teater og natur i stedet for fodbold og sex.
4. Fortiden: Fx at undlade at omtale (eventuelt adskillige) parforhold.
5. Egen personlighed: Fx at fremstille sig selv som mere udadvendt, venlig og samvittighedsfuld end der reelt er basis for.
6. Vægt, hvilket stort set altid drejer sig om at oplyse en mere beskeden vægt, end der faktisk er tale om.
7. Alder, hvilket ligeledes stort set altid drejer sig om at lyve sig yngre, end man er i virkeligheden.

Direkte adspurgt indrømmede over halvdelen af de 5000 netdatere, at de faktisk havde snydt lidt eller meget på et eller flere af disse syv punkter. Svarene varierede vældig me-

get fra "så godt som aldrig" over "kun ganske lidt" til "ofte og meget", så man kunne ikke tale om en bestemt procentdel, der var rene snydere og en anden procentdel, der udelukkende skrev ærligt om sig selv. Man kunne blot konstatere, at mennesker i almindelighed varierer temmelig stærkt i ærlighed med hensyn til den måde, de præsenterer sig selv på i forbindelse med netdating.

Til gengæld kunne forskerne konstatere nogle ret tydelige kønsforskelle:

Mændene snød især med hensyn til: 1) Tiltrækkende egenskaber, især ved en forskønnet fremstilling af deres økonomi. 2) Formålet med at kontakte en kvinde; et formål, som adskillige mænd i spørgeskemaundersøgelsen selv indrømmede nok så ofte handlede om sex, snarere end ægte-kabelige interesser. 3) Alder, hvor mændene op til 50-årsalderen snød noget mere end kvinderne med at gøre sig yngre, end de var, formodentlig for at få kontakt med yng-

re kvinder. For netdatere på 50 år og derover var der lige mange mænd og kvinder, der snød med alderen.

For kvindernes vedkommende var der således også et vist snyd med alderen hos især de lidt ældre kvinder i undersøgelsen, ellers var det udpræget vægten, der var det ømme punkt med hensyn til kvindernes sandfærdighed. De kvinder, der indrømmede at have snydt lidt i selvbeskrivelsen, snød langt oftere end mændene med hensyn til deres vægt ved at angive den noget lavere, end den var i virkeligheden. Når der ses bort fra det med vægten, forekom kvinderne i øvrigt at være meget mere ærlige i deres præsentationer på netdating end mændene. Da de udspurgte var ganske anonyme, var der ingen grund til at tro, at kvinderne i højere grad end mændene ville lyve om deres eget snyd ved netdating, så denne kønsforskel med hensyn til ærlighed ved selvbeskrivelsen er sandsynligvis ganske reel.

Endelig viste undersøgelsen, at der uafhængigt af køn gjorde sig nogle klare personlighedspsykologiske egenskaber gældende hos dem, der var villige til at snyde forholdsvis meget ved netdating: De var først og fremmest karakteriserede ved at have tilbøjelighed til i dagliglivet at være meget opmærksomme på, hvordan de tog sig ud i andres øjne. Det er altså formodentlig denne specielle stræben efter at tage sig godt ud i andres øjne, der har ført til mere snyd ved netdatingen. Derudover var snyderne især karakteriseret ved at være mindre samvittighedsfulde og mindre hensynsfulde over for andre mennesker end de mere ærlige netdatere. Til gengæld var der ingen forskel mellem de ærlige og de mindre ærlige net-datere med hensyn til løn, uddannelse, udadvendthed og nervøsitet.

tn

Kilde: Hall, J.A., Park, N., Song, H. & Cody, M.J. (2010). Strategic misrepresentation in online dating: The effects of gender, self-monitoring, and personality traits. *Journal of Social and Personal Relationships*, 27(1). 117-135.

To former for undgående tilknytning

I den moderne psykologi taler man om, at mennesker som regel udviser en vis tilknytningsstil i forholdet til deres partner. En tilknytningsstil betyder, at man omgås sin partner på en bestemt og karakteristisk måde, som kan få stor betydning for både trivslen i og holdbarheden af ens parforhold. Man taler især om de tre basale former for tilknytningsstile: den trygge, den nervøse og den undgående. Denne tredeling af vores tilknytningsstil i voksne parforhold svarer ganske nøje til de tre former for tilknytning, man finder hos små børn i deres forhold til deres mor!

Allerede i 1970'erne fandt man på at teste toårige børns

form for tilknytning til deres mor ved den såkaldte fremmedtest. Den går ud på, at et toårigt barn først kommer ind i et værelse sammen med sin mor, som sætter sig på en stol i nogle minutter. Så forlader moderen værelset, og man registrerer barnets reaktion på moderens fravær. Derefter kommer en fremmed person ind i værelset og sætter sig på moderens stol, og nu ser man, hvordan barnet reagerer på denne fremmede person. Efter at der atter er gået nogle minutter, går den fremmede ud, og moderen kommer tilbage, og så ser man på barnets reaktion ved gensynet med moderen. De tre nævnte tilknytningsformer viser sig i denne test på følgende måde:

De trygt tilknyttede børn reagerer med tydelig, men ikke overvældende bekymring, når moderen forlader rummet; de er lidt reserverede over for den fremmede og bliver tydeligt glade, når moderen kommer tilbage.

De nervøst tilknyttede børn reagerer med langt mere frygt – og også ofte med gråd – når moderen forlader værelset; de viser frygt og undgåelse over for den fremmede, og da moderen kommer tilbage, klynger de sig voldsomt til hende, men reagerer også ofte med vrede og slag, som om de vil "straffe" moderen for at have forladt dem.

De undgående tilknyttede børn reagerer knapt på, at deres mor forlader værelset; de er til gengæld noget mere positive og imødekommende over for den fremmede, og da deres mor kommer tilbage, reagerer de heller ikke meget på det, men viser snarere tendens til at undgå hende.

Ved at iagttage mødres omgang med deres børn i hjemmene har man fundet, at trygt tilknyttede børn som regel har mødre, der er stabile og varme i deres omsorg for barnet. De nervøst tilknyttede børn har ofte mødre, der er mere ustabile og fraværende, så disse børn rimeligt nok bliver nervøse for, om moderen en gang imellem vil forlade dem. De undgående tilknyttede børn har ofte mødre, som ikke viser særlig meget omsorg for deres børn. (Det har dog vist sig, at også arvelige anlæg påvirker barnets tilknytningsstil).

De børn, der udviser en "undgående" tilknytning til deres mødre, er blevet fortolket på to helt forskellige måder. Oprindeligt blev det nærmest fortolket som udtryk for en svag tilknytning til moderen, som om barnet overhovedet ikke fik udviklet noget særlig følelsesmæssigt behov for sin mor og derfor nærmest så ud til at undgå hende. Ud fra denne fortolkning burde man altså snarere tale om en svag end en undgående tilknytningsstil. Senere blev det imidlertid mere almindeligt at fortolke den undgående tilknytningsstil hos børn som en "beskyttelse" mod frustration. Man mente, at barnet godt nok havde et følelsesmæssigt behov for kontakt med sin mor, men at det også var blevet skuffet så mange gange, at det efterhånden foretrak at undgå kontakten med moderen for ikke at blive frustreret i sit behov for kærlighed endnu en gang.

Som nævnt kan man tilsyneladende tale om nøjagtig de samme tre former for tilknytning hos voksne i deres for-

hold til deres partner. De trygt tilknyttede stoler fuldt og fast på, at deres varme følelser til partneren er gengældte, og de har et godt, tillidsfuldt og afslappet forhold til partneren. De nervøst tilknyttede stoler ikke på deres partners følelser og klynger sig ofte konstant til partneren for at vogte over partnerens følelser for dem selv – og de bliver meget let grebet af stærk jalousi ved det mindste tegn på utroskab hos deres partner. Endelig har de undgående tilknyttede en relation til deres partner, som netop er præget af undgåelse og ”distancering”, som om de ønsker at holde deres partnere på god afstand for ikke at blive for stærkt følelsesmæssigt involveret.

Det menes, at disse voksne former for tilknytning i nogen grad stammer helt tilbage fra barndommens tilknytning til moderen, men det ser dog også ud til, at den voksnes tilknytningsstil derudover kan bero på tidligere – både positive og negative – oplevelser i andre parforhold.

Der har i de senere år været en del diskussion blandt forskerne om, hvorvidt de undgående tilknyttede voksne vidterlig fortrænger deres kærlighedsbehov som en forsvarsmekanisme, eller om de, som man tidligere antog om de undgående tilknyttede børn, slet ikke har fået mulighed for at udvikle et behov for gensidig kærlighed, således at disse voksne snarere burde betegnes som svagt tilknyttede personer.

Nu har et italiensk forskerhold tilsyneladende afklaret dette problem ved at rapportere om en undersøgelse, der viste, at man inden for gruppen af undgående tilknyttede voksne kan skelne ret tydeligt mellem to undergrupper, nemlig dem, der døjer med skuffede kærlighedsbehov, men som forsvarer sig mod at blive yderligere skuffet ved at holde kæresten eller ægtefællen på afstand rent følelsesmæssigt, og dem, der efter den italienske undersøgelse at dømme slet ikke har trang til eller savner kærlighed fra andre, og som derfor snarere svarer til teorien om et svagt tilknytningsbehov.

Den italienske undersøgelse kan således måske komme til at betyde, at man i fremtiden vil tale om ikke tre, men fire basale tilknytningsstile i det voksne kærlighedsliv: De trygt tilknyttede, de nervøst tilknyttede, de undgående tilknyttede og de svagt tilknyttede mennesker. Mens de undgående tilknyttede eventuelt via terapi måske kan lære at overvinde deres frygt for et nært kærlighedsforhold, er det nok mere tvivlsomt, om de, der aldrig i barndommen fik udviklet et ”tilknytningsbehov”, kan indhente det forsømte som voksne.

tn

Kilde: Troisi, A., Alcine, S., Coviello, M., Nanni, R.C. & Siracusa-no, A. (2010). Adult attachment style and social anhedonia in healthy volunteers. *Personality and Individual Differences*, 48, 640-643.

Netterapi for depression

For det første: Der kommer efter alt at dømme flere og flere depressioner i både vesten og i østen. For det andet: Den forskningsbaserede form for psykologisk behandling, der kaldes kognitiv adfærdsterapi, har en god effekt på de fleste depressioner. Den kognitive adfærdsterapi er i hvert fald den bedst dokumenterede form for psykoterapi for depression, dvs. den terapiform, der er blevet underkastet de fleste videnskabelige prøver med hensyn til virkning på kort og langt sigt, og desuden den terapiform, der har fremvist de mest positive resultater.

På den baggrund kunne man mene, at mange af de tusindvis af mennesker, der hver dag spiser piller mod depression, kunne være bedre tjent med psykologisk behandling med kognitiv adfærdsterapi, så de dels kunne slippe for pillernes bivirkninger og dels kunne opnå et bedre resultat på længere sigt. (Der kommer færre tilbagefald efter psykologisk behandling end efter pillebehandling. Af denne grund kan det også se ud til, at psykologisk behandling – som selvfølgelig er dyrere end pillebehandling på kort sigt, faktisk er billigere for samfundet i det lange løb!)

Man har da også i Danmark for nylig åbnet for offentlig støtte til psykologisk depressionsbehandling, men foreløbig kun for personer mellem 20 og 37 år. Det kan i forbifarten nævnes, at især den nederste grænse kan forekomme helt uforståelig og stærkt beklagelig; mange unge i 15-20-årsalderen døjer med svære depressioner, som dels går svært ud over trivsel og uddannelse, dels giver øget risiko for endnu stærkere depressioner senere hen. Da mange af disse unge på grund af den omtalte aldersgrænse behandles med piller, kan man yderligere frygte, at de kemiske påvirkninger af de endnu ufærdige hjerner kan få uheldige konsekvenser.

Men selv om man åbnede op for psykologisk behandling til alle deprimerede mennesker, ville der nu nok ikke være psykologer nok med ekspertise i kognitiv adfærdsterapi til at give terapi til alle. På den baggrund forekommer det spændende, at et hollandsk forskerhold for nylig har undersøgt, om man kan give en slags ”nødtørfing” psykoterapi til deprimerede mennesker over nettet?

De hollandske forskere fik via annoncer i aviser og på nettet kontakt med 263 mennesker, som døjede med depressioner i dagliglivet, og som var villige til at prøve en ny form for behandling via nettet. De eneste krav til at deltage i eksperimentet var, at de havde scoret over en vis grænse for depression på et almindelig benyttet spørgeskema til måling af depression, samt at de havde en pc med netforbindelse og en e-mailadresse.

De 263 deltagere blev ved lodtrækning inddelt i tre grupper, der via nettet fik:

1) *Kognitiv adfærdsterapi*, dvs. træning i at afklare negative tanker og adfærdsmønstre, og derefter træning i at udskifte disse negative mønstre med mere positive og hensigtsmæssige former for tænkning og adfærd.

2) *Problemløsningsterapi*, som er en lidt anden form for psykoterapi for depression, som ifølge nye undersøgelser har vist ganske lovende resultater. Denne form for terapi er mere "udadrettet" og fokuserer mere på ydre belastninger og stressende livsvilkår, fx konflikter eller skuffelser i privatlivet eller arbejdslivet. Terapien går frem i bestemte trin, hvor man først identificerer de forskellige belastninger og problemer, man døjer med, og derefter undersøger muligheder for at afhjælpe disse problemer. Til sidst afprøver man de forskellige muligheder trin for trin og evaluerer selv, hvordan det går.

3) *Plads på en venteliste*. Denne gruppe fik ingen behandling i de to måneder, hvor de to førstnævnte grupper fik deres "netterapi", men fik derefter tilbudt en tilsvarende terapi. Formålet med denne ventelistegruppe var at se, om de fremskridt, der eventuelt forekom i de to førstnævnte grupper, kunne forklares blot som spontane bedringer som følge af tiden, der gik. I så fald skulle der ikke være forskel på tilstanden i de tre grupper efter to måneder.

Resultaterne var opløftende: Efter de to måneders netterapi, hvor "patienterne" via nettet havde modtaget dels oplysninger om baggrunden for depression i almindelighed og dels forskellige typer af opgaver, de skulle arbejde med og rapportere tilbage via nettet – var tilstanden i begge terapigrupper klart bedre end i den ubehandlede venteliste-gruppe. Derudover viste det sig, at fremgangen i de to terapigrupper var næsten nøjagtig lige stor, så forskerne konkluderer, at de to former for psykologisk behandling via nettet virker lige godt på depression.

Der er dog to lidt mere negative ting at sige om dette tilsyneladende ganske flotte resultat. Der var i begge terapigrupper et stort frafald undervejs, således at kun 70 % af patienterne i kognitiv adfærdsterapi-gruppen og 55 % af patienterne i problemløsningsgruppen gennemførte mindst halvdelen af deres kursus og derfor indgik i beregningen over fremgangen ved slutningen af de to måneder. For det andet var nedgangen i depression – selvom den var statistisk signifikant og derfor næppe kunne være resultatet af tilfældigheder – dog ikke nær så stor, som det man typisk finder ved almindelig individuel psykoterapi. Så selv om der var en ganske god gennemsnitlig fremgang hos dem, der gennemførte mindst halvdelen af deres kursus i depressionsbekæmpelse, så var det kun de færreste, der blev helt fri for depression.

De hollandske forskere mener dog nok, at netterapi i fremtiden kan være et rimeligt tilbud til middelsvært deprimerede mennesker, som enten af geografiske eller af økonomiske grunde har svært ved at komme til individuel terapi. Men foreløbig er der dog næppe udsigt til, at netterapi helt

kan afløse den noget dyrere og mere effektive individuelle terapi, hvis man vil hjælpe deprimerede helt af med deres depression.

tn

Kilde: Warmerdam, L., van Straten, A., Jongasma, J., Twisk, J. & Cuijpers, P. (2010). Online cognitive behavioral therapy and problem-solving therapy for depressive symptoms: Exploring mechanisms of change. *Journal of Behavioral Therapy & Experimental Psychiatry*, 41. 64-70.

Psykologisk tænkning og psykiatriske patienter

Nogle mennesker tænker mere end andre i dagliglivet på deres indre, psykiske tilstande og processer, fx hvorfor bliver jeg vred – eller nedtrykt – i denne situation, eller er mine tanker om denne sag nu rigtige eller tager jeg fejl, eller kan jeg i virkeligheden lide den og den, eller er det blot noget, jeg lader som om. Andre mennesker tænker tværtimod meget lidt over deres indre psykiske liv og er meget mere optaget af ydre begivenheder og problemer.

Man ved ikke helt, hvordan disse forskelle i tilbøjeligheden til at tænke i psykologiske baner er opstået. Det er formentlig bl.a. en følge af, hvad man typisk har snakket om i ens barndomshjem eller blandt venner i ungdomsårene. Men nu har en gruppe hollandske forskere dels foreslået en betegnelse for denne tilbøjelighed til at tænke over, hvad der rører sig i ens eget liv – de kalder det "psychological mindedness" forkortet PM – og nok så interessant: De har udarbejdet et spørgeskema, der angiveligt kan give et ganske godt mål for den enkeltes PM, altså interessen for psykiske processer hos sig selv. (Begrebet psychological mindedness omfatter således dog ikke nødvendigvis en mere faglig optagethed af psykologi som fag, fx vedrørende bestemte teorier).

Den hollandske forskergruppe har nu rapporteret om en interessant undersøgelse, hvor de uddelte dette spørgeskema om PM til 63 yngre kvinder og 32 yngre mænd, der alle for nylig var indlagt på et psykiatrisk hospital med en række forskellige diagnoser, fx angst, depression, personlighedsforstyrrelse og "muligvis psykose", ("muligvis", fordi man fornuftigt nok er varsom med at stille alvorlige diagnoser, inden de er helt sikre – og det tager tit meget lang tid).

Ud over spørgeskemaet vedrørende psychological mindedness blev de 95 indlagte personer også bedt om at udfylde to andre spørgeskemaer.

Det ene var et meget udbredt spørgeskema, der måler de fem angiveligt vigtigste træk i den menneskelige personlig-

hed, nemlig vores grad af: 1) Udadvendthed. 2) Nervøsitet. 3) Åbenhed for nye ideer. 4) Samvittighedsfuldhed. 5) Venlighed og hensynsfuldhed over for andre.

Det andet spørgeskema handlede om de såkaldte coping-former, dvs. de måder, man typisk reagerer på, når man er stresset af ydre belastninger eller problemer: De fem vigtigste coping-former – eller reaktionsmønstre ved stress – er følgende: 1) Problemløsning, altså at søge at tackle de ydre problemer, så de bliver mindre belastende. 2) Følelsesmæssig lindring, hvor man bestræber sig på at lindre eller at dæmpe det følelsesmæssige ubehag ved stresstilstanden. 3) Flugt, hvor man blot søger at flygte fra problemerne i adfærd og tænkning. 4) Adspredelse, hvor man søger at beskæftige sig med mere spændende ting, der kan få tankerne bort fra de stressende livsvilkår. 5) Kontakt-søgning, hvor man søger kontakt med andre mennesker, der eventuelt kan hjælpe med at løse problemerne eller blot trøste og lindre den følelsesmæssige pine.

Da de hollandske forskere herefter satte besvarelsene af de tre spørgeskemaer i relation til hinanden, fandt de et slående mønster: Graden af PM var klart forbundet med de mest ”sunde” træk, både vedrørende personlighed og coping.

Vedrørende personlighedstræk fandt forskerne således en særlig stærk sammenhæng mellem PM og trækket venlighed og hensynsfuldhed, men også en klar forbindelse mellem PM og tre andre sunde træk, nemlig samvittighedsfuldhed, åbenhed og udadvendthed. Kun det mindre sunde træk, nervøsitet (og vredladhed), var forbundet med lave grader af PM.

Vedrørende coping fandt man også en særlig tydelig forbindelse mellem PM og den angiveligt mest ”sunde” form for coping, nemlig problemløsning. Derudover fandt man, at PM var forbundet med mindre tilbøjelighed til at vælge den mindre sunde copingform, følelsesmæssig lindring, mens der ikke var nogen særlig sammenhæng mellem PM og de tre sidste coping-former, flugt, adspredelse og kontaktsøgning.

Den omstændighed, at PM i slående grad var forbundet med sunde personlighedstræk og coping-former, får den hollandske forskergruppe til at antage, at en høj grad af PM formodentlig er sundt i sig selv, og derfor lover godt for de psykiatriske patienters videre skæbne (dette sidste har forskerne dog ikke undersøgt endnu).

Dette resultat er egentlig ganske interessant, fordi psykiatriske patienter fra gammel tid (siden midten af 1800-tallet, hvor der slet ikke fandtes psykologi) er blevet behandlet af læger, som oven i deres lægestudium havde taget en specialuddannelse i psykiske lidelser. Men denne specialuddannelse indeholder ikke megen uddannelse i almindelig psykologi, og man kan derfor synes, at det kunne være bedre, hvis psykiatriske patienter – i hvert fald, når de ønskede det – kunne tale med en psykolog om deres indre liv

og deres egne psykiske processer. På den baggrund er det dog også opmuntrende, at det mange steder i den vestlige verden begynder at blive mere almindeligt at overlade arbejdet med at hjælpe folk med psykiske problemer til psykologer, der beskæftiger sig med alle psykologiske processer og ikke blot de sygelige processer.

tn

Kilde: Nyklícek, I., Poot, J. C. & van Opstal, J. (2010). Psychological Mindfulness in Relation to Personality and Coping in a Sample of Young Adult Psychiatric Patients. *Journal of Clinical Psychology*, 66(1). 34-45.

Søvnmangel kan skade vores tillid til andre

I betragtning af, at mange afgørende politiske forhandlinger bliver så langvarige, at de går ud over de impliceredes nattesøvn, er det ganske opsigtsvækkende, at en ny undersøgelse nu tilsyneladende påviser, at vi får mindre tillid til vore medmennesker, når vi får for lidt søvn om natten! I den pågældende undersøgelse, som blev udført af et engelsk-amerikansk forskerhold, bad man 16 forsøgspersoner spille et spil, hvor de kunne udvise forskellige grader af tillid til deres medspillere. Spillet blev gentaget tre dage i træk. Natten før den sidste af de tre spilledage fik spillerne ikke lov til at sove så meget som et øjeblik. Ved spillet den tredje dag udviste disse spillere en markant ringere grad af tillid til deres medspillere. En kontrolgruppe, der fik lov til at sove normalt alle tre nætter, udviste ingen tegn til mindre tillid til medspillerne den tredje dag.

tn

Kilde: Anderson, C. & Dickinson, D.L. (2010). Bargaining and trust: the effects of 36-h total sleep deprivation on socially interactive decisions. *Journal of Sleep Research*, 19. 54-63.

ADHD og videnskab

■ Eia Asen har taget del i debatten om ADHD her i bladet gennem et interview (Psykolog Nyt 6/2010) og en kommentar (Psykolog Nyt 14/2010).

I en artikel i Psykolog Nyt 17/2010 retter Torben Andersen en kritik mod Eia Asen for at have "fejllest" resultaterne af det såkaldte MTA-studie. MTA-studiet er et stort og ofte citeret studie, der har undersøgt effekten af en særligt tilrettelagt medicinsk behandling af ADHD (med methylphenidat/Ritalin), sammenholdt med andre behandlingsformer. I 1999 blev resultaterne 14 måneder efter behandlingens start publiceret. Siden er der lavet follow-up ved 24, 36, 48, 72 og 96 måneder, de første mere udførligt rapporteret end de sidste.

Torben Andersens kritik af Eia Asens fremlæggelse af resultaterne, handler i korte træk om følgende: Resultaterne målt på ADHD-symptomer var ved 14 måneder bedre for medicingruppen end for de øvrige grupper. Men ved de senere follow-up-studier forsvinder denne positive effekt i forhold til de andre grupper. Der ses desuden større tendens til kriminalitet og stofmisbrug hos børnene i medicingruppen, ligesom der ses en signifikant lavere vægt og højde hos de børn, der har taget medicin gennem tre år.

Torben Andersen angiver, at Eia Asen har fejllæst resultaterne, fordi

han fremlægger disse opfølgingsresultater, på trods af at grupperne ved de senere opfølgningstidspunkter ikke var så klart definerede som i begyndelsen, idet børnene har haft mulighed for at ændre på deres behandlingsform efter et år. Torben Andersen argumenterer på den baggrund for, at de mindre lovende resultater for medicingruppen ved de senere follow-up ikke siger noget brugbart om effekten af medicineringen, og hæfter sig i stedet ved medicineringens positive effekt efter 14 måneder.

Konfronteret med denne kritik svarer Eia Asen (*min oversættelse, MBR*):

"Debatter kan være inspirerende, de kan stimulere refleksion, og de kan endog ændre perspektiver og positioner. Den aktuelle debat i dette tidsskrift omkring ADHD og medicinering – samt dennes "virkelige" eller påståede evidensbasis – kunne fortsætte i lang tid. Debatter kan også blive polariserede på en måde, hvor parterne understreger den anden parts "fejllæsning" eller "misforståelse" af data, med risiko for, at debatten degenererer til en symmetrisk kamp og bedrevidende positioneringer.

Vi er nok nødt til at acceptere, at det er meget fristende at læse resultaterne, så de støtter, hvad vi tror på eller ønsker at tro på, uagtet at vi ønsker at være "videnskabelige". Jeg må tilstå, at dette bestemt er tilfældet for

mig selv, måske er det også tilfældet for mine diskussionspartnere her i bladet ... Hvis undersøgelser ikke viser de ønskede resultater, kan vi finde alle mulige måder at bortforklare de negative resultater på. Nu kunne man selvfølgelig diskutere den måde, hvorpå dette bliver gjort, men det vil blot føre til yderligere forsøg på at score point på modpartens bekostning.

Torben Andersen slutter sin kritik af med det argument, at der ikke er nogen mening i at lave opfølgning på et randomiseret studie, der ikke længere er randomiseret. MTA-forskerne synes ikke at være enige i denne betragtning, idet de rent faktisk har udført 48, 72 og 96 måneders opfølgning (Myas 2009, citeret i mit tidligere indlæg) selv om der dog ikke er nogen detaljerede rapporter.

Behandlere bør interessere sig for, hvad der sker med deres patienter over tid, og dette gælder også opfølgningen på de børn, der oprindeligt blev randomiseret til eksperimentalgruppen (medicinering) i MTA-studiet. Hvis disse unge mennesker nu klarer sig dårligere end de andre, så burde dette give anledning til spørgsmål snarere end til afvisning af disse forhold. Langsigtede opfølgninger fortæller os ofte en anden historie end de fremherskende farmaceutiske narrativer."

Mikkel Borg Rasmussen

DEBATindlæg

– må højst fylde en A4-side med enkelt linjeafstand. Indlæg, der forholder sig til navngivne personer eller grupper, vil blive forelagt den/de pågældende til eventuel kommentar. Sådanne indlæg kan altså ikke altid optages i det førstkommande nummer.

Skævvridning i pensionskassen

■ Sigrid Jørgensen og Arne Grønberg Johansen korrigerer (Debat, Psykolog Nyt 20/2010), at MP Pensionsbestyrelse har tiltaget sig uretmæssig magt over andres penge for at kunne sikre sig selv og deres jævnaldrende. Der henvises til pensionskassens regulativ. Bestyrelsen kan ændre gruppeforsikringen.

Nu kan ændringer være markante, minimale eller have karakter af justeringer. De nye tal for gruppelevssum må siges at være markante. Gruppelevssum > 40 år: 1.100.000 kr., 40-44 år: 1.100.000 kr., 45-49 år: 800.000 kr., 50-54 år: 600.000 kr., 55-59 år: 400.000 kr., 60-66 år: 200.000 kr. 67 år: 0 kr.

Begrundelsen for de dramatiske ændringer, hvor tallene taler for sig selv, er ifølge Sigrid Jørgensen og Arne Grønberg Johansen: 1) ”Pensionskassen optager i dag medlemmer, der er fyldt både 40 og 50 år.” 2) ”Medlemmer under 40 år forlader pensionskassen, inden de får gavn af den aldersmæssige udligning i gruppeforsikringen.”

Det er en fornærmelse mod medlemmernes intelligens at argumentere så hjælpeløst og usagligt. Hvor mange 40-50-årige er der tale om? De unge medlemmer under 40 år forlader vel MP Pension for at tilmelde sig en anden pensionskasse.

Man er solidarisk med de yngre medlemmer. Regningen sendes til de medlemmer, der har gjort sig skyldige i at passere de 60 år. Pensionskassen er for medlemmer under 60 år! Hvad med børnepension, som betales til det 24. år. – Bør ældre medlemmer ikke fritages for at betale til den?

Det kan undre, at en pensionskasse ser det som sin hovedopgave at skævvride medlemmernes økonomiske vilkår. I administrationen i MP Pension har man i år fyret direktør Niels Eberhardt. Erik Adolphsen er midlertidig direktør. Den nye direktør udnævnes først engang i det nye år. Det gør bestyrelsens skridt endnu mere tankevækkende. Men at MP Pension er udstyret med en formand,

som tilsyneladende ikke har et naturligt forhold til tal og statistik, er næsten ubærligt.

Agnete Langagergaard

■ *Kommentar:*

Vi mener, at vi besvarede de stillede spørgsmål i forrige nummer af Psykolog Nyt. Agnete Langagergaard og andre vil kunne finde flere informationer på vores hjemmeside www.mp-pension.dk, herunder henvendelser til og fra Finanstilsynet.

Vi afventer i øvrigt Finanstilsynets afgørelse. Ligeså snart den foreligger, vil vi sende brev ud til alle medlemmer og offentliggøre den på vores hjemmeside.

*p.b.v. Sigrid Jørgensen,
formand for MP's bestyrelse
Arne Grønberg Johansen, udpeget
til MP's bestyrelse af
Dansk Psykolog Forening*

Lidt om jul og nytår

Julen vender op og ned på mange ting
- også Dansk Psykolog Forenings åbningstider.

For dagene omkring jul og nytår gælder følgende for sekretariatet:

23. december 2010:	Telefontid: 10-16 [normal].
24.-26. december 2010:	Lukket.
27.-30. december 2010:	Telefontid 10-14.*
31. december-2. januar 2011:	Lukket.

* Akut beredskab:

30. december 2010 kan der i helt akutte tilfælde ringes kl. 14-16 ringes til den af foreningens faglige konsulenter, der har vagt. Benyt tlf. 35 26 99 55, hvor vagtens telefonnummer vil være oplyst.

Sekretariatets medarbejdere og Psykolog Nyt ønsker alle en glædelig jul og et godt nytår.

Red.

Systemisk parterapi og **DEPRESSION**

Ny bog beskriver de opsigtsvækkende, positive resultater af et forskningsprojekt, hvor Elsa Jones og Eia Asen undersøgte den systemiske parterapis effekt på personer med en depression.

Anmeldelse ■ Af *Ville Laursen*

■ ”Systemisk parterapi og depression” er en meget vigtig teoretisk, sundhedspolitisk bog – oprindelig engelsksproget, men som nu foreligger på dansk. Den repræsenterer den systemisk-terapeutiske del af et større sammenlignende forskningsprojekt (1991-2000) forestået af den engelske psykiater Julian Leff, forsker og chef for The Institute of Psychiatry i London.

Planen var at sammenligne tre behandlingsformer for depression: medicinsk behandling, kognitiv terapi og systemisk parterapi; men kun medicinsk behandling og systemisk parterapi kunne gennemføres. Desværre måtte kognitiv terapi udgå på grund af for stort frafald i denne gruppe. Projektet gennemførtes derefter med 88 godkendte forsøgspersoner.

Bogen er en nyskrivning og ajourføring af ”Systemic Couple Therapy and Depression”, Karnac 2000. Der er tilføjet et forord af Giofranco Cecchin, som gør sig refleksioner over den usædvanlige alliance mellem systemisk terapi og forskning – og en introduktion af Julian Leff, som sætter bogen ind i et forskningsperspektiv. Han understreger ”terapi-manualens” betydning som grundlag for videreuddannelse i systemisk parterapi.

Forfatterne er to erfarne systemiske terapeuter Elsa Jones og Eia Asen. De gennemførte en samskrivning af en ”terapi-manual”, som skulle sikre konsistens i behandlingen og muligheden for, at andre vil kunne efterprøve den. De to terapeuter formår med deres forskellige systemiske baggrunde at integrere de systemiske principper bredt lige fra

de strukturelt-strategiske til de post-Milano-feministiske-socialkonstruktionistiske. Denne terapimanual vil være guld værd for enhver terapeut.

Terapi var mest virkningsfuld

Selv om forskningsprojektets ramme var, at patienterne kunne få tildelt en ud af tre behandlingsformer – herunder parterapi, stod det klart, at mange partnere fra begyndelsen var imod at deltage i parterapi, ”når det ikke var dem, der var syge”. Terapeuterne arbejdede derfor med en tretrins terapeutisk kontrakt: 1) Partnerstøttende terapi i respekt for diagnosen. 2) Dialog om de interaktive aspekter af den individuelle lidelse. 3) Egentlig parterapi.

Behandlingsforløbet, som er beskrevet i et af bogens kapitler, illustrerer vældig godt disse trin i behandlingen: 1. session: ”Terapeuten er bekræftende over for de hidtidige roller, at Rosie er patient, og Jack er den lidende partner.” 2. session: Terapeuten erklærer, ”at han først begynder at arbejde med parproblemer, når de giver udtrykkelig tilladelse til det.” 3. session: ”Fra nu af begynder den systemiske terapi at forløbe, som den plejer.”

I forskningsprojektet måles både effekten på patienternes tilstand og de samlede behandlingsomkostninger – herunder brug af indlæggelse, dagbehandling og ambulante behandling på hospital, dagcenter, praktiserende læge, lokal-psykiatrisk sygeplejerske, hjemmesygeplejerske og terapeuter.

Resultaterne viste, at parterapi var mere effektiv og virk-

som på længere sigt end medicinsk behandling. Der var ligeledes et langt større frafald blandt gruppen af patienter, der fik tilbudt medicinsk behandling (56,8 %) end gruppen af patienter, der fik tilbudt parterapi (15 %). Der konstateredes et drastisk fald i de depressive symptomer hos gruppen, der deltog i parterapi – også ved follow-up to år efter. Den økonomiske omkostningsanalyse viste også ved follow-up to år efter, at behandling med medicin ikke er billigere end systemisk parterapi.

Banebrydende forskning

Ud over cost-benefit-analysens kvantitative resultater er der langt større kvalitative gevinster for patienterne og deres pårørende. Også partnerne viste depressive symptomer – om end i mindre omfang. Resultaterne ser ud til at vise, at det må være bedre for menneskene at være aktive i egen helbredelse end at få kemi ind udefra.

I sidste afsnit skitseres både succes'er og forhindringer for forskningsprojektet i de ti år, der er gået siden den første offentliggørelse. Der er sket en styrkelse af det systemiske arbejde i England og Tyskland efter offentliggørelsen af disse evidensbaserede resultater; men der har også været store forhindringer forbundet med publicering i velrenommerede tidsskrifter.

Læs selv, og gør dig dine overvejelser over, hvad det kan skyldes!

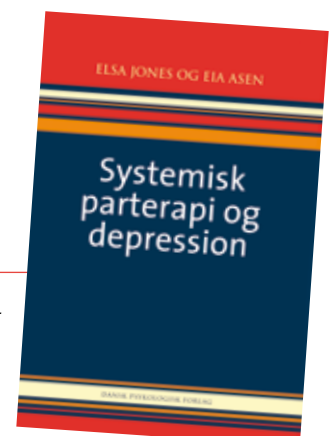
Min konklusion er, at det er en meget anbefalelsesværdig bog. Den beskriver et stykke banebrydende forskningsar-

bejde, der åbner for opmuntrende muligheder for udviklingen af psykologisk-systemiske behandlingsformer, som kombinerer individuel diagnostik og systemisk behandling, og for de deprimerede og deres pårørende, hvilket oven i købet ikke bliver dyrere for samfundet i det lange løb.

Ville Laursen

BOGDATA ■

Elsa Jones & Eia Asen: "Systemisk parterapi og depression", Dansk psykologisk Forlag, 2010. 172 sider. 298 kr.

GRUPPER

BOGENS FORFATTERE:

ÅSE HØGSBRO LADING
BENT AAGE JØRGENSEN
STEEN VISHOLM
CHRISTIAN JACOBSEN
POULA JAKOBSEN
OLE THOFTE
KARIN BORG
KLAUS STAGIS
ULLA CHARLOTTE BECK
KARIN ASSENDROP
JAN JENSEN
JENS KARSTOFT
KRISTOFFER LANDE ANDERSEN
CECILIE BINDSLEV JØRGENSEN
KJELD STEN IVERSEN

428 sider
299 kr. (inkl. moms)

En uundværlig bog for alle – fagfolk som menigmand – der beskæftiger sig med grupper, kollektiver og gruppedynamikker.

LÆS MERE PÅ WWW.FRYDENLUND.DK
Her kan du også læse bogens indholdsfortegnelse, forord og indledning.

REFERAT AF BESTYRELSESMØDE 26. OKTOBER 2010

■ Til stede: Roal Ulrichsen, Rie Rasmussen, Arne Grønberg Johansen, Ditte Söderhamn, Eva Secher Mathiasen, Henriette Stick, Jacob Risbjerg Vardrup, Merete Strømning, Rebecca Savery Trojaborg, Anne Haugerud Formo og Helene Langhoff Quist Straarup. Fra sekretariatet: Marie Zelander, Ib Andersen, Lis Ethelberg, Mette Holsøe og Susanne Hørdam (referent). Under behandling af punkt 6 deltog Charlotte Fornø, og under behandlingen af punkterne 11-22 Ole Anders Nielsen. Afbud: Anne Thrane.

1. Godkendelse af dagsorden.

Dagsorden for mødet blev godkendt uden bemærkninger.

Der blev orienteret om, at Anne Thrane har bedt om orlov fra bestyrelsesarbejdet indtil 1. januar 2011. Orienteringen blev taget til efterretning. Det betyder, at Henriette Stick, som er 1. suppleant, fungerer som ordinært medlem under Anne Thranes fravær.

2. Godkendelse af referat.

Med en enkelt præcisering blev referatet af 5. møde i bestyrelsen 27. september 2010 godkendt.

3. Orientering om FU-møde.

Der blev orienteret om forretningsudvalgsmødet 7. oktober 2010.

4. Temadrøftelse: Bestyrelsen.

Intern drøftelse af emnet ”Bestyrelse og strategi”.

5. SOS-udvalgets opgaver.

Der var eftersendt et oplæg om behovet for, at bestyrelsen tager stilling til, hvordan Dansk Psykolog Forening forholder sig til den igangværende revision af folkeskoleområdet. Der var enighed om at der på næste møde i bestyrelsen programsættes en politisk drøftelse af folkeskoleområdet. Ditte Söderhamn udarbejder i samarbejde med PPF og KAPS et oplæg med anbefalinger til bestyrelsen. På baggrund heraf kan der også tages stilling til de ressource- og prioriteringsmæssige forhold.

Ditte Söderhamn fremhævede på baggrund heraf, at det generelt kan være

vanskeligt at finde ud af, hvilke opgaver der skal løftes, ud over dem, der fremgår af arbejdsprogrammet. Fx er fortløbende opgaver ikke indskrevet i programmet, ligesom der naturligt ikke er taget højde for opgaver, der opstår i perioderne mellem generalforsamlingerne.

Der var enighed i bestyrelsen, at det naturligvis kan være nødvendigt at omprioritere undervejs i en generalforsamlingsperiode, når nye sager opstår. I sådanne situationer, må man som udvalgsformand eller bestyrelsesmedlem bringe sagen op i bestyrelsen så man kan forholde sig politisk til den, lige som det der nu er aftalt omkring folkeskoleområdet.

6. Praksisoverenskomsten.

Konsulent Charlotte Fornø oplyste, at Liberalt Forhandlingsudvalg har udarbejdet visioner og mål for en reform af tilbuddet om psykologbehandling i praksissektoren. Til grund for arbejdet ligger en stor forberedelsesfase i form af møder med repræsentanterne i de regionale samarbejdsudvalg, kredskontaktpersoner og medlemmer med ydernummer.

Roal Ulrichsen oplyste, at første forhandlingsmøde i Regionernes Lønnings- og Takstnævn, RLTN, ville være den følgende fredag, hvor det er tanken at præsentere Dansk Psykolog Forenings mål og visioner for ordningen. Der er tale om et retnings-papir og ikke en færdig model. Da området ikke udelukkende er reguleret af overenskomsten, men også af bekendtgørelsen på området, skal foreningen samarbejde med både Sundhedsministeren, Sundhedsstyrelsen og Danske Regioner, og det kan tage mange år, før vi er i mål med en ny ordning.

Bestyrelsen kommenterede nogle af visionspapirets formuleringer, og det blev vedtaget, at papiret kan præsenteres for RLTN med de faldne bemærkninger.

7. Bedømmelsesudvalgets praksis.

Merete Strømning redegjorde for indstillingen i mødebilaget til punktet og besvarede de stillede spørgsmål.

Bestyrelsen vedtog at følge indstillingen, således at Praksisoverenskomstens Bedømmelsesudvalg i sin udvælgelse af nye ydere fremover vil prioritere psykologer, der i forvejen er nedsat i privat praksis samt søger ydernummer fra en eksisterende praksisadresse, hvis de vel at mærke samtidig er psykologfagligt ligeligt kvalificerede.

8. Formandskollegiemøde.

Roal Ulrichsen orienterede om program for mødet i Formandskollegiet 29. oktober 2010. Emnerne til behandling er: Psykologarbejdsmarkedet 2010, tendenser og udvikling, og Strukturarbejdet i Dansk Psykolog Forening – de centrale enheder og udvalgene.

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

9. Værdi i medlemskabet.

Marie Zelander oplyste, at hun først efter efterårsferien har modtaget priser på en ekstern oplægsholder og gennemførelse af en elektronisk medlemsundersøgelse på e-mail. Hun har derfor ikke haft mulighed for at udarbejde et budget til bestyrelsen. Marie Zelander redegjorde i stedet mundtligt for økonomien.

Bestyrelsen godkendte en samlet beløbsramme på 125.000 kr. inkl. til begge dele af projektet, som er planlagt til i foråret 2011. Bestyrelsen vil på et senere møde få lejlighed til at tage stilling til selve indholdet i medlemsundersøgelsen.

10. Årsmødet 2011.

Årsmødegruppens forslag til tema for Årsmøde 2011: ”Lykkeridderen – selvrealiseringens inkarnation” blev godkendt af bestyrelsen.

11. Regnskab efter 3. kvartal 2010.

Ole Anders Nielsen knyttede nogle kommentarer til det udsendte regnskab efter 3. kvartal 2010. Regnskabet svarer med en negativ afvigelse på 100.000 kr. stort set til det budgetterede. I lighed med halvårsregnskabet udviser de enkelte omkostningsgrupper dog meget forskellig udvikling.

Indtægtssiden svarer stort set til det forventede, men der blev peget på, at den stigende ledighed og dermed lave-

re kontingentindtægter på sigt kan give anledning til bekymring. Psykolog Nyt udviser en markant nedgang i annoncereindtægterne, mens kursusvirksomheden går bedre en budgettet.

På omkostningssiden viser personaleomkostningerne et merforbrug på 1,5 %, som primært kan henføres til udbetaling af overarbejde i specielt forhandlingsgruppen. På forespørgsel oplyste Lis Ethelberg, at der på grund af øget medlemstal, har været en øget sagsmængde.

Marie Zeland er oplyste, at der på næste møde i bestyrelsen vil blive fremlagt et revideret budget for 2011.

Bestyrelsen godkendte regnskabet efter 3. kvartal 2010.

12. Kompensation for transport og mødetid.

Bestyrelsen drøftede ud fra det forslag, som var udarbejdet af sekretariatet på baggrund af bestyrelsens drøftelser på sidste møde, hvordan kompensationen skulle fordeles.

Efter en drøftelse og en afstemning vedtog bestyrelsen at kompensere de bestyrelsesmedlemmer, der skønsmæssigt har en samlet transport på mere end en time hver vej til bestyrelsesmøder for denne transporttid, ud fra en gennemsnitsberegning af antal rejsetimer (24 i alt pr. møde) gange antal bestyrelsesmøder (10 årligt) og gange en timeløn på 280 kr. (med udgangspunkt i en skønnet månedsløn på 45.000 kr.).

I forhold til den nuværende bestyrelse vil beslutningen medføre en budgetteret årlig udgift på 67.200 kr. Restbeløbet i forhold til det oprindeligt budgetterede på 190.000 kr. tilbageføres til bestyrelsens rådighedssum.

13. MP Pension: medarbejderordning.

Et flertal af bestyrelsen besluttede efter en afstemning at støtte, at der etableres en frivillig medarbejderordning for ansatte i Dansk Psykolog Forenings sekretariat i MP Pension. Der blev bl.a. lagt vægt på, at andre AC-organisationers sekretariatsansatte har samme mulighed.

14. Arbejdsmiljøet i sekretariatet.

Bestyrelsen udtrykte stor tilfredshed med orienteringen og anerkendelse af det store arbejde bag servicebeskrivelserne som led i håndteringen af arbejdet med arbejdsmiljøet i sekretariatet.

Efter en drøftelse, blev det besluttet, at sekretariatet til næste bestyrelsesmøde præciserer, hvilke af servicebeskrivelserne der er til orientering, og hvor der ønskes en politisk stillingtagen.

15. Temaplan 2010-2012.

Til efterretning.

16. www.psykologeridanmark.dk

De ændrede optagelseskriterier på www.psykologeridanmark.dk har ikke bragt medlemmer i klemme, og alle hidtil optagne psykologer bliver fortsat profileret på hjemmesiden.

Efter en debat vurderede den samlede bestyrelse derfor, at der ikke var behov for yderligere formidling om beslutningen.

17. Unipensions gruppeordning.

Arne Grønborg Johansen orienterede om ændringerne i Unipensions gruppeordning, som også kan læses på Unipensions hjemmeside. Dels kan læses en generel orientering, og dels kan korrespondancen mellem Unipension og Finanstilsynet læses.

Arne Grønborg Johansen oplyste videre, at et medlem af Dansk Psykolog Forening har henvendt sig med et læserbrev til Psykolog Nyt. Det bliver bragt i næste nummer sammen med et svar og en redegørelse for de forsikringsmæssige forhold fra Arne Grønborg Johansen og formanden for MP Pension.

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

18. Kommunikation og presse.

Til efterretning.

19. Nyt fra formanden.

Til efterretning.

20. Nyt fra sekretariatet.

Til efterretning.

21. Evaluering af mødet.

Udsat på grund af tidsnød.

22. Eventuelt.

Intet til punktet.

KREDSE

Kreds Nordjylland

■ Fyraftensmøde

Kredsen holder fyraftensmøde ved praktiserende læge, seksual- og samlivsrådgiver Svend Fonslev tirsdag 18. januar 2011 kl. 17-20. Emnet er 'Klinisk sexologi'.

Sted: Magisterforeningens lokaler, Østerågade 19, 3. sal, Aalborg (over Danske Bank). Ingen tilmelding.

Aftenens foredragsholder vil fortælle om, hvordan man taler med patienterne om seksualitet, give et bredt indblik i sexologien, herunder typer af seksuelle problemer og behandlingen af dem, samt fortælle om seksuel lyst og lystproblemer, herunder hvordan man udreder og behandler dem.

Gitte Tandal Olsen

SELSKABER

Dansk Psykoterapeutisk Selskab for Psykologer, DPSP

■ Generalforsamling

Der indkaldes til generalforsamling onsdag 9. marts kl. 17-18 i Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, København Ø. Forslag til dagsorden skal være indsendt mindst 4 uger før afholdelse af generalforsamlingen. Endelig dagsorden vil blive udsendt til DPSP's medlemmer. Dagsordenen vil bl.a. indeholde forslag til vedtægtsændringer – disse vil fremgå af vores hjemmeside.

Efter generalforsamlingen vil der være foredrag ved lektor Mette Væver om Udviklingspsykopatologi efterfulgt af fælles middag. Da der højst er plads til 50 deltagere, anbefales det at tilmelde sig foredrag og middag snarest ved at sende en mail til generalforsamling@dpsp.dk med angivelse af, om der ønskes deltagelse i foredrag, middag eller begge dele.

Klaus Pedersen, formand

MM I ØVRIGT

Fagligt Netværk for Konsultativ Metode i PPR

■ Konsultative praksisformer

Netværket holder 10. februar 2011 kl. 12-16 temamøde ved Jette Lentz, specialist i pædagogisk psykologi, leder i PPR. Sted: Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, København Ø.

Fokus er på psykologernes arbejde med at opbygge et konstruktivt samarbejde med andre faggrupper. Hvordan viser den nye psykolog ekspertise sig, hvor vi skal være både ekspertrådgiver og proceskonsulent? Der henvises til erfaringer af den konsultative efteruddannelse i PPR, jf. artikel i Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift, oktober 2010.

Tilmelding senest 14. januar 2011 ved betaling af 100 kr. for medlemmer af Fagligt Netværk, for øvrige medlemmer af Dansk Psykolog Forening 250 kr. til konto: 0400 4014703042 i Lån & Spar Bank. Oplys dit navn samt kursus. Send samtidig mail om tilmelding til Netværkets kasserer, Pernille Dorph: pernille@dorph.dk. Oplys her medlemsnummer i Dansk Psykolog Forening. Tilmeldinger registreres efter først-til-mølle-princippet. Der sendes ikke bekræftelse af tilmelding. Netværket har ikke EAN-nr.

Ingrid Busck

Dansk Selskab for Psykoanalytisk Psykoterapi med Børn og Unge, DSPBU

■ Fyraftensmøde om spædbarnsobservation

Hvorfor er spædbarnsobservation væsentlig for at kunne blive en "god nok" psykoterapeut?

DSPBU holder fyraftensmøde, hvor vi vil fortælle om spædbarnsobservation og om, hvorfor spædbarnsobservation er specielt givende med hensyn til udviklingen af vigtige terapeutkompetencer. Og det gælder både børne-, unge-, voksen- samt gruppeterapeuter. Alle er velkomne.

Tid og sted: Mandag 31. januar 2011

kl. 17.00-19.00 i Fælleshuset, Høffdingsvej 22, 3. sal i Valby. Gratis for alle.

Annette Anbert og Anne Holländer

Dansk Carl Rogers Forum

■ Åbent møde

Fredag 11. februar 2011 kl. 13.30-17.00. Program: Fokusering: Teori og praksis v. cand.psych. Niels Bagge, som vil lægge ud med et oplæg om Gendlins "Focusing Therapy", og derefter vil vi træne fokuseringsøvelser. Der er tale om en fortsættelse af temaet fra de to sidste møder, men Niels Bagges oplæg vil sikre, at nye deltagere med udbytte kan "springe på".

Sted: "Psyche og Eksistens", Priorgade 13 B, Sorø. Vi vil arrangere transport til og fra stationen for deltagere, der kommer med tog. Meddelelse om ønske herom, med ankomsttidspunkt til Sorø Station, bedes givet til Allan Larsen, al@cpcp.dk, eller til Lisbeth Sommerbeck, tlf. 57 80 11 60.

Alle er velkomne. Deltagelse er gratis, bortset fra at man bedes lægge 40 kr. i kassen til arrangementets udgifter.

Allan Larsen og Lisbeth Sommerbeck

Sex & Samfund og Dansk Forening for Klinisk Sexologi

■ Hertoft-eftermiddag

Torsdag 27. januar 2011 kl. 16-18 afholder Sex & Samfund og Dansk Forening for Klinisk Sexologi møde på Psykiatrisk auditorium, Rigshospitalet, Henrik Harpestrengs Vej (opgang 61a). Fri adgang for alle interesserede.

Emnet: "Piger bliver ikke lykkelige af analsex" ved sociolog Morten Emerik Wøldike, som præsenterer resultaterne af sin undersøgelse af den danske avisdebat om analsex, pornografi, gruppesex, prostitution og seksualisering i 2004-2006 sammenlignet med 1997.

Christian Graugaard

GODKENDTE SPECIALISTER

Nedenstående er godkendt som specialister og supervisorer på Specialistuddannelsesudvalgets møde 30. november 2010

Specialist i psykoterapi

Janne Dolma
Lisbeth Eilschou
(godkendt 7. september 2010)
Solveig Kjær
Dorte Larsen
Louise Stub Wittrup

Specialist i børnepsykologi

Dorte Bek-Pedersen
Bodil Egeskjold
Ida Munk Nielsen

Supervisor i arbejds- og organisationspsykologi

Kirsten Bro

Supervisor i psykoterapi

Bente Henriksen
Kasper Pyndt
Dorte Rødbro

Supervisor i børnepsykologi

Tove Østergaard Weis

Supervisor i børneneuropsykologi

Käte Vincent From

På vej til at blive specialist? – eller kursusarrangør på specialistuddannelserne?

Dansk Psykolog Forening orienterer om de ti specialistuddannelser, og du får mulighed for at stille spørgsmål.

Mange psykologer er i færd med at overveje, hvilken specialistuddannelse de vil gå i gang med, og endnu flere psykologer er i fuld gang med deres specialistuddannelse. Det er et omfattende projekt at blive specialist, og mange spørgsmål kan opstå under vejs.

Heldigvis har mange lyst til at udbyde kurser, som kan godkendes til specialistuddannelserne. Ikke mindst for nye kursusudbydere kan det dog være svært at overskue krav til indhold, undervisere og deltagere på teorikurserne.

Du kan nu møde formanden for specialistuddannelsesudvalget Henriette Stick samt sekretariatsmedarbejdere, som dagligt rådgiver om specialistuddannelserne.

Mødets indhold

- Introduktion til specialistuddannelserne
- Mulighed for kortere individuel rådgivning hos sekretariatets medarbejdere

Hvor og hvornår

Du kan vælge at deltage i et af disse to møder:

- København onsdag 16. marts 2011 kl. 16.00–19.00
Dansk Psykolog Forening, Stockholmegade 27, 2100 København Ø
- Middelfart onsdag 25. maj 2011 kl. 16.00–19.00
Kursuscenter Byggecenter Middelfart, Hindsgavl Alle 2, 5500 Middelfart

Tilmelding

Møderne er gratis, og der vil være en let servering. Tilmelding er nødvendig senest en uge inden arrangementet. Reservering af plads sker efter først til mølle princippet. Send tilmelding med dit navn og adresse samt oplysning om, hvorvidt du er i færd med en specialistuddannelse eller om du er kursusarrangør til sekretær Brita Lauritzen, bla@dp.dk. Husk også at oplyse hvilket af de to møder, du deltager i.

Vi glæder os til at se dig.

Læs mere om
Dansk Psykolog Forening på www.dp.dk

Kursus i Differential Diagnostik med professor Sudak fra Beck Institute, USA

Psykologer kan bruge kurset mod en specialistuddannelse. Deltagerne skal forøge deres viden om psykiske sygdomme og kende diagnoserne i ICD 10 og klassificere psykiske sygdomme inden for det middelsvære område mellem psykologi og psykiatri fra middelsvære symptomtilstande til personlighedsforstyrrelser. Kurset forventes godkendt under differential diagnostik 10.3 med i alt 24 timer (4 dage).

Pris: 7.000 Dkr. plus moms.

Tid: 27. juni–30. juni 2011. **Sted:** København.

Tilmelding og mere info om kurset: www.casper-aaen.com.

Se endvidere "konference med prof. Marsha Linehan om dialektisk adfærdsterapi".

Møblerede lokaler til leje på time-/dagsbasis

30 m fra Nørreport Station, Kbh. K.
Velegnet til fx samtale, coaching mv.

Se mere:

www.klinikudlejning.dk

København K
Lyse lokaler til leje
ved Nørreport St.
www.n41.dk

København Centrum

Hyggelige, møblerede lokaler til samtaleterapi udlejes.

Køkken og venteværelse. Husleje (alt inkl.) fra
500 kr. pr. måned for én hverdag pr. uge.

Ring 21 64 44 08, eller se:

<http://lokaler.psykologkontakt.dk>

Velkommen til MULTIVERSITETET

Multiversitetet tilbyder i 2011 kurser, uddannelser og workshops i blandt andet:

- Supervisionsgruppe i Århus med henblik på autorisation. Start marts 2011.
- Scott D. Miller, PhD i Århus: Forskning og formidling med henblik på specialistgodkendelse (november 2011)

Kontakt: Mats Widsell: tlf. 40 56 61 82 eller mats@widsell.dk

Klik ind for mere information på

WWW.MULTIVERSITETET.DK

SPECIALISTKURSUS I ARBEJDS- OG ORGANISATIONSPSYKOLOGI

Styrk din indsigt i og arbejde med organisationsteori og psykologi.

På dette nye 6-dages specialistkursus udvikler du dit blik for konsulentarbejde i offentlige virksomheder og lærer at bevæge dig på de rette niveauer i arbejdet med fx karriererådgivning, ledelse, samarbejde, forandringer og coaching.

Vibe Strøier, Cand.psych., specialist og supervisor, underviser på kurset, hvor vi ud fra eksistentiale og poststrukturalistiske perspektiver arbejder med teoretiske tilgange til organisationer og praktiske konsultationsmetoder i spændingsfeltet mellem: videnstilførsel og processer, fakticitet og frihed samt Foucault, Heidegger, Deleuze og Sartre.

Læs mere og tilmeld dig på attractor.dk/kurser eller 8618 1722

ATTRACTORKURSER er Rambøll Management Consultings afdeling for systemiske kurser og uddannelser.

Kursus i differentialdiagnostik og uanede udviklingsmuligheder

"Udforskningen af psykiatrisk problematik kan ikke ske uafhængigt af en udforskning af sig selv som udforsker og den kontekst, som udforskningen finder sted i." Søren Hertz.

Målgruppe: Psykologer og børne- og ungdomspsykiatere. Kurset er godkendt på ny ordning på voksenmodulet - fælles for alle specialistuddannelserne på voksenområdet: 10.3., 24 timer. Max. 25 deltagere.

Underviser: Børne- og ungdomspsykiater Søren Hertz, Psyk-Centrum, forfatter af "Børne- og ungdomspsykiatri – nye perspektiver og uanede muligheder (Akademisk Forlag, 2008).

Datoer: 28. og 29. marts samt 27. og 28. april 2011.
Sted: Frederiksberg Familie- og Ungerådgivning, Peter Bangs Vej 24, 2000 Frederiksberg
Pris: Kr. 5000,- inkl. forplejning

Tilmelding er bindende og skal ske senest 15. februar 2011 ved at sende en mail til Frederiksberg Familie- og Ungerådgivning anch04@frederiksberg.dk med angivelse af navn, telefonnummer samt arbejdsadresse. For spørgsmål kontakt venligst Mette Dalgaard eller Anja Christensen på telefon 38 21 38 38.

PROMUSA

Professionsrettet musikanvendelse

PROMUSA er en deltidsuddannelse for dig, der er interesseret i musik som en vej til kontakt og kommunikation.

PROMUSA har fokus på anvendelsen af musik i arbejdet med mennesker, der har særlige behov.

PROMUSA udspringer af uddannelsen i Musikterapi.

Læs mere: www.evu.aau.dk/hel-del/promusa
Skriv til: Charlotte Lindvang, musikterapeut og koordinator: chli@hum.aau.dk

Ansøgningsfrist: 1. maj 2011
Studiestart: 1. september 2011

AALBORG UNIVERSITET
 KØBENHAVN - BALLERUP

Sekretariat for Efter- og Videreuddannelse
 9940 9420 · evu@aau.dk · www.evu.aau.dk

Kreds København-Frederiksberg

Workshop BRIEF ECLECTIC PSYCHOTHERAPY for PTSD (BEPP)

Introduction and training in the 16-sessions Brief Eclectic Psychotherapy for PTSD Protocol (BEPP).

Course objective

- To understand the framework of this effective treatment for PTSD;
- To understand and become familiarized with the different modules of this treatment-protocol;
- To be able to start practicing BEPP with supervision;

Background and content of the BEPP

The 16-sessions Brief Eclectic Psychotherapy for PTSD Protocol (BEPP) was originally developed for police officers (n=300) with PTSD and proved to be effective in a randomized controlled trial (RCT). A recent RCT has shown again its effectiveness with neuroimaging and a significant decrease of the heart rate. Meanwhile BEPP has been used with excellent results for a range of other PTSD patients e.g. following disasters (n=1300).

The treatment starts with psychoeducation on PTSD. The patient and his or her partner learn to understand the symptoms of PTSD as dysfunctional, and caused by the traumatic event. The patient will then receive 4-6 sessions of relaxation and imaginary exposure, focused on the suppressed intense emotions of sorrow.

Memorabilia is used to stimulate remembrances of the traumatic event and a writing task to write a letter to someone or an institution blamed for the traumatic incident. The letter is specifically used to help to express the aggressive feelings. Most symptoms will then disappear and the patient is able to concentrate on what the impact of the trauma has been on his view of him or herself and on their world. During BEPP there should be considerable change and a new equilibrium should be reached. This is called the 'domain of meaning phase'.

The treatment will end by a farewell ritual with the partner in which the letter and or mementos are burned to leave the traumatic incident behind, as a way to turn and face life and the future, at the same time never to forget, but not hindering the individual anymore in their daily life.

Methods used in the course

Self-study of literature, teaching, DVD's of treatment parts, role-playing in small groups. There are max 25 participants who will do role-playing in groups of 3 (one is playing the patient, one the therapist and the third is the observer). To get everyone trained every role-play need to be done three times in order to give everyone a chance to learn.

Course trainers

Prof.dr. *Berthold Gersons* emeritus Distinguished AMC professor of Psychiatry AMC, University of Amsterdam and Senior Scientific Advisor Centrum '45, Netherlands.

Mariel Meewisse MSc, researcher and psychologist, Center for Psychological Trauma and department of anxiety disorders, AMC, University of Amsterdam.

Logistics:

Sted: Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, København Ø. Lokale 2A+B.

Tid: 12.-14. maj 2011. Torsdag og fredag kl. 9-17, lørdag kl. 9-12.30. Vi begynder til tiden, og der er morgenbrød og kaffe/te fra kl. 8.45 hver dag. Pris: Kr. 3200 inkl. moms. Tilmelding er bindende efter deadline, og kursusgebyr vil blive opkrævet v. for sent afbud/udeblivelse, såfremt pladsen ikke kan afsættes til anden side. Prisen er med moms og inkl. forplejning. Der betales kontant på kursets første dag. Du vil modtage kursusbevis og kvittering.

Tilmelding: Senest fredag 1. april 2011 kl. 18.00 til Louise Svendsen, pr. mail: LS@LSRT.dk. I nødstilfælde via sms til 2624 4064. Oplys: navn, arbejdssted/bopæl hvis du er ledig, e-mail samt telefonnummer. Kredsmedlemmer har fortrinnsret, men medlemmer af andre kredse og selskaber er også velkomne. Begrænset deltagerantal.

TRAUMEHELING ApS

KURSER I SOMATIC EXPERIENCING SE® TERAPI

KURSER TIL SEPTEMBER 2011

Dr. Lawrence Heller, PhD

13.-15. marts 2011

ENERGI OG IDENTITET

UNDERSØGELSE AF VEKSELVIRKNING MELLEM

IDENTITET OG NERVESYSTEM

Sted: København

Pris: Før 15.02.: 3.900,- senere: 4.200,-

Steven Hoskinson

1.-2. maj 2011

IMAGE OG ARKETYPE

FRA MEDUSA TIL PSYCHE

HARMONISKE SKIFT MELLEM

BEVIDSTHEDSTILSTANDE

Sted: København

Pris: Før 01.04.: 2.600,- senere: 2.800,-

Dr. Lawrence Heller, PhD

23.-29. august 2011

SKAM OG SKYLD

HELING AF TIDLIGE - OG KOMPLEKSE - TRAUMER

Sted: Naxos Grækenland

Pris: 5000,-, rejse, kost og logi ikke inkluderet

Ursula Fürstenwald

Psykolog, specialist i psykotraumatologi

3 DAGES INTRODUKTIONS KURSUS I

SOMATIC EXPERIENCING®

Sted: København 23.-25. marts 2011

Århus 1.-3. marts 2011

Pris: 3.300,-

Introduktionskurset er en forudsætning for optagelse på SE®-uddannelsen NY UDDANNELSE 2012

Yderligere information: www.traumeheling.com –

Tlf.: Jette Koch: 3537 3406 – Ursula Fürstenwald:

3927 2514 – Frank Olsen: 3020 8751 eller mail til

traumeheling@hotmail.com **Tilmelding:** Pr. mail

”angivelse af kursus”: traumeheling@hotmail.com.

Jobsøgningskurser for nye kandidater

– og for dem, der snart er færdige

Når du skal søge dit første job som psykolog, er det vigtigt, at du kommer godt i gang med jobsøgningen og undgår de mest almindelige fejl i udformning af ansøgning og cv. Dansk Psykolog Forening tilbyder derfor et endagskursus i jobsøgning, hvor du får et grundlæggende kendskab til de måder, man kan gribe jobsøgning an på. Kurset vil i høj grad tage udgangspunkt i deltagerens erfaringer og behov.

Kurset afholdes to gange, henholdsvis i København og Århus:

• *København, onsdag d. 23. februar eller torsdag d. 24. februar 2011, kl. 9.00–15.30.*

Sted: Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, 2100 København Ø.

• *Århus, torsdag d. 10. februar eller fredag d. 11. februar 2011, kl. 9.00–15.30.*

Sted: Dansk Psykolog Forening, Arosgården, Fiskergade 41, 4., 8000 Århus C.

Tilmelding & praktisk

Temadagene er for medlemmer af Dansk Psykolog Forening og deltagelse er gratis. Der vil undervejs blive serveret morgenbrød, frokost og eftermiddagskaffe/te.

Tilmelding er nødvendig. Vi beder dig om at sende mail senest d. 27. januar 2011 med følgende oplysninger:

Navn
Adresse
Telefon

Medlemsnr.

Kandidatstatus (færdig kandidat eller mangler under/over 3 måneder af studium)

Ønske om deltagelse i København eller Århus med angivelse af kursusdato

- For jobsøgningskursus i København mailles tilmelding til *Mette Binding*, mbi@dp.dk
- For jobsøgningskursus i Århus mailles tilmelding til *Mette Binding*, mbi@dp.dk

Kurset ledes af foreningens konsulenter Jytte Andersen og Tine Andreassen. Max. 24 deltagere pr. kursus – optagelse sker i forhold til kandidatsstatus. Deltagelse på kurset kan kun ske én gang i forbindelse med afslutning af studiet.

Vi glæder os til at se dig!

NB. Kursister fra Aalborg tilbydes refusion af transportudgifter med offentlige transportmidler mod forevisning af originale transportbilag i forbindelse med transport fra Aalborg til Århus.

Læs mere om
Dansk Psykolog Forening på www.dp.dk

Kliniklokale København K

Stort dejligt kliniklokale (20 m²) i psykologfællesskab tæt på Kgs. Nytorv og 5 andre psykologer udlejes. Leje 5400,- pr. md. Gerne fuldtidspraktiserende psykolog eller deles af to psykologer.

Henvendelse: Tlf. 33 32 10 21

Møblerede lokaler til leje

Time-/dagsbasis/fuld tid i ny istandsat psykologpraksis, Sønder Allé 10, Århus C.

Større kliniklokale, også egnet til mindre grupper.

Grupperum/undervisningslokale med AV-udstyr.

Henvendelse:

Lone Kærvang

kaervang@pc.dk

86 12 08 38 • 40 34 63 24,
www.lonekaervang.dk

Psykolog søger job

Jeg søger job som klinisk psykolog i det offentlige eller i privatpraksis. Gerne en startstilling med fast supervision – evt. deltid.

Jeg er 44 år, og har efter at have arbejdet de sidste 18 år i det private som leder, forretningsudvikler og nu selvstændig erhvervspsykolog fået stor lyst til og interesse for at arbejde med terapi. Har indgående erfaring med gruppeprocesser, kvalitative interview og persontest.

Er desuden certificeret coach og har erfaring med samtaler om folks professionelle liv, konfliktmægling og udvikling af relationskompetencer. Er åben og tillidsvækkende, arbejder selvstændigt, ansvarsfuldt og engageret.

Kontakt mig på min e-mail
anderspsych@sol.dk

Kreds Fyn

Kursus om KOGNITIV COACHING

Underviser: Irene Oestrich,
psykolog, ph.d., adj. professor

- Den kognitive coachingmodel og de kognitive principper
- Vigtigheden af grundig basislinje – assessment og analyse
- Fokus på målsætning og opbygning af nye strategier
- Øgning af modstandskraft og fokus på succes.

Undervisningen indebærer små personlige øvelser, hvor man arbejder med gensidig coaching og egne tanker og følelser.

Sted: Skibhus 17.48, Buchwaldsgade 48, 5000 Odense

Tidspunkt: 11. februar 2011 kl. 9.00-15.00

Pris: 900,- inkl. frokost og kaffe

Tilmeldingsfrist: 28. december 2010

Tilmelding til: susanne@wichpsyk.dk

Susanne Wich, formand

Nyuddannet cand.psych. — og hvad så?

2 temadage om **din** fremtid – og hvordan du får overblik over arbejdsmarkedet og jobmulighederne.

Temadagenes indhold

- Hvordan ser jobmarkedet ud for psykologer?
- Hvordan arbejder Dansk Psykolog Forening for at sikre gode løn- og ansættelsesvilkår – og flere job til psykologer?
- Hvad kan du bruge foreningen til?
- Hvad er reglerne for autorisation?
- Hvad er kravene til en nyuddannet på arbejdsmarkedet?
- Hvad hvis det første job lader vente på sig?

Hvor og hvornår

Kurset afholdes to gange, henholdsvis i Århus og København.

Århus: 17. og 18. januar 2011, kl. 9.30–15.30.

Sted: Dansk Psykolog Forening, Arosgården, Fiskergade 41, 4. sal., 8000 Århus C.

København: 7. og 8. februar 2011, kl. 9.30–15.30.

Sted: Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, Mødelokale 2A, 2100 København Ø.

Tilmelding & praktisk

Temadagene er for medlemmer af Dansk Psykolog Forening og deltagelse er gratis. Der vil undervejs blive serveret morgenbrød, frokost og eftermiddagskaffe/te.

Tilmelding er nødvendig. Vi beder dig om at sende mail senest d. 10. januar 2011 med følgende oplysninger:

Navn
Adresse
Telefon
Medlemsnr.
Kandidatstatus (færdig kandidat eller mangler under/over 3 måneder af studium)
Ønske om deltagelse i København eller i Århus

For kandidattemadage i København mailes tilmelding til

Mette Binding, mbi@dp.dk

For kandidattemadage i Århus mailes tilmelding til

Mette Binding, mbi@dp.dk

Kurset ledes af foreningens konsulenter Jytte Andersen og Niels Kjeldsen.

Vi glæder os til at se dig!

NB. Kursister fra Aalborg tilbydes refusion af transportudgifter med offentlige transportmidler mod forevisning af originale transportbilag i forbindelse med transport fra Aalborg til Århus.

Læs mere om
Dansk Psykolog Forening på www.dp.dk

Gestaltterapeutisk Forum i Danmark 5. danske gestaltkonference

26. marts 2011 kl. 10 - 17

NATIONALMUSEETS FESTSAL

Frederiksholms Kanal 12, København K

NU'ET

TIDENS BETYDNING I GESTALTTERAPI

Frank Staemmler: "The Here and Now is not what it used to be".

Seán Gaffney: "You say goodbye, and I say hello".

Konferencegebyr:

750 kr. hvis der betales inden deadline 15. februar og 850 kr. efter. Betaling til Reg. 1551 konto 3194696302.

I forbindelse med konferencen holdes der workshop med Frank Staemmler i København d. 23. - 24. marts 2011 og med Seán Gaffney i Voervadsbro d. 27. - 28. marts 2011.

Se nærmere på www.gfdk.dk

NÅR DU SØGER JOB

Ved forhandling af løn i nyt job af sekretariatet bedes henvendelse foregå til forhandling@dp.dk. Henvendelse før ansættelse bør derimod foregå via telefon 35 26 99 55 eller på dp@dp.dk

Stillinger i Psykolog Nyt

Løn og ansættelsesvilkår er kun delvist bestemt ved overenskomst eller lov. Det er derfor vigtigt, at Dansk Psykolog Forening ved rådgivning eller forhandling kan varetage psykologernes fælles og individuelle interesser. Foreningen har visse regler for, hvornår og på hvilke betingelser medlemmer kan tiltræde i psykologstillinger. Stillingsannoncerne er derfor mærket, og mærkerne betyder følgende:

Der skal altid rettes henvendelse til sekretariatet/tillidsrepræsentanten, hvis du har fået tilbudt ansættelse i denne stilling. Du skal fortælle arbejdsgiveren, at lønnen skal forhandles af Dansk Psykolog Forening. Det anbefales, at du ikke opsig din nuværende stilling, før Dansk Psykolog Forenings forhandling er afsluttet.

Hvis du er i besiddelse af særlige kvalifikationer, fx autorisation eller specialistuddannelse, eller har særlig lang eller relevant erfaring inden for stillingsområdet, skal du rette henvendelse til Dansk Psykolog Forening/tillidsrepræsentanten, så vi kan forhandle tillæg til stillingen. Du må altså ikke opsig din nuværende stilling, før en forhandling er afsluttet.

Der er tale om en privat ansættelse, og du bør rådføre dig med Dansk Psykolog Forening om løn og ansættelsesvilkår. Er stillingen dækket af en overenskomst, vil dette fremgå af annoncen, ellers skal løn og ansættelsesvilkår forhandles individuelt. Du er i begge tilfælde velkommen til at indsende et kontraktudkast til os. Er der ikke overenskomst, skal du selv forhandle løn og øvrige ansættelsesvilkår. Du er i begge tilfælde velkommen til at søge rådgivning i Dansk Psykolog Forenings sekretariat, ligesom du kan få gennemgået et kontraktudkast.

Dansk Psykolog Forenings konsulenter holder øje med stillingsannoncerne i bladet. På www.dp.dk > Om foreningen > Sekretariat kan du se vores konsulenter.

Stillinger opslået andre steder

Psykologstillinger eller bredt opslåede stillinger, der ikke er annonceret i Psykolog Nyt eller på psykologjob.dk, kan søges. Men du må ikke tiltræde eller underskrive kontrakt eller ansættelsesbrev, før ansættelsesvilkårene er godkendt i foreningen. Efter godkendelse kan der blive tale om en procedure, som er beskrevet ovenfor under "Stillinger i Psykolog Nyt".

Når Dansk Psykolog Forening/din tillidsrepræsentant forhandler

Når du har fået tilbudt en ny stilling og Dansk Psykolog Forening eller tillidsrepræsentanten skal forhandle løn, vil vi bede dig sende en mail til forhandling@dp.dk. Vi beder dig vedhæfte følgende:

- Stillingsopslaget.
- Din ansøgning.
- Dit CV.
- Seneste lønseddel.
- En beskrivelse af, hvad der i øvrigt har været relevant for valget af dig til stillingen.

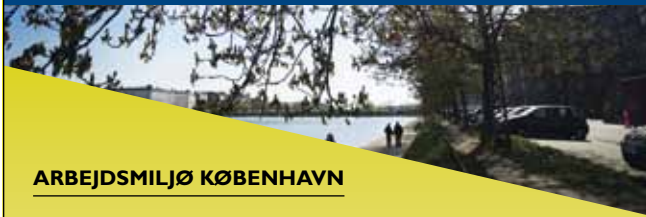
Du bedes samtidig angive, hvornår det er meningen du skal tiltræde. Vær forberedt på, at det kan blive senere end det forventede tidspunkt, da lønforhandlingen skal være afsluttet, før du kan tiltræde.

Når din tillidsrepræsentant forhandler

Benyttes samme procedure som ovenfor, hvor Dansk Psykolog Forening forhandler. Men du skal sende direkte til tillidsrepræsentanten.

Det er ALTID en god idé at kontakte sekretariatet eller din tillidsrepræsentant forud for en ansættelse. Der kan være behov for at søge rådgivning om jobsøgning, ansættelsesvilkår og lignende.

Vil du hjælpe **KØBENHAVNERNE?**

ARBEJDSMILJØ KØBENHAVN

Psykologer

Arbejdsmiljø København søger psykologer til tværfagligt team i SYFO og Tidlig indsats.

Vil du være en del af Arbejdsmiljø Københavns tværfaglige team, der skal hjælpe Københavns Kommunes medarbejdere og ledere med konkrete afklarings- og fastholdelsesforløb for medarbejdere med risiko for længe-revarende fravær i et projekt løbende frem til 31. december 2012?

Dine opgaver vil bl.a. være individuelle, afklarende samtaler og støttende forløb af korttids terapeutisk karakter samt sparring med ledere og andre aktører. Du skal være autoriseret psykolog og have praktisk erfaring med individuelle samtaler. En af stillingerne er en varig stilling, mens der for 1-2 stillinger vil være tale om projektansættelse frem til 31. december 2012. Send venligst ansøgning til stilling@amk.kk.dk.

Uddybende stillingsopslag kan ses på www.amk.kk.dk/job.
Seneste ansøgningsfrist er mandag den 10. januar 2011 kl. 12.00.

Københavns Kommune ser mangfoldighed som en ressource og værdsætter, at medarbejderne hver især bidrager med deres særlige baggrund, personlighed og evner.

**KØBENHAVNS
KOMMUNE**

Sundheds- og
Omsorgsforvaltningen

www.kk.dk/job

B AC-TR: Rikke Ørnstrup, tlf. 33 66 57 84/ri@dmk.kk.dk

Har du lyst til at være kandidat i privat praksis?

Iben er den syvende psykolog, som har taget halvdelen af sit autorisationsforløb som turnuskandidat hos Psykologpraxis ved Hovedbanen, og vi skal nu finde hendes afløser.

Der er tale om en 1-års kontrakt på fuld tid som selvstændig praktiserende psykolog (ikke ansat), i et klinikfællesskab midt i København.

Du vil få eget konsultationslokale og vil få personlig erfaring med samtlige opgaver, som en privatpraktiserende møder -- ud over det faglige vil dette sige: regnskabsføring som selvstændig, professionel kontakt med samarbejdspartnere (offentlige myndigheder, forsikrings-selskaber og henvissende læger), daglige praktiske gøremål i en klinik, etc.

Der er tale om en udfordrende opgave med store krav til din myndighed, robusthed og personlige engagement, mens formelle afgangskaraktærer er sekundære.

Klienterne er fortrinsvis i voksengruppen, og det skal påpeges, at konsultationer overvejende ligger eftermiddag og aften.

På klinikens hjemmeside www.prax.dk kan du finde en mere udførlig beskrivelse af funktionen -- og har du spørgsmål, som ikke dækkes af denne, må du gemme dem til en evt. samtale.

Tiltrædelse efter aftale, men tidligst 1. april 2011.

Ansøgning med cv (begge dele kortfattede), skal fremsendes med post ("håndaflevering" og e-mail frabedes).

Ansøgningsfrist mandag d. 14. februar 2011.

Første interviewrunde afholdes fredag d. 18. februar 2011, og afsluttende interviews lørdag d. 19. februar 2011, så hold begge dage fri, hvis du søger.

Psykologpraxis ved Hovedbanen
Att.: Irene Tordrup
Tietgensgade 64, 1704 København V

B forhandling@dp.dk

Ankestyrelsen

Borgernes retsikkerhed er omdrejnings- punktet i vores arbejde

Vi har skabt en arbejdsplads, hvor det er muligt at indrette sig efter sine personlige behov. Vi stiller imidlertid også krav. Dine kvalifikationer skal være ud over det sædvanlige - og du skal brænde for et samfund, hvor alle har lige rettigheder.

Børnesagkyndig psykolog

Som børnesagkyndig psykolog vil du skulle yde faglig sparring og rådgivning ved visiteringen af underretninger om børn eller unge - eller sager i forbindelse med den styrkede indsats mod ungdomskriminalitet.

Herudover vil du lejlighedsvis skulle yde sagkyndig bistand i konkrete klagesager, praksisundersøgelser, kommuneundersøgelser mm. på børneområdet, samt lejlighedsvis deltage som rådgivende konsulent på ankemøderne

Vi forventer, at du har et højt fagligt niveau og erfaring inden for børne- og ungdomsområdet.

Vi skal have din ansøgning senest den 10. januar 2011.

Vi forventer at holde ansættelsessamtaler i uge 3.

Læs mere om stillingerne og søg jobbet på www.ast.dk/job i Ankestyrelsen

B forhandling@dp.dk

Svend Ostenfeld
Cand. psych., ph.d. i medicin
Overenskomst med Sygesikringen
Specialist i sundhedspsykologi
og psykoterapi
25 års erfaring

Praksiskandidatstilling tilbydes

I velfungerende psykologpraksis i Herlev tilbydes praksiskandidatstilling i 1 år med start d. 1.02.2011 – eller snarest derefter. 2 timers ugtl. supervision.

Du vil blive stillet over for mange forskellige og ganske krævende problemstillinger. Der arbejdes korttidsterapeutisk ud fra hovedsagelig psykodynamisk og kognitiv terapeutisk forståelsesrammer.

Selv om du modtager supervision, er det vigtigt, at du er i stand til at arbejde selvstændigt og med god evne til at skabe kontakt. Du skal helst have erfaringer med terapeutisk arbejde, men det er vigtigt, at du er indstillet på at lære nye færdigheder.

Klinikken har til huse i moderne lokaler, ligger centralt i Herlev, 5 minutters gang fra S-togsstation og tæt ved busforbindelser.

Yderligere oplysninger på telefon 44 91 38 03.

Motiveret ansøgning med cv sendes inden d. 30.12.2010 til:

Psykologisk Klinik Herlev/Ballerup
Herlev Ringvej 2C, 1. sal.
2730 Herlev
www.svendostenfeld.dk

 forhandling@dp.dk

KognitivGruppen

v/psykolog Morten Hecksher

Barselsvikar søges

Drømmer du om at prøve rollen af som privatpraktiserende i et veletableret psykologfællesskab, hvor en stor del af kundegruppen allerede er dig givet, og du er godt økonomisk sikret? KognitivGruppen er en større veletableret psykologpraksis med faglige dygtige og engagerede psykologer og psykiater samt eget sekretariat og undervisningslokale.

Vi søger en barselsvikar, der kan varetage kognitive adfærdsterapeutiske behandlingsforløb med klienter med meget forskellige problemstillinger, herunder stress, angst, depression, livskriser mv. Ligeledes vil du skulle kunne indgå i et tværfagligt team, der tilbyder dialektisk adfærdsterapi (DBT) til klienter med emotionel personlighedsstruktur, borderline type. Du vil i teamet skulle kunne fungere som individuel terapeut.

Herudover vil der være mulighed for dels supervisionsopgaver dels undervisningsopgaver alt efter dine erfaringer og kompetencer. Stillingen ønskes besat fra 1. marts 2011.

Supplerende oplysninger om stillingen, rammerne mv. fås på: www.kognitivgruppen.dk (under Nyheder).

Ansøgningsfrist:
14. januar 2011.

Ansøgning sendes til:
KognitivGruppen
Att.: Psykolog Monica Trærup
Rolighedsvej 45
8240 Risskov
mt@kognitivudvikling.dk

 forhandling@dp.dk

Psykolog til Himmelev

Himmelev er et behandlingstilbud til børn og unge. Vi søger en psykolog, 25 timer pr. uge med dokumenteret viden og erfaring indenfor børneneurologi/børnepsykologi og kendskab til målgruppen.

Se hele stillingsopslaget på www.regionsjaelland.dk, Job og karriere - quicknr. 6143

WWW.REGIONSJAELLAND.DK

 forhandling@dp.dk

HVIDOVRE KOMMUNE

Barselsvikar for psykolog

Barselsvikar for psykolog

Hvidovre kommunes Ungecenter Porten søger pr. 1 marts 2011 en 30 timers barselsvikar for stedets psykolog. Vikariatet forventes at løbe i 10 måneder.

Psykologen vil komme til at arbejde terapeutisk med de unge og deres familier, og er desuden ansvarlig for psykologiske udredninger. Testerfaring vil derfor være en iøjenfaldende fordel.

Ungecenter Porten er Hvidovre Kommunes døgninstitution til unge i alderen 12 til 18 år. Vores referenceramme er den systemiske teori i et anerkendende miljø.

Se mere på Hvidovre kommunes hjemmeside: www.hvidovre.dk under ledige stillinger eller kontakt leder Peter Abel for yderligere information på tlf: 36 49 33 00

 TR: Nina Glejtrup, tlf. 36 78 42 58

KOMMUNEQARFIK
SERMERSOOQ

Kommuneqarfi Sermersooq Udviklings forvaltning søger

Psykolog til "MISI" Rådgivningscenter om Børn og Unge / Job. nr. 363/10

Misi søger en psykolog til Rådgivningscenter om børn og unge (PPR), som på grønlandsk hedder Meeqqanik Inuusuttunillu Siunersuisarfik (misi).

Misi er en arbejdsplads, der er optaget af at yde brugerne en god service og vedligeholde et dynamisk og positivt arbejdsklima, med fokus på faglighed og udvikling. Afdelingen er normeret til 14 ansatte fordelt på 6 psykologer, heraf en fagchef, 3 socialrådgivere, 2 talehørrepædagoger, 2 konsulenter for specialundervisning, heraf en souschef og 1 kontorfuldmægtig. Der forventes flere opnormeringer i det kommende år. Medarbejderne udgør et godt team, der vægter samarbejde, faglighed og udvikling højt. Humor og respekt for forskellighed er vigtige faktorer i arbejdet, der er præget af travlhed og kompleksitet. Arbejdet er afvekslende med en høj grad af selvstændighed. Vores målgruppe er børn og unge mellem 0-18 år, med særligt fokus på en tidlig og forebyggende indsats.

Kontoret er beliggende i Nuuk. Der må påregnes rejseaktivitet. Misi betjener byerne Nuuk, Tasiilaq, Ittoqqortoormiit, Paamiut, Ivittuut samt 8 bygder. Vi er først nu ved at udvide vores arbejdsområde til hele kommunen, hvorfor du kan få mulighed for indflydelse på den fremtidige udformning og den bedste måde at servicere kommunens borgere på.

Psykologerne ved misi har meget afvekslende opgaver, og der er brug for psykologens kompetencer i mange forskellige sammenhænge. Internt i gruppen planlægger vi gerne efter hinandens særlige interesse- og kompetenceområder. Der ydes supervision individuelt og i gruppe.

Vi leder efter en ny kollega, der:

- Er uddannet cand.psych. eller cand.pæd.psych.
- Har kendskab til børne- og ungeområdet
- Vil arbejde med såvel direkte som indirekte metoder, i form af psykologiske undersøgelser, samtaleforløb, rådgivning, oplæg og formidling
- Trives i en travl hverdag, hvor vanskelige situationer forekommer
- Er åben over for grønlandsk sprog og kultur

Som borger i Nuuk vil du og din familie få rig mulighed for et spændende friluftsliv og kulturliv. Byen byder bl.a. på kulturhus med biograf, musikskole, svømmehal, skilift og langrendsløjpe, vandreture, cafeliv samt et rigt og mangearteret foreningsliv.

Børneattest

Denne stilling er omfattet af lov om pligt til at indhente børneattest. I henhold til loven kan ansættelsen først begynde, når kommunen har

indhentet en børneattest. Vi skal derfor gøre opmærksom på, at tiltrædelsestidspunktet først kan aftales, når kommunen har modtaget børneattesten fra Rigspolitiet.

Ansættelse sker under forudsætning af tilfredsstillende børne- og straffeattest, som indhentes af Kommuneqarfi Sermersooq.

Løn og ansættelsesvilkår:

Løn og ansættelsesforhold sker i henhold til gældende overenskomst mellem Grønlands Landsstyre og IMAK, Centralorganisationen for lærere i folkeskolen i Grønland.

Interesserede kan evt. se overenskomsten på følgende hjemmeside: www.kanukoka.gl under emnet: "Personale, løn og arbejdsmiljø".

Der vil til stillingen kunne anvises personalebolig, for hvilken der betales depositum/husleje med videre efter de til enhver tid på stedet gældende regler. På grund af boligsituationen i Nuuk kan der for tiden maksimalt anvises 3 rums-, undtagelsesvis 4 rums lejligheder. Der tages ligeledes forbehold for, at tiltrædelse ikke kan ske umiddelbart efter, at ansættelsen er bekræftet, men først i forbindelse med, at boligen er til rådighed.

Der ydes tiltrædelsesrejse samt bohavflytning i henhold til gældende regler.

Ansøgning:

Ansøgning mærket med Job nr., med oplysninger om uddannelse og tidligere beskæftigelse, vedlagt kopi af eksamenspapirer mv. skal være Skoleafdelingen i hænde inden fristens udløb.

Sådan søger du:

Ansøgninger foretrækkes elektronisk, via hjemmeside <http://www.sermersooq.gl>, hvor du kan vedhæfte din ansøgning, uddannelsespapirer og cv.

Ansøgningsfrist:

21. januar 2011

Tiltrædelse:

Efter aftale

Arbejdssted:

Nuuk

Yderligere oplysninger fås hos:

Camilla Nyman Petersen
Telefon: +299 363337 / 363330

HR-afdelingen

+299 347096

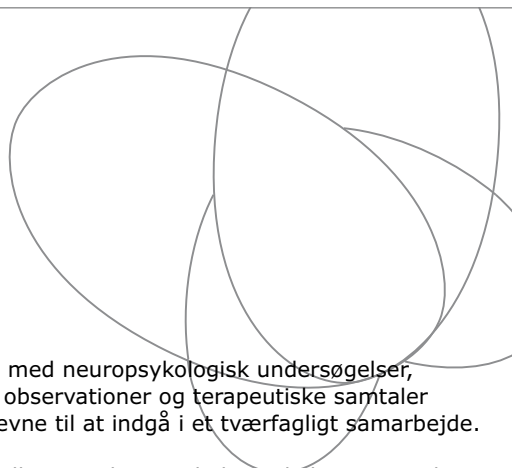
Telefon:

<http://www.sermersooq.gl>

Hjemmeside:

TR: Annette Broberg, anro@sermersooq.gl

2 psykologer

Stilling 1:

Til Epilepsihospitalets nye terapiafsnit oprettes der en fuldtidsstilling til snarlig tiltrædelse.

Kognitiv terapi

Til nyoprettet psykoterapeutisk afsnit på voksenafdelingen søges psykolog til behandling af funktionelle anfald. Afsnittet åbner 1. februar 2011 med 12 sengepladser til patienter med funktionelle anfald og/eller med epilepsi og psykiatrisk komorbiditet. Afsnittet ledes af en psykiatrisk overlæge og er en del af den nye voksenafdeling.

Vi forventer, at du har

- > godkendelse som specialist i psykoterapi – eller er på vej til godkendelse
- > særlig interesse og erfaring inden for kognitiv terapi
- > erfaring med og lyst til gruppeterapi og individuel terapi
- > erfaring med personlighedsundersøgelser
- > lyst og evne til at indgå i et tværfagligt samarbejde
- > lyst til at være med til at bygge noget nyt op.

Det er en fordel, hvis du har kendskab til funktionelle lidelser, men ingen betingelse. Det forventes, at du vil være interesseret i at sætte dig ind i området.

Ansøgere, der er autoriserede og med interesse for kognitiv terapi, opfordres også til at søge stillingen.

Stilling 2:

På Epilepsihospitalets afdeling for rehabilitering er der en fuldtidsstilling med tiltrædelse 1. april 2011.

Rehabilitering

Til afdelingen for rehabilitering efter erhvervet hjerneskade, Kurhus, søges en neuropsykolog.

Vi forventer, at du har

- > godkendelse som specialist i neuropsykologi – eller er på vej til godkendelse
- > en bred neuropsykologisk viden og erfaring inden for testning og rehabilitering
- > særlig interesse for genoptræning af personer med erhvervet hjerneskade

- > erfaring med neuropsykologisk undersøgelser, kliniske observationer og terapeutiske samtaler
- > lyst og evne til at indgå i et tværfagligt samarbejde.

Du vil blive tilknyttet den samlede psykologgruppe, hvor der vil være mulighed for supervision. På afdelingen med 18 indlagte vil du skulle dele arbejdet med en anden neuropsykolog.

Ansøgere, der er autoriserede og med interesse for neuropsykologi og rehabilitering, opfordres også til at søge stillingen.

Vi tilbyder

Et dynamisk og tværfagligt miljø med ansvar og indflydelse samt mulighed for at præge udviklingen på området.

En spændende og dynamisk arbejdsplads, hvor læring og udvikling er i højsædet, og værdigrundlaget er helhed og respekt.

Du vil blive tilknyttet den samlede psykologgruppe, hvor der vil være mulighed for supervision. Psykologerne deltager i hospitalets postgraduate undervisning.

Psykologerne er en stab under direktionen, nu på 11 psykologer fordelt på børne-, ungdoms- og voksenområdet.

Løn- og ansættelsesforhold efter gældende overenskomst.

Mere information

Du er velkommen til at henvende dig til ledende psykolog Kirsten Juul eller TR Hanne Kryger, begge på 5827 1086. Du kan også finde information på www.epilepsihospitalet.dk

Ansøgning

Stillingen søges via link på hjemmesiden eller ansøgningen sendes til Epilepsihospitalet, Kolonivej 1, 4293 Dianalund, att.: Id psykolog Kirsten Juul.

Deadline

Stilling 1: 10. januar 2011 kl. 12.
Ansættelsessamtaler finder sted den 17. januar 2011.

Stilling 2: 30. januar 2011 kl. 12.
Ansættelsessamtaler finder sted i uge 6, 2011.

www.filadelfia.dk

Filadelfia: Epilepsihospitalet, Forskning, Neurorehabilitering, Neurofysiologi, Søvnklinik, Laboratoriet, Skoler, Botilbud, Værkstedcenter, Konferencenter, Specialrådgivning og Diakoni

 TR: Hanne Kryger, tlf. 58 27 10 86

Psykolog 25 timer ugentligt søges til

KONG FREDERIK VII'S STIFTELSE PAA JÆGERSPRIS

Danners Børn til akut- og observationsinstitutionen Birkebo

Birkebo, akut- og observationsinstitution, er en selvejende institution og ligger i dejlige omgivelser på Jægerspris Slot. Tilbuddet er normeret til 8 børn og unge og modtager med kort varsel børn i alderen 6-18 år. Børnene kommer fra familier, men kan også være uledsagede flygtningebørn og unge. Opholdet er af kortere varighed og bygger på individuelt strukturerede forløb, undersøgelse og afklaring via pædagogisk/psykologisk observation, test og analyser. Der er et tæt samarbejde med barnets familie og netværk. Dette danner baggrund for kommunens beslutninger om hjemgivelse eller omfang af videre foranstaltninger.

Børnene forbliver på skole i opholdskommunerne eller undervises på institutionens egen skole.

Er du interesseret i forandringsprocesser, nytænkning og en travl afvekslende hverdag med plads til visioner, så er du måske vores nye psykolog.

Forventninger til dig er, at du

- ◊ er uddannet psykolog
- ◊ har erfaring med børn og familier
- ◊ kan arbejde med udredning og undersøgelser – også af børn med andre etniciteter eller har interesse for at udvikle dette.
- ◊ kan inspirere og formidle i skrift og tale
- ◊ kan arbejde selvstændigt, systematisk og kreativt

Opgaven er, at

- ◊ indgå med psykologfaglig viden i tværfaglige team
- ◊ udarbejde anamnese og psykologfaglige test af børn og unge
- ◊ yde faglig rådgivning og supervision til medarbejdere i institutionen
- ◊ indgå i samarbejde med såvel interne som eksterne samarbejdspartnere

Vi tilbyder dig god mulighed for at udvikle jobbet og tage del i den fortsatte udvikling af Birkebos tilbud.

Stillingen er omfattet af lokalløn. Løn- og øvrige ansættelsesforhold i forhold til forhandlingsberettigede organisation og KL.

Der indhentes straffe- og børneattester inden endelig ansættelse.

Yderligere information kan fås ved henvendelse til forstander Lena Floutrup på telefon 47 56 25 20 eller behandlingsleder Birgit Flindt Andersen på telefon 47 56 25 21. Du kan også kigge på vores hjemmeside www.kongfrederik.dk.

Ansøgning vedlagt kopi af eksamensbevis og udtalelser fra tidligere arbejdspladser sendes til Kong Frederik VII's Stiftelse, Danners Børn, Slotsgården 20, 3630 Jægerspris senest mandag den 17. januar 2011 kl. 12.00. De kan eventuelt mailes til dannersboern@frederikssund.dk. Ansættelsessamtaler finder sted i uge 3 og 4.

Kong Frederik VII's Stiftelse er en selvejende institution. Vi har to specialafdelinger Hjortholm og Birkebo og egen skole.

forhandling@dp.dk

Hjemme-hos familiebehandler til orlovsstilling

Familiecenter Fredegaarden søger pr. 1. marts eller snarest derefter, Hjemme-hos familiebehandler til 1-årig orlovsstilling med mulighed for forlængelse. Stillingen er på 37 timer ugentlig.

Fredegaarden er Ballerup Kommunes behandlingstilbud til familier med børn i alderen 0-18 år.

Hjemme-hos forløbene er ofte mere komplicerede familiesager, hvor vi støtter familierne til at være så selvhjulpne som muligt. Vi foretrækker at du har en pædagogisk-psykologisk uddannelse, terapeutisk efteruddannelse, erfaring med at arbejde med familier i hjemmet eller familiebehandling og interesse i at metodeudvikle hjemme-hos området.

Hør mere: leder Ebbe Nordborg Olsen 4477 2176 / eno@balk.dk eller socialrådgiver Jørn Clemmensen 4477 2138 / jc2@balk.dk

Ansøgningsfrist: 23. januar 2011

Samtalerne forventes afholdt torsdag den 27. januar 2011

Jobnummer: 10-245

Læs mere om jobbet og send din ansøgning online www.ballerup.dk/job

forhandling@dp.dk

Psykologer til PPR Jammerbugt

PPR Jammerbugt søger 2 psykologer, som kan tiltræde den 1. februar 2011 eller snarest derefter.

Den ene stilling er fast, den anden et barselsvikariat.

PPR har til huse på det tidligere Fjerritslev Rådhus og er organisatorisk placeret i "Forebyggelsesafdelingen" under Børne- og Familieforvaltningen.

Der er 24 personer ansat ved PPR, heraf 10 med psykologbaggrund.

Du kan finde yderligere oplysninger om stillingen på PPR's hjemmeside

www.jammerbugt.dk/ppr under "Aktuelt".

Ansøgning med relevante bilag sendes til:

Jammerbugt Kommune (att. Jesper Lykke Christensen), Toftevej 43, 9440 Aabybro og skal være os i hænde senest tirsdag d. 11. januar 2011.

Samtaler er planlagt til uge 3.

forhandling@dp.dk

HILLERØD
KOMMUNE

www.hillerod.dk

PPR HILLERØD

30 timers psykologstilling fra 1. marts 2011

Du er uddannet psykolog - cand.pæd.psych/ cand.psych – og vil arbejde i en anerkendende organisation med engagerede kolleger - i en kompleks hverdag. Du har mod på at arbejde konsultativt og sagsrettet overfor dagtilbud og skoler. Vi er i en spændende proces med videreudvikling af konsultative praksisformer, der understøtter tidlig indsats og inkluderende fællesskaber, LP indgår.

Vi tilbyder

- Dynamisk organisation
- Tværfaglige team
- Uddannelse
- Mentor

Løn- og ansættelse efter overenskomst.

Oplysninger: Kontakt til chefpsykolog Jette D. Boesen på 7232 5610 eller jdb@hillerod.dk.

Ansøgning med eksamensbevis sendes til PPR, Trollesmindeallé 27, 3400 Hillerød senest den 14. januar 2011. Samtaler 24. og 25. januar 2011.

Læs mere på www.hillerod.dk

▲ forhandling@dp.dk

Opret jobagent på...

Psykologjob.dk

Psykolog

Familieafdelingen søger en psykolog 37 timer ugl. til besættelse 1. februar 2011 eller snarest derefter.

Har du lyst til at arbejde som psykolog i et spændende og udviklende tværfagligt miljø, så er du måske vores nye kollega.

Hovedopgaverne er: PPR-opgaver, familierådgivning, vejledning og supervision samt konsultative opgaver i skoler og institutioner.

Alle opgaver omkring udsatte børn og unge er samlet i Familieafdelingen, som består af 31 medarbejdere.

Vil du vide mere om stillingen, kan du kontakte afd.chef Helle Sigaard 56 57 50 80 eller psyk. Vagn Sørensen 40 46 60 06. Du kan også gå ind på: www.stevns.dk. Ansøgningsfristen er d. 6. januar 2011.

▲ TR: Torben Lund, tf. 30 55 40 32

Praksiskandidat i privatpraksis

Psykolog søges som praksiskandidat ("føl") i velfungerende psykologpraksis i Roskilde

Der tilbydes en 1-årig samarbejdskontrakt på det kliniske område med tiltrædelse 1. marts 2011. Du skal have CVR nr. (registreret som selvstændig). Der er tale om fuldtidsarbejde med 20 konsultationer ugl.

Du vil komme til at indgå i en attraktiv klinisk virksomhed i gode velindrettede lokaler i centrum af Roskilde tæt ved stationen.

- ◊ Milos' kliniske arbejde er primært rettet mod voksne
- ◊ Du vil få kvalificeret faglig sparring og supervision
- ◊ Du vil komme til at lære virksomhedsdrift på alle områder i en selvstændig virksomhed, markedsfølsomt, administrativt og organisatorisk
- ◊ Du vil få frie muligheder og støtte til at udfolde din faglighed og din kreativitet

Der forventes af dig

- ◊ at du har en høj ansvarlighed, etik og respektfuldhed over for dine klienter og arbejde
- ◊ at du er imødekommende og har god fornemmelse for menneskelige ressourcer
- ◊ at du kan arbejde selvstændigt, fleksibelt og initiativrigt og er energisk
- ◊ at du har klinisk erfaring

Evt. yderligere oplysninger kan du få på 46 40 35 70 kl. 13-14 eller på www.milos.dk.

Ansøgning med cv modtages senest den 10. januar 2011. Der holdes samtaler mandag den 17/1 og evt. den 24/1.

MILOS

Eva Jørgensen, Mag.art.psych., ph.d., autoriseret psykolog
Ringstedgade 29A, 2.sal, 4000 Roskilde

▲ forhandling@dp.dk

LIVSLINIEN - SØGER RÅDGIVERE

Bliv frivillig på Livslinien og hjælp mennesker til at se andre løsninger end selvmordet.

Du vil blive en del af en professionel rådgivning med et stærkt fagligt og socialt netværk.

Du skal have lyst til at engagere dig helhjertet gennemsnitligt 4 timer om ugen, og have en relevant faglig baggrund.

Rådgivningen varetages fra gode lokaler i Nyhavn i København.

Ansøgningsfrist den
7. februar 2011

Send din ansøgning til
frivillig@livslinien.dk

Læs mere på
www.livslinien.dk

LIVSLINIEN
forebygger selvmord
fremmer trivsel

PSYKOLOG NYT – udgivelsesplan 2011

Nr.	Deadline mandag	Udgivelse fredag
1	3/1-2011	21/1-2011
2	17/1	4/2
3	31/1	18/2
4	14/2	4/3
5	28/2	18/3
6	14/3	1/4
7	28/3	15/4
8	26/4 (tirs)	13/5
9	9/5	27/5
10	23/5	10/6
11	6/6	24/6
12	20/6	8/7
13	1/8	19/8
14	15/8	2/9
15	29/8	16/9
16	12/9	30/9
17	26/9	14/10
18	10/10	28/10
19	24/10	11/11
20	7/11	25/11
21	21/11	9/12
22	5/12	23/12

Psykolog Nyt
Stockholmsgade 27 • 2100 København Ø.
Tlf. 35 25 97 00 • Fax 35 25 97 07
E-mail/annoncer:
p-nyt@dp.dk
E-mail/redaktion:
p-nyt@dp.dk

INDHOLD

– Psykolog Nyt 2010

FAGLIGE ARTIKLER MV.

Andersen, Ib: Specialpsykolog i psykiatrien. (Den nye 4-årige uddannelse er nu sat i værk) 4/10

Andersen, Jørgen: Du er altid til lønforhandling. (Staldtip til de psykologer, der gerne vil kende lønforhandlingens tricks) 2/10

Andersen, Morten Holm. Overvad, Michael: Sangen om hurtigst muligt i job. (Diskursen om, at det gælder om at få sygemeldte hurtigst muligt i job, er ikke ubetinget sand) 21/10

Andersen, Torben: Medicinen virker – når man tager den. (Om evidensdebatten i forbindelse med medicinsk behandling af ADHD) 17/10

Bech, Else Marie: Et sprog der kan læses. (Børnetegninger giver ikke ubesmittede kig ind i barnets sind. Børns tegninger er kulturbundne) 18/10

Berthelsen, Jens: Vi uddanner til fortiden. (Det danske uddannelsessystem, fra første klasse til universitet, støtter et forældet menneskesyn) 6/10

Binger, Grete: Et sprog der kan udvikles. (Børns tegnesproglige udvikling er et vigtigt tema i fx psykologisk klinisk arbejde og forskning) 2/10

Braskov, Søren: Mediation under opbrud. (En stor amerikansk kongres i efteråret 2010 indikerer bevægelse inden for mediation og konfliktløsning) 21/10

Brogaard, Henrik: Er livet værd at leve. (Gerontopsykologi, II: Den anden af to artikler fra en psykolog ansat direkte på en ældreinstitution) 4/10

Brogaard, Henrik: Og det blev aften. (Gerontopsykologi, I: Den første af to artikler fra en psykolog ansat direkte på en ældreinstitution) 3/10

Bruun, Grethe: Fortælling fra samtalerummet. (Om storytelling og en kvinde, der metaforisk er ude at køre på cykel med sin psykolog) 5/10

Carl, Jørgen: Fynboerne kommer. (Syddansk Universitet i Odense har optaget de første studerende på psykologiuddannelsen) 16/10

Carl, Jørgen: Generalforsamling 2010. (Reportage: Ti små artikler, som sammenfatter indtryk og beslutninger fra GF-2010) 7/10

Carl, Jørgen: GF-2010 slog alle rekorder. (Generalforsamlingen blev den mest velbesøgte i mands minde) 6/10

Carl, Jørgen: Mælkebøtte på klippegrund. (Om institutionen ”Mælkebøtten” i Nuuk og dens forstander Kirsten Ørgaard) 20/10

Carl, Jørgen: Stigma og psykiske lidelser. (En ny undersøgelse bekræfter, at personer med psykiske lidelser stadig stigmatiseres) 21/10

Carl, Jørgen: Til kamp for den lige adgang. (Kampagne: Det er ikke rimeligt, at depressionspatienters adgang til psykologhjælp afhænger af pengepung og alder) 10/10

Carl, Jørgen. Holst, Mette: Brug for at løse op i psykiatrien. (Mange tilfælde af flugt fra de retspsykiatriske afdelinger kalder på reaktioner: mere eller mindre tvang?) 15/10

Carlsen, Heine: Fokus på PTSD gavner stofmisbrugere. (Stofmisbrugere lider ofte af PTSD og bør indgå i en traumefokuseret behandling) 4/10

Christensen, Louise Beierholm. Dichow, Bodil. Feddersen, Lone Holm: Mødrene til børnene. (Også familien til børn, der har været udsat for seksuelle overgreb, kan have brug for psykologhjælp) 23/10

Christiansen, Irene: Blandt psykologer på en børneafdeling. (Tre psykologer på fortæller om deres hverdag blandt børnene, børnenes familier og det øvrige personale) 10/10

Christiansen, Irene: Følelsers transformerende kraft. (Leslie Greenberg fra Canada leverede i dette efterår på dansk grund et seminar om emotionsfokuseret psykoterapi) 23/10

Christiansen, Irene: Opgaver i somatikken. (Interview med overlæge Poul Jaszczak, som gerne vil have mange flere psykologer på de somatiske afdelinger) 2/10

Cour, Dorte la: Internetspsykologi som disciplin. (Internet, Facebook, Twitter m.fl. forandrer individets og virksomhedens liv. Står psykologien klar til at matche forandringerne?) 8/10

Damm, Dorte. Storebø, Ole Jakob: Evidensbaseret praksis og ADHD. (Synspunkt: Forskningen er for svagt repræsenteret i den aktuelle debat i Psykolog Nyt om ADHD-diagnosen) 10/10

Dammeyer, Jesper. Solholt, Pia. Gerhardt, Lone Abild Gerhardt, Gaarde, Ditte. Juul, Karin: Ikke høre, ikke se. (Personer med sansehænder illustrerer på hver deres måde, hvordan tabet influerer på personens udvikling) 16/10

Dressler, Maria. Kristensen, Karen-Lis. Mørck, Line Lerche: En forkert 'mig'. (Ukritisk brug af Ritalin kan skygge for udviklingsmulighederne hos det barn, der får diagnosen ADHD) 14/10

Eilenberg, Trine: Når kroppen larmer og angsten raser. (Beskrivelse af et forskningsprojekt om en ny forståelse og behandling af patienter med helbredsangst) 15/10

Eriksen, Henrik: Oplevelse opløser dualisme. (Indtryk fra et symposium om menneskers oplevelser af og erfaringer med abstrakte fænomener) 11/10

Fjeldsted, Rita. Christensen, Kaj Sparle: Psykologbehandling af depression. (Evalueringen af psykologbehandling af depression har været i gang i et år) 5/10

Frederiksen, Vagn: Mareridt og PTSD. (Det kan undre, hvor lidt opmærksomhed mareridt får i PTSD-behandlingen) 6/10

Frolund, Heidi: Universitetssektion genopstår. (De universitetsansatte psykologer har været uden sektion i næsten ti år. Om kort tid organiserer de sig igen) 20/10

Galsgaard, Julie-Astrid: Om at vælge tilgivelsen.

(Hvad dækker det psykologiske begreb over, og hvilke overvejelser spiller ind, når psykologen arbejder med klienten) 15/10

Goetz, Peter. Brauer, Charlotte V.: En pakke under opsyn. (To arbejdspsykologer har skabt et stress-atlas, der gør det nemmere at gribe fat om problemerne) 13/10

Gregersen, Rina Hjarbæk Lykke: Når hjælpen er tæt på de unge. (En række københavnske produktionsskoler tilbyder kombineret rådgivning fra psykolog og socialrådgiver) 17/10

Guldberg, Annitta: Når sorg er kompliceret. (Hvilken slags sorg venter der det barn, hvis alkoholiserede mor eller far dør) 1/10

Hansen, Ken Vagn: Den døde mor. (Om huller i psyken eller om det, der ikke kan symboliseres og tales om) 1/10

Hansen, Ken Vagn: Det optimale spændingsfelt. (Terapi handler om at bevare det optimale spændingsfelt mellem klient og terapeut) 5/10

Hansen, Ken Vagn: Det terapeutiske rum. (En artikel om at komme ind og ud af det terapeutiske rum – og om, hvad der sker derinde) 8/10

Hansen, Ken Vagn: Om terapeutisk rummelighed. (Er der brug for forskellige terapeutiske rammer til forskellige klienter?) 3/10

Hansen, Ken Vagn: Terapi er koncentreret liv. (Sidste artikel i serien om centrale aspekter af psykoterapi) 12/10

Hansen, Ken Vagn: Terapi og leg. (Hvis klienten ikke kan lege, må noget gøres, så han bliver i stand til det) 10/10

Henriksen, Morten Novrup: Mobning under lup. (Mobning handler ikke kun om konkret adfærd, men også om, hvordan vi taler om det) 18/10

Hesse, Morten. *Guldager, Steen: Måling af personlighedsforstyrrelser.* (I Danmark benyttes MCMI-III og NEO-PI-R til personlighedsforstyrrelse. Men måler de det samme?) 1/10

Holsøe, Mette: **Gevinst med psykologer i psykiatrien.** (Nyt projekt viser, at specialpsykologer i psykiatrien kan afhjælpe manglen på speciallæger) 9/10

Holsøe, Mette: **Det gode psykiske arbejdsmiljø.** (Interview med en arbejdspsykolog om, hvordan medarbejdere og ledelse skaber et godt psykisk arbejdsmiljø) 15/10

Holsøe, Mette: **Tolkebistand spares bort.** (Regeringens 'genopretningsplan' koster dyrt for tolkebistanden til flygtninge) 12/10

Holsøe, Mette. Carl, Jørgen: **Gul smiley til arbejdsmiljøet.** (Ledelse og medarbejdere i Dansk Psykolog Forenings sekretariat står bag en handlingsplan, efter at Arbejdstilsynet har kritiseret det psykiske arbejdsmiljø) 11/10

Jensen, Lise Maj: **Synet på børns tegninger.** (Psykologer, der arbejder med børnetegninger, skal være sikre på det psykologfaglige grundlag) 20/10

Jensen, Merete Reimer. Gandløse, Jytte: **ADHD ifølge Asen.** (Interview med Eia Asen om en diagnose med kulturelle overtoner) 6/10

Jeppesen, Lone Algot: **Fra én til psyv.** (Om syv psykologer og ikke mindst deres evigt elskede, punktligt prioriterede og sjældent svigtede supervisionsgruppe) 10/10

Jørgensen, Carsten René: **Forstyrret identitet og borderline.** (Identitetsdiffusion er et centralt element i borderline og et vigtigt fokus i det terapeutiske arbejde) 9/10

Jørgensen, Lisbeth: **De deprimerede unge.** (Et projekt i Århus fanger en del af de deprimerede unge, der ellers ikke ville være tilbud til) 5/10

Jørgensen, Per Schultz. Leth, Ingrid. Montgomery, Edith: **Børnekonventionen: Børn svøbt i ord.** (Om FN's børne-

konvention, der i Danmark ikke spiller den rolle i fx lovgivning, den burde) 22/10

Katz, Benjamin: **Til menneskets bedste.** (Set med de mørke briller lever mennesket umådeligt. Har psykologer et medansvar?) 5/10

Kjeldsen, Niels: **Ny tendens i 'lokal' løndannelse.** (Det kniber med det lokale islæt i de 'lokale' lønforhandlinger i Region Midtjylland) 2/10

Kjeldsen, Niels: **Overenskomst på slankekur.** (Smalle tider kommer til at præge de offentlige overenskomster, som der nu forhandles om) 21/10

Kjeldsen, Niels: **Den vanskelige jobjagt.** (Specielt de nyuddannede psykologer har lige nu langt til det første job. Også geografisk) 22/10

Kjærgaard, Anders: **Et boost for mand og hund.** (Rejsebrev fra en psykologistuderende, som opholder sig to år sammen med Siriuspatruljen) 10/10

Korsaa, Finn: **Velkommen til verden.** (Man skal vælge sine forældre med omhu. Et indlæg i ADHD-debatten) 4/10

Kristensen, Kirsten: **Afrika, Afrika.** (En dansk psykolog, bosiddende i Uganda, fortæller om sit virke) 13/10

Kærvang, Lone: **At åbne klientens øjne, mens de er lukkede.** (Klinisk hypnose kan med fordel anvendes i depressionsbehandlingen sammen med kognitiv adfærdsterapi) 2/10

La Cour, Peter: **Religionspsykologi og klientarbejde.** (Den kliniske religionspsykologi har ingen lang tradition i Danmark. Hvad rummer begrebet?) 21/10

Lange, Anne-Mette: **Opmærksomhed på sprog.** (Mange børn med adfærdsproblemer, som henvises til udredning, har ikke-opsporede sprogvanskeligheder) 19/10

Lichtenstein, Mia Beck. Støvning, René Klinkby: **Motionsafhængighed og spiseforstyrrelser.** (Er der tale om to for-

skellige lidelser – eller måske to sider af samme sag?)
11/10

Lichtenstein, Mia Beck: **Når sundhed bliver til sygdom.** (En lille andel af motionisterne mister kontrollen og bliver motionsafhængige) 6/10

Lundh, Dorthe: **Kalder på bæredygtig pionerånd.** (Om en konference med C. Otto Scharmer, som står bag 'Teori U') 20/10

Lunding-Gregersen, Vibeke. Trojaborg, Rebecca Savery: **Turnusordning for nyuddannede?** (Bør der etableres en toårig turnusordning for nyuddannede psykologer?) 2/10

Lykke, Nana: **Fem profiler i Psykolog Forum.** (Udsagn fra psykologer, der har oprettet deres profil i Psykolog Forum) 11/10

Lykke, Nana: **Gå på opdagelse i Psykolog Forum.** (En nyhed på foreningens hjemmeside, der giver gode muligheder for at netværke) 11/10

Lykke, Nana: **De internationale kandidater.** (Portræt af to nyuddannede psykologer, som har lagt hovedparten af deres studietid i udlandet) 18/10

Madsen, Mille: **Men tillid er bedre.** (En erhvervspsykolog har sammen med sin virksomhed vundet en pris for at vends nedtur til optur for en kunde) 3/10

Madsen, Mille: **Offer møder gerningsmand.** (Ny lov tråd i kraft, som skal sørge for tilbud om mægling og konfliktråd i straffesager) 1/10

Marker, Anne Mette: **Velbesøgt TR-Årsmøde.** (Overenskomstforhandlinger og regler for sygefravær var temaer på TR-årsmødet) 16/10

Mielcke, Jytte: **ADHD og den medicinske behandling.** (Forskning i medicinsk behandling af ADHD forekommer selektiv: Dokumentation af risici fremstår underbelyst) 12/10

Mogensen, Ellen Juul: **"Trækker vejret roligt."** (Adfærdregistrering kan være et nyttigt redskab i det daglige arbejde med personer med hjerneskade) 5/10

Molly-Søholm, Ulrik. Søchting, Liv. Waaben, Lotte. Rahimi, Mahtab. Juhl, Maria. Gradert, Mikkel. Korsgaard, Kristina: **Netværk for Praksiskandidater.** (I maj 2010 stiftes et nyt netværk af psykologer i praksiskandidatordningen) 7/10

Mortensen, Karen Vibeke: **Lidt mere om børnetegninger.** (Et bidrag til serien om psykologers analyser af børnetegninger) 23/10

Nielsen, Jørn. Hertz, Søren: **Den foretrukne viden.** (Evidensbaseret praksis på baggrund af konstruktioner om ADHD, der bygger på en bio-psyko-social forskningstradition) 18/10

Nielsen, Thomas (red.): **Forskningsnyt fra psykologien.** (Artikelsamlinger) 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23/10

Nørby, Simon. Myszak, Anders: **Anvendt positiv psykologi.** (I hvilket omfang kan positiv psykologisk viden anvendes i diagnose og behandling af psykiske lidelser?) 7/10

Olsen, Lone Sundahl: **Når sproget gør modstand.** (Hos nogle børn udebliver vigtige sproglige færdigheder helt. Har det interesse for psykologerne?) 13/10

Pedersen, Hanne: **Men først en pille.** (Ved mistanke om ADHD bør man måske afprøve Ritalin, inden psykologerne går på banen) 8/10

Piet, Jacob: **Mindfulness-baseret kognitiv terapi.** (Ved depression kan MBKT bruges i den forebyggende behandling) 9/10

Poulsen, Camilla Brødsløv: **Selvforstyrrelser ved begyndende skizofreni.** ("Det er, som om det er en anden per-

son, der oplever i stedet for mig – eksisterer jeg længe-
re?”) 14/10

*Poulsen, Stig. Ivanouw, Jan: **Inventory of Interpersonal Problems.*** (Spørgeskemaet IIP er netop blevet udgivet i en dansk version) 8/10

*Prahl, Frej: **Jord under neglene.*** (Synspunkt: Psykologuddannelsen er for meget indrettet på forskere og for lidt på klinikere) 8/10

*Prahl, Morten: **Hvad blev der af tilbuddet?*** (Hvad blev der af tilbuddet til børn og unge med psykiatriske symptomer, efter at amterne lukkede?) 1/10

*Paaske, Dorthe Nedenskov: **Frivillig tvang?*** (Efterløn er ikke kun et gode, men giver også arbejdsgiveren et alibi til at presse medarbejderen ud) 20/10

*Paaske, Dorthe Nedenskov: **Vi lader som om jeg er psykolog*** (Portræt af en nyuddannet, der lige skulle finde sin identitet på arbejdsmarkedet) 14/10

*Rasborg, Lars: **En kompleks forståelse af ADHD.*** (Samfund, opvækst, biologi, psykologi – rundt om en svær diagnose) 2/10

*Rehermann, Ole. Mortensen, Erik Lykke: **Intelligens og arbejdsevne.*** (Undervurderer vi betydningen af svag begavelse hos marginaliserede unge?) 16/10

*Rusike, Birthe. Hoppe, Janette. Bonde, Kirsten Helstrup. Misztal, Stanislaw: **Tester vi stadig i PPR?*** (Vi vil gerne slå et slag for at teste, når det er relevant, skriver psykologerne i dette debatoplæg) 12/10

*Rygård, Niels Peter: **Mens vi venter på systemisk diagnostik.*** (Når psykologien differentierer sig i forskellige specialer, får faget problemer i forholdet mellem del og helhed) 9/10

*Rønsholt, Kim. Kjeldsen, Winnie: **Kom godt fra start – med en kontrakt.*** (Ansættelseskontraktens ABC) 3/10

*Schade, Ulla: **I den positive ånd.*** (Reportage fra den 5. Europæiske Konference om Positiv Psykologi) 15/10

*Schilling, Benedicte. Jacobsen, Claus Haugaard. Nielsen, Jan: **Supervision – og de tre k'er.*** (Kontrol, kontakt og kontekst. Men hvad er supervision mere end det?) 4/10

*Schroll, Ove. Lindemark, Trine: **Samtale med Schein.*** (En af organisationspsykologiens fædre, Edgar H. Schein, har været i Danmark. To psykologer interviewede ham) 12/10

*Seilman, Uffe: **Den sociale hjerne.*** (Nedslag i en nordisk konference for neuropsykologer med 450 deltagere) 19/10

*Smedegaard, Charlotte. Jørgensen, Gitte. Hagemund, Charlotte: **Tilknytning gennem leg.*** (Om metoden Theraplay, som er ny i Danmark) 13/10

*Sohrt, Karina Voetmann. Mikkelsen, Katrine Dalgaard: **Det man ikke taler om.*** (Ensomhed: Ungdommen er ikke for alle den glade livsfase, man gerne vil gøre den til) 19/10

*Starheim, Liv: **Fortællinger om mobning.*** (Organisationspsykologi: At reflektere er ikke nok til at kunne navigere gennem et så emotionelt farvand som mobning) 20/10

*Sterll, Bille: **Flad satspulje truer misbrugte børn.*** (Den utilstrækkelige regulering af satspuljemidler risikerer at koste JanusCentret livet) 18/10

*Sterll, Bille: **Livet efter Afghanistan.*** (Fem procent af de danske soldater vender hjem fra mission i Afghanistan med tunge symptomer på PTSD og depressioner) 19/10

*Sterll, Bille: **På job i 33,4 år.*** (Ny statistik om forskellige uddannelsesgruppers livsløn og den tid, de tilbringer på arbejdsmarkedet) 22/10

*Sterll, Bille: **Søges: 3000 nye job. + Efterløn – ikke her!*** (2 artikler om psykologers beskæftigelse) 23/10

Storebø, Ole Jakob: ADHD, evidens og Cochrane. (Gennem systematiske reviews får man den sikreste viden om, hvilken effekt en given intervention har) 15/10

Svendsen, Susanne Ea: Hvad fejler jeg, når jeg ikke er syg? (Patienter med funktionelle lidelser bliver ofte indlagt på somatiske afdelinger, selv om de har en psykiatrisk lidelse) 3/10

Sørensen, Charlotte Juul: Bevidsthed er smagen af kaffe. (Interview med psykolog Morten Overgaard, der forsker i bevidsthed) 22/10

Sørensen, Charlotte Juul: Hashpsykosere er tit første tegn på skizofreni. (Den danske psykolog Mikkel Arendt fortæller om sin forskning) 9/10

Sørensen, Charlotte Juul: Hvad øjet ser. (Om et århusiansk forskningsarbejde i øjets bevægelser) 14/10

Sørensen, Charlotte Juul: Om at huske traumatiske oplevelser. (Patienter med PTSD husker den traumatiske oplevelse ved hjælp af samme mekanismer som andre oplevelser) 11/10

Sørensen, Charlotte Juul: Mor og barn i 3D. (På Københavns Universitet bruger psykologer avanceret teknologi til at forske i den tidlige mor-bar-interaktion) 17/10

Thannel, Bjarne. Birckbak, Vesla: Sommerbrev fra Vancouver. (Indtryk fra en international konference om korttids-dynamisk terapi) 17/10

Toustrup, Jørn: Psykologiens sommerfugl. (Evidens alene gør det ikke. Fremskridt for klienten kræver forståelse for følelsernes skrøbelige vingeslag) 1/10

Viftrup, Dorte Toudal: Det spirituelle menneske. (Bøn, meditation, ritualer og kirkegang har ikke monopol som adgangsveje for det spirituelle menneske) 19/10

Vinther, Per: Psykolog og skiskytte på eliteplan. (En blind dansk psykolog er idrætskvinde på olympisk niveau) 7/10

Øibakken, Randi. Braskov, Søren: "Det må du undskyldte!" (Om de mange aspekter på undskyldningens psykologi og betydningen for konfliktmægling) 8/10

LEDERARTIKLER

Roal Ulrichsen:

Danmark på smalkost. (Finanskrisen gør det svært: Der er lagt op til skræbete overenskomster i 2011) 1/10

Lykke i små doser. (Forbruget af lykkepiller er steget 30 % på fem år. Der ligger en myndighedsopgave her) 2/10

Ha' det godt. (Ny rapport fra Sundhedsstyrelsen peger på, at vores sundhedstilstand er ringe.) 3/10

Velkommen til generalforsamling. (Præsentation af temaer på den kommende generalforsamling) 4/10

Tilbud, der forsvandt. (Strukturreformen i 2007 havde en pris: Mange af de specialiserede tilbud findes ikke længere) 5/10

Grund til glæde. (Afviklingen af GF-2010, det flotte fremmøde og kvaliteten af debatten var helt i top) 6/10

Det frie valg, eller. (Studierelevant arbejde er langt vigtigere end karaktererne på eksamensbeviset. Det viser ny rapport fra AC) 7/10

Stærk tobak! (I mange kommuner bestemmer økonomiudvalget, at der ikke må anbringes. Det er ulovligt) 8/10

Hvor værdierne skabes. (De offentlige lønninger reguleres ud fra lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Hvad er logikken i det?) 9/10

Rapport om løn og køn. (Lønkommissionen er barslet med sin rapport om lønnens sammenhæng med uddannelseslængde og lønmodtagerens køn) 10/10

Den danske model på retur. (Afkortning af dagpengeperioden og loft over skattefradrag for fagforeningskontingent truer 'Den danske model') 11/10

Soldaterne i skoven. (Mange danske soldater vender hjem fra krigszonerne med psykiske problemer. Er vores beredskab tilstrækkeligt?) 12/10

Den ægte kærlige. (Omsorg for de unge er et af argumenterne for at sænke den kriminelle lavalder, sådan som det nu er sket) 13/10

Modet til at vælge. (Den ny bestyrelse har taget fat på det politiske arbejde. Et indbygget vilkår er, at der må prioriteres blandt opgaverne) 14/10

Tæt på medlemmerne. (Tillidsrepræsentanterne har en af de vigtigste opgaver for medlemmer og forening. En kampagne sætter fokus på hvervningen) 15/10

Sats på en varig model. (Tiden er løbet fra satspuljen. Samfundets svageste grupper skal i stedet have tilført midler over finansloven) 16/10

Skal vi være bange? (Er terroren den største trussel? Eller er det den gradvise forringelse af nærhed og velfærdsydelser) 17/10

God nyhed fra universiteterne. (Et antal ph.d.-studerende har taget initiativ til at gendanne Universitetssektionen) 18/10

Den ottearmede psykolog. (Kritisabelt: Visse steder i psykiatrien får psykologer pålæg om fx at tage blodprøver og blodtryk) 19/10

Hvor kaos hersker. (Hvor forsikringselskaber og private netværk går ind mellem borgere og psykolog, hersker kaos) 20/10

Faglighed i opbrud. (Psykologi vinder indpas på flere akademiske uddannelser. Er det et problem eller en udviklingsmulighed?) 21/10

Møde i lobbyen. (Det direkte møde med den enkelte politiker er et nyttigt supplement til at mødes i de officielle strukturer) 22/10

Året i kort udgave. (Vigtige dagsordener kom til at præge 2010. Finanskriseåret blev også et af dem, der peger fremad) 23/0

ANMELDELSER

Brinkmann, Svend: Det diagnosticerede liv – sygdom uden grænser. Forlaget Klim, 2010 (Anm.: Henrik Eriksen) 22/10

Broberg, Anders. Granqvist, Pehr. Ivarsson, Tord. Mothander, Pia Risholm: Tilknytningsteori. Hans Reitzels Forlag, 2008. (Anm.: Ole Jakob Storebø) 6/10

Broberg, Anders. Mothander, Pia Risholm. Granqvist, Pehr. Ivarsson, Tord: Tilknytning i praksis. Hans Reitzels Forlag, 2010. (Anm.: Ole Jakob Storebø) 6/10

Clausen, Signe Brogaard. Clausen, Peter: Pædagogik og livskvalitet – nydelse og lykke i arbejdet med børn og unge. Hans Reitzels Forlag, 2010. (Anm.: Ruth Thygesen) 21/10

Fredrickson, Barbara L.: Positivitet – kilder til vækst i livet. Dansk psykologisk Forlag, 2010. (Anm.: Kirsten Gibson) 7/10

Gade, Anders. Gerlach, Christian. Starrfelt, Randi. Pedersen, Palle Møller (red.): Klinisk neuropsykologi. Frydenlund, 2009. (Anm.: Hysse Forchhammer) 4/10

Gergen, Kenneth J.: En invitation til social konstruktion. Mindspace, 2010. (Anm.: Jacob Mosgaard) 17/10

Gregersen, Conni: Livsmod. Socialpædagogisk og psykoterapeutisk behandling af børn i Grønland. Forlaget Milik, 2010. (Anm.: Amalia Lyng Pedersen. Inuk Bourup-Nielsen) 20/10

Harnum, Anne-Marie: **Hypnose afmystificeret.** Dansk psykologisk Forlag, 2009. (Anm.: Kjeld Hesselmann) 5/10

Høgsted, Rikke: **Kom på benene igen. Sådan klarer du en fyring.** Dansk psykologisk Forlag, 2009. (Anm.: Maria Buhl) 2/10

Jacobsen, Bo: **Livets dilemmaer. En bog om eksistentiel psykologi.** Hans Reitzels Forlag, 2009. (Anm.: Irene Christiansen) 11/10

Jensen, Troels: **Kognitive skader ved multipel sklerose.** (Ved neuropsykologisk testning af sklerosepatienter risikerer man at overse de lette kognitive vanskeligheder) 12/10

Jessen, Tatiana. Baaring, Inge. Hetmar, Tytte (red.): **Samtaler med tolk – i udredning, behandling og rådgivning.** Frydenlund, 2008. (Anm.: Basim Osman) 7/10

Jones, Elsa. Asen, Eia: **Systemisk parterapi og depression.** Dansk psykologisk Forlag, 2010. (Anm.: Ville Laurssen) 23/10

Jørgensen, Eva: **Sorrig og glæde. Fra en enkes dagbog.** Rosinante, 2010. (Anm.: Jørgen Carl) 8/10

Kabat-Zinn, Jon: **Wherever You Go, There You Are.** Piatkus, 2009. (Anm.: Kjeld Hesselmann) 10/10

Karterud, Sigmund: **Personlighetspsykiatri.** Gyldendal Norsk Forlag, 2010 (Anm.: Susan Hart) 16/10

Langer, Ellen Langer: **Det Muliges Kunst – Til et Sundere og Længere Liv.** Plurafutura Publishing, 2010. (Anm.: Thomas Nielsen) 18/10

Lunn, Susanne(red.): **Fra kromosomer til metaforer. Klinisk psykologi i spændingsfeltet mellem humaniora og naturvidenskab.** Dansk psykologisk Forlag, 2010. (Anm.: Lars Ingemann Petersen) 12/10

Lunn, Susanne. Rokkedal, Kristian. Rosenbaum, Bent: **Frås og faste.** Dansk psykologisk Forlag, 2010. (Anm.: Anne Line V. Rasmussen) 15/10

Metner, Lene. Storgård, Peter: **KRAP – Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik.** Dafolo Forlag, 2008. (Anm.: Line Gry Juhl) 1/10

Neergaard, Sanne. Fensbo, Mette: **Det er aldrig for sent – om kærlighed og sex, ulykke og lykke.** Gyldendal, 2009. (Anm.: Grethe Bruun) 2/10

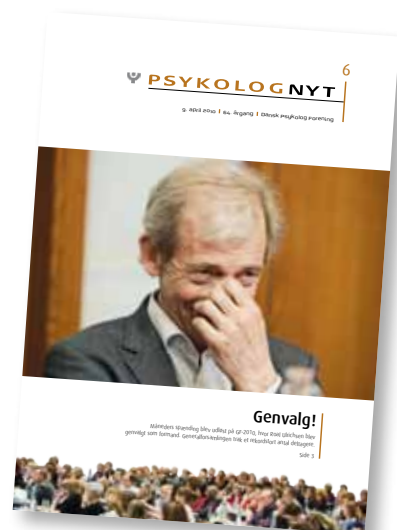
Redaktionen: **Bøger.** (Oversigt over de nyeste bogudgivelser inden for psykologien) 1-23/10

Storch, Jacob. Sørensen, Carsten. Solsø, Karina. Petersen, Line Keiding: **Resultatorienterede medarbejderundersøgelser.** L&R Business, 2010. (Anm.: Jeppe Brændskov Klewe) 14/10

Simonsen, Erik Simonsen. Møhl, Bo (red.): **Grundbog i psykiatri.** Hans Reitzels Forlag, 2010. (Anm.: Sebastian Simonsen) 19/10

Sørensen, Jens Hardy: **Mentaliseringsbaseret behandling i teori og praksis.** Hans Reitzels Forlag, 2009. (Anm.: Palle Almvig) 2/10

Thormann, Inger: **De voksne børn. Om omsorgssvigt og resiliens.** Hans Reitzels Forlag, 2009. (Anm. Stig Jørgensen:) 3/10

FAKTA ■ Søg - og find!

På de foregående sider ses oversigten over artikler, ledere og anmeldelser i Psykolog Nyt i 2010. På www.dp.dk er det muligt at downloade dem alle, ligesom alle andre artikler, debatindlæg, ledere og anmeldelser helt tilbage til 1997 – i alt mere end 3700 tekster. Klik dig ind på 'Psykolog Nyt', og vælg 'Artikelarkiv', så går resten af sig selv.

Skriv med BLOKBOGSTAVER
Skemaet kan også udfyldes på www.dp.dk

ÆNDRINGSBLANKET

NB. Ændringer i ansættelses-/arbejdsomfang kan have betydning for kontingentfastsættelsen og meddeles til sekretariatet, umiddelbart efter at de har fundet sted. Kontingentregulering sker fra kvartalet efter ændringen.

Dansk Psykolog Forening
Stockholmsgade 27, 2100 København Ø
Tlf. 35 26 99 55. Telefax 35 25 97 37

Mail: info@dp.dk Web: www.dp.dk
Mandag-torsdag kl. 10-16
Fredag kl. 10-13

Direktør
Marie Zelander

Århus-kontoret
Arosgaarden, Fiskergade 41, 4. sal, 8000 Århus C
Tlf. 35 26 99 55. Fax 86 19 65 17

BESTYRELSE

Formand:
Mag.art. Roal Ulrichsen
ru@dp.dk
Tlf. 35 26 99 55

Cand.psych. Arne Grønberg Johansen
agr@mail.tele.dk
Tlf. 29 47 79 58

Cand.psych. Eva Secher Mathiasen
Eva.s.mathiasen@gmail.com
Tlf. 60 61 05 32

Cand.psych. Rie Rasmussen
rie@forum.dk
Tlf. 29 71 45 30

Cand.psych. Anne Merete Strømning
merete@stroemming.dk
Tlf. 35 35 20 94

Cand.psych. Ditte Søderhamn
ditte_soderhamn@mail-online.dk
Tlf. 66 19 17 76

Cand.psych. Anne Thrane
annethrane@mail.dk
Tlf. 30 59 70 60

Cand.psych. Rebecca Savery Trojaborg
rebeccatrojaborg@gmail.com
Tlf. 29 72 56 01

Cand.psych. Jacob Risbjerg Vardrup
jacobvardrup@gmail.com
Tlf. 61 42 68 85

Studentrepræsentanter:

Stud.psych. Anna Haugerud Formo
annef@hotmail.com
Tlf. 31 55 00 64

Stud.psych. Helene Quist Langhoff Straarup
helene_straarup@hotmail.com
Tlf. 23 64 11 67

ETIKNÆVN

Formand:
Lisbeth Sten Jensen
Næstformand:
Jytte Gandløse

Øvrige medlemmer:
Finn Christensen, Lisbeth Borregaard Thorsen,
Henning Damkjær

Suppleanter:
Annitta Nordkvist Permin, Else Andersen

Telefonrådgivning
Jytte Gandløse: Onsdage og fredage
kl. 8.00-9.00 på 45 81 45 97 eller
mail: jytte@psykologerne-paa-gaarden.com

Dette felt
skal **ALTID**
udfyldes!

Efternavn:	Fornavn(e):
Cpr.nr.:	Titel:
Medlemsnr.:	Ændring pr. dato:

Udfyld de af nedenstående felter, hvor der er ændringer:

Ændring af privat adresse, telefon og e-mail:

Adresse:	Postnr. & by:	
Privat-tlf.:	Mobil-tlf.:	E-mail:

Ændring af hovedbeskæftigelse:

Ansættelsesmyndighed:	
Arbejdssted:	Afdeling:
Adresse:	Postnr. & by:
Tlf.:	E-mail, arbejdssted:
Ansættelsesdato:	Timeantal pr. uge:

☐ Overenskomstansat	☐ Tjenestemandsansat
☐ Ny løn	☐ Gammel løn
☐ Privatansat	☐ Selvstændig
☐ Timelønnet	☐ Andet:
☐ Jeg overgår fra fuldtids- til deltidsbeskæftigelse	
☐ Jeg overgår fra deltids- til fuldtidsbeskæftigelse	

Jeg bevarer samtidig med ændringen følgende tidligere beskæftigelse:

NB. For ansatte psykologer: Kopi af seneste ansættelsesbrev eller lønseddel (begge sider) **SKAL** vedlægges!

Ændring af bibeskæftigelse:

Ansættelsesmyndighed:	
Arbejdssted:	Afdeling:
Adresse:	Postnr. & by:
Tlf.:	E-mail, arbejdssted:
Ansættelsesdato:	Timeantal pr. uge:

Jeg bevarer samtidig med ændringen følgende tidligere beskæftigelse:

NB. For ansatte psykologer: Kopi af seneste ansættelsesbrev eller lønseddel (begge sider) **SKAL** vedlægges!

Anden ændring: (Sæt kryds)

Jeg er dimitteret som psykolog den:

NB. Kopi af eksamensbevis eller udskrift af karakterprotokol **SKAL** vedlægges!

Jeg er ledig fra den:

NB. Kopi af dagpengerefusion eller anden dokumentation for ledighed **SKAL** vedlægges!

☐ Jeg har orlov fra: <input type="text"/> til: <input type="text"/> Orlovens art:	☐ Orlov med løn
☐ Udlandsmedlem	☐ Orlov uden løn

Jeg er gået på efterløn fra den:

Jeg er blevet pensionist fra den:

Bemærkninger:

Jeg giver ved min underskrift tilladelse til, at Dansk Psykolog Forening i henhold til persondataloven behandler og opbevarer ovennævnte oplysninger i det omfang, der er nødvendigt.

Dato: _____ Underskrift: _____

Ændringer i ansættelsessted bringes i Psykolog Nyt, medmindre det frabedes ved kryds her

Søges: 3000 nye job.

Nyuddannede psykologer vil strømme ud på markedet de næste mange år, mens langt færre går på pension. Det kræver opfindsomhed i jobsøgningen.

side 3

Efterløn – ikke her!

Myterne punkteres godt og grundigt i for- eningen ny beskæftigelsesundersøgelse. Psykologer og andre akademikere går ikke på efterløn.

side 6

Mødrene til børnene

Børn, der har været udsat for seksuelle overgreb, har indlysende nok brug for psy- kologhjælp. Men hele familien kan være i knæ.

side 8

Følelsers transformerende kraft

Fint besøg fra Canada: Leslie Greenberg besøgte Danmark sidst på efteråret og holdt seminar arrangeret af Psykoterapeutisk Selskab.

side 14

Faste rubrikker

Debat	side 26
Møder og meddelelser	side 31
Rubrikannoncer	side 34
Stillinger	side 39